

Kansen voor West

G4P4

Jaarverslag 2009

Operationeel Programma
Kansen voor West

Colofon

Operationeel Programma Landsdeel West “Kansen voor West”

Doelstelling 2

Voor structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling onder de doelstelling regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid in West Nederland

Jaarlijks verslag
over de uitvoering:

Subsidiabel gebied: Landsdeel West
(Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht,
Flevoland)
Programmeringsperiode: 2007-2013
Programmanummer: CCI 2007NL162PO002
Programmatitel: Operationeel programma Landsdeel West
(Kansen voor West)
Beschikkingnummer: C(2007) 3949
Datum beschikking: 13 augustus 2008
Verslagjaar: 2009
Datum van goedkeuring van het jaarverslag door het Comité van Toezicht:
23 juni 2010

Opgesteld door:

Managementautoriteit Kansen voor West
(College van B&W Rotterdam)
Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
www.kansenvoorwest.nl

Dit is een uitgave van de managementautoriteit van Kansen voor West.
De redactie heeft dit boek met uiterste zorgvuldigheid samengesteld, maar aanvaardt geen aansprakelijkheid. Ook kunnen aan dit boek geen rechten worden ontleend.

Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de managementautoriteit van Kansen voor West. Copyrights 2010

Redactie:

Adri Hartkoorn, Ruud van Raak.

Eindredactie:

Mieke Cornet

Fotografie:

de acht partners van Kansen voor West,
vertegenwoordigers van de 100 projecten,
Gianfranco Chicco, Stella van Heezik en Michel Hobbij, Corné Bastiaansen,
Shutterstock.

Opmaak:

PH-ontwerp en 1plus1-ontwerp

Druk:

TDS

G4P4

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Verantwoording en leeswijzer	6
1 Voortgang en operationalisering van het programma	8
<i>Kansen voor West heeft drie prioriteiten</i>	
2 Analyse van de sociaal economische situatie	31
<i>1- vergroten van kennis, innovatie en ondernemerschap</i>	
3 Overzicht van de uitvoering van het OP Kansen voor West	33
<i>2- aantrekkelijke regio's</i>	
4 Uitvoering naar prioriteit	40
<i>3- aantrekkelijke steden</i>	
5 Technische bijstand	46
6 Voorlichting en publiciteit	48
7 Rol als geassocieerde managementautoriteit	51

*RDM Innovation Dock
finalist Regio Stars awards 2010*

G4P4

Voorwoord

Voor u ligt al weer het derde jaarverslag van Kansen voor West. Het gezamenlijk operationeel programma dat in 2009 goed op stoom kwam. Met dit jaarverslag voldoen wij aan de verplichting om een jaarlijks verslag te doen aan de EC en tegelijkertijd geeft het ons de gelegenheid om terug te blikken en vast te stellen waar wij precies staan.

2009 was het jaar waarin wereldwijd de krediet-crisis merkbaar is geworden. Het was het jaar waarin werd geprobeerd de mogelijke sociaal-economische effecten hiervan te begrijpen en waar mogelijk maatregelen te nemen. Zoals in dit verslag duidelijk wordt willen wij rekening houden met die mogelijke effecten, maar zelfs nu is het nog niet zondermeer duidelijk wat de echte consequenties zijn. Dit heeft te maken met de voorspelling dat pas in 2010 de nasleep van deze crisis ten volle zichtbaar zal worden.

Als gezamenlijke partners houden wij in ieder geval vast aan ons uitgangspunt om in onze eigen gebieden het programma zo goed mogelijk zichtbaar te maken en begunstigden zoveel mogelijk ten dienste te zijn.

Enkele van de tot nu toe aansprekende mijlpalen in 2009 zijn de voorspoedige comittering, de ontwikkeling van een ruime voorraad nieuwe projecten, de goede samenwerking tussen de acht samenwerkingspartners, de goedkeuring van de beheer- en controlesystemen, de inwerkingtreding van het beheersysteem en de communicatieactie voor het grote publiek op het station in Utrecht. Bovendien is het zo dat op het moment van schrijven van dit jaarverslag Kansen voor West al het 100e project nadert.

Het programma investeert in de lokale en regionale gebieden van West Nederland om hiermee de economie te versterken via kennis, innovatie en ondernemerschap. Zo lukt het goed binnen prioriteit 1 om de omslag te maken naar innovatieprojecten. Hier wordt mee aangetoond

dat het voor de “oude lidstaten” mogelijk is om via structuurfondsen fors bij te dragen aan de Lissabon doelstellingen. Hiermee is het huidige programma dan ook wezenlijk anders dan het 2000-2006 programma.

Daarnaast is het belangrijk vast te stellen dat de uitvoering van het programma voorspoedig verloopt. De steunpunten, programmabureaus en managementautoriteit konden zich focussen op de daadwerkelijke opgave van het programma. Namelijk, te zorgen dat goede projecten toegang kregen tot EFRO gelden om daarmee een bijdrage te leveren aan de economische kracht van Landsdeel West.

Dit verslag lezende zult u net als ik niet anders dan optimistisch zijn dat wij gezamenlijk onze doelstelling zullen halen en een mooi resultaat zullen boeken.

*J. N. Baljeu
Namens de managementautoriteit,
het college van B&W van de
gemeente Rotterdam*

Verantwoording en leeswijzer

Dit is het jaarverslag 2009 over de uitvoering van het Operationeel Programma Kansen voor West EFRO 2007-2013. Het jaarverslag is opgesteld conform de eisen van de Europese Commissie, zoals neergelegd in artikel 67 van (EG) Nr. 1083/2006 en de Uitvoeringsverordening (EG) Nr. 1828/2006 (gewijzigd in 846/2009). Het jaarverslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de managementautoriteit, het college van B&W van Rotterdam. Het jaarverslag is met inbreng van alle partners binnen Kansen voor West tot stand gekomen.

Kansen voor West is een geïntegreerd structuurfondsenprogramma voor Landsdeel West en omvat het grondgebied van de provincies Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland met specifieke aandacht voor de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Dit alles vertaalt zich in een programmadeel West-Regio en stedelijke programma-delen voor de vier grote steden.

Aan de basis van Kansen voor West staat de Lissabonstrategie die moet leiden tot economische groei en meer en betere banen in de Europese Unie. Voor de Randstad betekent dit dat de concurrentiekracht van de regio moet worden versterkt. Dat betekent investeren in thema's als innovatie, onderzoek & ontwikkeling, kennisuitwisseling, aansluiting onderwijs arbeidsmarkt, menselijk kapitaal en duurzame energie.

Het jaarverslag is een basisdocument voor het beheer van het operationeel programma:

- Het geeft inzicht in de uitvoering van het programma en de interactie tussen de Europese Commissie en managementautoriteit;
- Het is een tussentijdse verantwoording voor het Comité van Toezicht op basis waarvan zij lijnen uit kan zetten voor de komende jaren;

- Het is de hoofdbron van informatie over het programma en voor de jaarlijkse vergadering met de Europese Commissie, management-autoriteiten en lidstaat;
- Het is een voorwaarde voor tussentijdse betalingen van de Europese Commissie.

Dit jaarverslag is op 23 juni 2010 door het Comité van Toezicht goedgekeurd en conform artikel 67 van (EG) Nr. 1083/2006 aan de Europese Commissie aangeboden. Het jaarverslag wordt elektronisch verstuurd naar de Europese Commissie via het SFC 2007 systeem. Daarnaast wordt het gepubliceerd op www.kansen-voorwest.nl inclusief een publieksvriendelijke samenvatting.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt ingegaan op de algemene aspecten van de voortgang en de operationalisering van het programma. Er wordt gekeken naar de samenwerking binnen het programma, de organisatie van de partijen die daar een rol in spelen, de overleggen en de op te leveren instrumenten.

In hoofdstuk 2 wordt een sociaal-economische analyse gemaakt van de staat van het programma. Hier wordt belicht welke soort projecten zijn ingediend, welke zijn afgevalen en welke bij uitstek passen bij de doelstelling van het operationeel programma.

Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de uitvoering van Kansen voor West. De beschrijving volgt een voorgeschreven indeling waarbij gekeken wordt naar de resultaten tot nu toe met een analyse van de voortgang; informatie over de inachtneming van de communautaire wetgeving; eventuele uitvoeringsproblemen en gekozen oplossingen hiervoor; eventuele wijzigingen; complementariteit met andere EU instrumenten en toezichtregelingen.

Hoofdstuk 4 beschrijft de uitvoering van de prioriteiten. Per prioriteit wordt gekeken naar de verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangsanalyse; een kwalitatieve analyse; en eventueel geconstateerde uitvoeringsproblemen en de daarvoor gekozen oplossing.

Hoofdstuk 5 geeft een toelichting op het gebruik van de Technische Bijstand met het omschrijven van de uitgevoerde activiteiten en de resultaten hiervan.

Hoofdstuk 6 behandelt de uitgevoerde voorlichting- en publiciteitsmaatregelen. Het omschrijft de voortgang van het communicatieplan; de verschillende overleggen en bijeenkomsten van zowel de managementautoriteit als de partners; de netwerken; de communicatiemiddelen; en het onderhouden van de relaties binnen Kanen voor West.

Ten slotte wordt in hoofdstuk 7 de rol die de managementautoriteit heeft als geassocieerd managementautoriteit voor de URBACT INTERREG programma's omschreven.

Het meeste cijfermatige materiaal over het programma en van de sociaal-economische indicatoren is te vinden in de bijlagen van dit jaarverslag.

"Kansen voor West geeft kennis, innovatie en creativiteit alle kans"

*R.C. Robbertsen
Commissaris van de Koningin in Utrecht
Gemandateerd voorzitter van Kansen voor West*

1 Voortgang en operationalisering van het programma

Clusterregeling Zuid-Holland

De Provincie Zuid-Holland heeft een subsidieregeling in het leven geroepen speciaal voor het bedrijfsleven. Deze Clusterregeling Zuid-Holland streeft naar het (verder) ontwikkelen van economische clusters met potentie in de Provincie. Het gaat daarbij naar grotere projecten, waarbij meerdere bedrijven en kennisinstellingen moeten zijn betrokken. Deze regeling richt zich op valorisatie van de aanwezige kennis in Zuid-Holland.

Clusterregeling richt zich op ongeveer 5 grote clusterprojecten waarbij 10 bedrijven en instellingen risicodragend deelnemen en ongeveer 15 basis clusterprojecten waarbij meer dan 3, maar minder dan 10 bedrijven en instellingen risicodragend deelnemen.

De regeling subsidieert samenwerkingsverbanden van bedrijven en samenwerkingsverbanden van bedrijven met onderzoeks- of kennisinstellingen. Hoe meer er wordt samengewerkt, des te meer subsidie. Belangrijk is dat met minimaal drie partijen wordt samengewerkt.

De activiteiten binnen de samenwerking worden door de betrokken bedrijven en kennisinstellingen uitgevoerd binnen de voor de Clusterregeling geldende voorwaarden. Bedrijven uit de volgende vier clusters komen voor subsidie in aanmerking: Greenports, Life & Health Sciences, Transport & logistiek en Water- & Deltatechnologie.

Penvoerder: Provincie Zuid-Holland

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap)

EFRO: € 7.500.000,-

Overig Publiek: € 3.750.000,-

Privaat: € 20.500.000,-

Looptijd: 1 januari 2007 t/m 31 december 2012

Website: www.zuid-holland.nl/kansenvoorinnovatie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de algemene aspecten van de voortgang en de operationalisering van het programma. Er wordt gekeken naar de samenwerking binnen het programma, de organisatie van de partijen die daar een rol in spelen, de overleggen, de op te leveren instrumenten en de communicatie activiteiten.

1.1 Algemeen

In 2009 is de organisatie en uitvoering van Kansen voor West volop op stoom gekomen, resulterend in 47 committeringen. Projectaanvragers kennen nu de weg naar de steunpunten en programmabureaus. Het werkoverleg van de managementautoriteit en programmabureaus functioneert naar behoren. De managementautoriteit en programmabureaus hebben het beheersysteem in gebruik genomen en gevuld met de gegevens van de gecommitteerde projecten. In 2009 zijn ook veel projecten in voorbereiding gekomen. In het verslagjaar is voor ruim 80 miljoen aan EFRO beschikt met een totaal van ruim 213 miljoen aan subsidiabele kosten.

De samenwerking van de acht partijen is in toenemende mate gebaseerd op de praktische voortgang van het programma. Na de vastlegging van de formele afspraken ligt nu de concentratie op het binnenkrijgen, behandelen en beheren van goede projecten. De partijen werken hiervoor volgens steeds duidelijker wordende procedures en ook de ingebruikname van het beheersysteem helpt hieraan mee.

In 2009 is veel aandacht besteed aan de complexiteit van het fondsbeheer van dit Europees programma. Zaken als aanbesteden, staatssteun, publiek-private samenwerking, kostenopbouw, loonkosten, IKT, artikel 55, enz. maken het een ingewikkeld geheel.

G4P4 ●●●●●

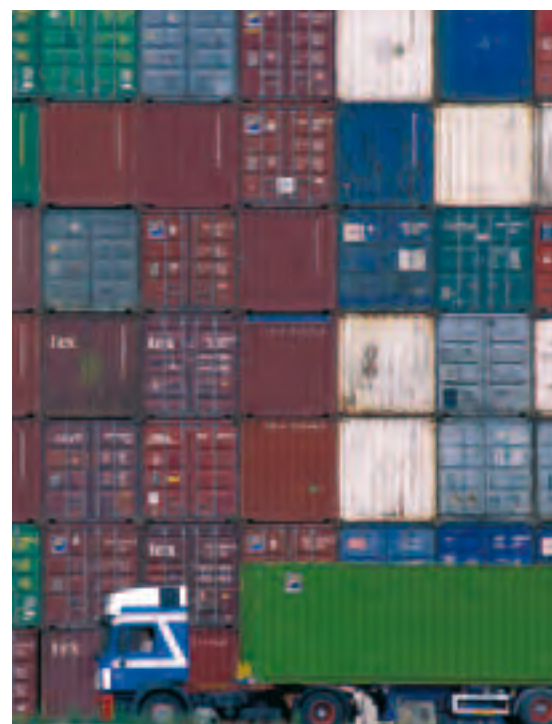
Juist om dit soort zaken nog beter te doorgronden is in 2009 een speciaal programmabureau overleg (PBO) gestart. Het gevaar van deze complexiteit is dat - met de gele kaart in het achterhoofd - alles zo minutieus wordt vastgelegd dat een overdaad aan bureaucratie ontstaat. Het is daarom de uitdaging om hiervoor oplossingen te vinden. De “kunst van het samenwerken” binnen Kansen voor West is dan ook om zoveel mogelijk goede projecten te krijgen passend binnen al die verschillende regels en op een manier waarbij de aanvrager de minste last heeft van de bureaucratie.

De samenwerking met de andere drie managementautoriteiten in Nederland verloopt formeel via het verderop beschreven Programmamanagementoverleg (PMO) en Financiële Werkgroep (FWG) overleggen. Daarnaast is er ad-hoc contact in gevallen van onduidelijkheid in interpretaties of opstelling van kostensoorten, maar ook over de vulling van het MSF systeem of de geautomatiseerde projectgegevens.

Ook de samenwerking met de auditautoriteit en certificeringsautoriteit heeft nu meer een operationeel karakter gekregen doordat de uitvoering goed op gang is gekomen. In 2009 zijn dan ook de eerste controles op uitgaven en certificering gedaan. De auditautoriteit heeft een positieve beoordeling gemaakt van de beheer- en controlesystemen. Verder heeft de auditautoriteit in september een systeemaudit uitgevoerd van het programma bij de managementautoriteit, het programmabureau West-Regio, en de gemeenten Rotterdam en Utrecht. De managementautoriteit heeft wel de nodige zorg over de balans tussen de verschillende controles en uitvoering, zowel qua inhoud, tempo als capaciteit. Het lukt de managementautoriteit nauwelijks om de 2e lijnscontroles voor te blijven. Terwijl de managementautoriteit net de eerste voortgangsrapportages heeft behandeld en de eerste controles ter plekke worden ingepland, controleert de auditautoriteit ook al. De managementautoriteit is van mening dat er

een gezamenlijke verantwoordelijkheid is om de controledruk voor begunstigden te verlagen. Maar op dit moment is de controledruk voor de managementautoriteit zelf erg hoog. Bovendien moet in dit verband ook worden genoemd dat het gevraagde kwaliteitsniveau van de EFRO programma's veel hoger is dan de controle op regionale en nationale subsidieverstrekking.

De samenwerking met de EC heeft zowel formele als partnerschap aspecten. De formele kant betreft het tijdig en correct indienen van rapportages, het beantwoorden van vragen, het toezenden van informatie etc. Deze stroom van informatie volgt veelal een vaststaand schema en via vaststaande procedures. Om het aspect partnerschap te benadrukken heeft de managementautoriteit vertegenwoordigers van DG Regio uitgenodigd voor een programmabezoek, zie ook hoofdstuk 6.

De samenwerking speelt zich ook heel praktisch tussen de partijen van Kansen voor West af. Dit is goed zichtbaar bij het regelmatige overleg tussen de provincie Noord-Holland en Amsterdam, of tussen Zuid-Holland en Rotterdam en Den Haag of de provincie en de stad Utrecht. Resultaten hiervan zijn de gezamenlijk gefinancierde projecten Protospace, Science Park, Partners in Business en Sociale innovatie in het MKB. Belangrijk voor Kansen voor West is dat projecten, waar mogelijk, uit een samenwerking van partners bestaat. Bijvoorbeeld samenwerking van een gemeente met ondernemers, kennis-, onderzoeks- en onderwijsinstellingen, brancheorganisaties etc.

1.2 Voortgang operationeel programma Kansen voor West

De voortgang in comittingeringen was in 2007 minimaal, in 2008 werden er 30 projecten gecommiteerd en loopt nu in 2009 ook zeer voorspoedig. Zeker gezien de tijd die in 2007 en 2008 nodig is geweest om het programma op te zetten. In 2009 zijn 47 projecten gecommiteerd waarmee in totaal 77 projecten in uitvoering zijn. De goede voortgang is ondermeer te danken aan de steunpunten en de programambureaus die hiervoor de nodige inzet leveren. Onderstaande tabel geeft het overzicht van de voortgang op programmaniveau.

Ook de voortgang van comittingeringen ten opzichte van de inspanningsplafonds verloopt voorspoedig (zie tabel B1 van de bijlage).

Zo is voor de gelabelde gelden van Amsterdam deze grens al bereikt. Vanwege de grote kans dat dit ook voor andere plafonds gaat spelen, zijn in oktober 2009 de subsidieplafonds gepubliceerd in de Staatscourant. Met deze publicatie is een sturingsinstrument voorhanden om alle gewenste investeringen te kunnen maken. Vooralsnog is afgesproken dat de partners in 2012 naar een eventuele verschuiving tussen de plafonds zullen kijken. Er is op dit moment gezien de ruime voorraad aanvragen geen enkele aanleiding om te verwachten dat een bepaald inspanningsplafond niet gehaald wordt. Integendeel, de vraag overtreft het aanbod bijna overal ruimschoots. Daarnaast zal in 2010 de mogelijkheid tot overcommitting voor de partners uitgewerkt worden, om hiermee maximale besteding van EFRO gelden mogelijk te maken.

In Kansen voor West zijn er naast de individuele projecten ook 7 regelingen en 3 fondsen gecommiteerd. De regelingen zijn Sociale Innovatie in het MKB: Mens+Kennis=Ondernemen in Utrecht, Aardgasmobiliteit in Zuid-Holland, Technologische Milieu Innovatie in Flevoland, Bedrijven Verbeter Gebieden en Economische Kansenzones in Rotterdam, het Innovatie Incentive in Lelystad en de Clusterregeling Zuid-Holland. De variëteit van deze regelingen is vrij groot. Zo zijn er gebiedsgerichte investeringspremierregelingen maar ook innovatieve clusterregelingen.

Tabel 1: Gecommitteerde uitgaven (€) OP Kansen voor West cumulatief t/m 31 december 2009

Prioriteit	(2) EFRO	(3) Publieke cofinanciering	(4) Private cofinanciering	(5) Totaal cofinanciering	Totaal OP (kolom 2+5)
Totaal opgave OP	310.600.000	392.802.000	66.886.000	459.688.000	770.288.000
Totaal gecommiteerd	140.540.902	177.352.483	80.859.786	258.212.269	398.753.171
Gecommitteerd in %	45%	45%	121%	56%	52%
Totaal nog te comitteren	170.059.098	215.449.517	-13.973.786	201.475.731	371.534.829

G4P4 ●●●●●

Het beeld van de gerealiseerde toekenning en uitgaven varieert. Een reden hiervoor is o.a. dat afrekeningen van projecten in regelingen en fondsen pas aan het eind van het project komen, maar over het algemeen lopen de toekenningen vrij goed.

De gecommiteerde fondsen zijn de Doorstart Technofonds Flevoland BV, het Startersfonds in Den Haag en het Garantiefonds Microkredieten Amsterdam.

Om de voortgang van de regelingen en fondsen te sturen wordt de uitvoering en realisatie in de verschillende stuurgroepen gemonitord.

De voortgang in gerealiseerde uitgaven is met ruim 19 miljoen euro EFRO in 2009 voorspoedig te noemen. Zie ook de tabel 2. Projecten als Technopolis Accelerator, Bio Partner Accelerator en de inbreng van de Damrak projecten zorgden ervoor dat voldoende uitgaven zijn gemaakt. Wel blijven de realisaties in prioriteiten 2 en 4 achter (zie hiervoor ook hoofdstukken 4 en 5). Het blijft nodig voor alle partijen de voortgang van projecten nauwgezet te monitoren om ook in de volgende jaren voldoende uitgaven te realiseren.

Tabel 2: Gerealiseerde uitgaven (€) volgens de betaalaanvraag OP Kansen voor West cumulatief t/m 31 december 2009

Uitgaven	Bedrag totale subsidiabele uitgaven (TSK)	Overheidsbijdrage incl. EFRO	EFRO
Prioriteit 1	25.119.193	21.806.299	10.047.691
Prioriteit 2	464.607	375.709	185.843
Prioriteit 3	21.877.865	11.873.168	8.751.128
Prioriteit 4	38.535	38.535	19.267
Totaal	47.500.199	34.093.711	19.003.929

"Op Europees niveau zichtbaar succesvol zijn, daar ligt de lat voor Kansen voor West."

*S.J. Noorda,
Voorzitter van de Vereniging
Samenwerkende Universiteiten
In Nederland*

Mens + Kennis = Bedrijvigheid

Samenwerking: Taskforce Innovatie Regio Utrecht (TFI), Hogeschool Utrecht, Syntens en TNO, MKB Nederland, Kamer van Koophandel Utrecht, VNO-NCW, Utrechts Centrum voor Ondernemerschap en Innovatie (CVOI) en het Nederlands Centrum voor Sociale Innovatie (NCSI)

Het project bevordert de groei en de continuïteit van het MKB in de provincie Utrecht door de ontwikkeling, overdracht en toepassing van kennis en de versterking en borging van de kennisinfrastructuur.

'Mens + Kennis = Bedrijvigheid' richt zich op de sectoren bouw & installatie, zakelijke dienstverlening (m.n. makelaardij), creatieve industrie, maakindustrie (focus op metaal), logistiek, handel en human health.

In het project worden eerst de thema's die spelen binnen de Sociale Innovatie geïnventariseerd en de werking van kennisinfrastructuur van de MKB-ondernemingen onderzocht door gebruik van een basisscan om knelpunten te herkennen. Voor het oplossen van knelpunten kunnen ondernemers subsidie ontvangen voor ondersteuning, het organiseren van masterclasses en workshops en het ondersteunen van bedrijven die een samenwerkingsverband willen opzetten. Onder sociale innovatie wordt verstaan de innovatie binnen bedrijven op het terrein van arbeid, organisatie en management; de 'zachte' kant van innoveren (tegenover de 'harde' technologische innovatie).

Met 'Mens + Kennis = Bedrijvigheid' wordt de economische positie van de regio als centrum van innovatieve en attractieve MKB-bedrijven versterkt en het ondernemersvertrouwen in de regio verbeterd.

Penvoerder: Stichting Taskforce Innovatie Regio Utrecht

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap)

EFRO: € 1.894.336,-

Overig Publiek: € 1.067.069,-

Privaat: € 520.474,-

Looptijd: 1 januari 2007 t/m 31 december 2011

1.2.1 Voortgang operationeel programma Kansen voor West

Binnen dit programmadeel richten de projecten zich vooral op de ontwikkeling van kennis, innovatie en ondernemerschap in prioriteit 1. Deze prioriteit draagt ook het meest bij aan de Lissabon doelstellingen en de helft van het Kansen voor West budget is hiervoor bestemd. Een kleiner deel van dit programmadeel richt zich op de ontwikkeling van attractieve regio's en steden in prioriteit 2 en 3. De adviezen van de stuurgroep West-Regio betreffen zowel de provinciale als de gelabelde G-4 projecten. De inspanning hiervoor bedraagt in totaal € 199.778.000 en hiervan is inmiddels ruim 89 miljoen (45%) gecommiteerd in 51 projecten. Uitgesplitst naar inspanningsopgave betekent dit dat voor de P4 inmiddels 37% is gecommiteerd en 48% van het stedelijk gelabelde geld.

Tot op heden zijn voor West-Regio veel projecten beschikt die aan de Lissabon eis van kennis, innovatie en ondernemerschap voldoen. Hierbij is te denken aan projecten als Geo Valley (ontwikkeling geomatica producten); Tomaten op afvalwater (hergebruik afvalwater) of de Ontwikkelingsalliantie Groot composiet (composiet ontwikkeling) en Science Park (kennisvalorisatie). Daarnaast zijn er een achttal zogenaamde Incubatoren projecten. Dit zijn broedplaatsen voor beginnende ondernemers op het gebied van bijvoorbeeld Life Sciences of gericht op de ontwikkeling van creatieve producten. Ook lopen er een aantal regelingen waaronder de Clusterregeling Zuid-Holland gericht op de stimulering van kansrijke clusters innovatie en kennisvalorisatie, of fondsen zoals het Technofonds Flevoland. Opvallend hierbij is de link in deze projecten tussen (hoger)onderwijs en onderzoek en de valorisatie van producten.

Het programmabureau West-Regio ondersteunt de managementautoriteit bij de uitvoering van

G4P4 ●●●●●

het West-Regio deel van het Kansen voor West programma. Ingediende subsidieaanvragen worden beoordeeld en van advies voorzien door het programmabureau West-Regio. Ook de verdere begeleiding zoals het beoordelen van de voortgang en projectbezoeken doet het programmabureau West-Regio.

De West-Regio stuurgroep brengt advies uit over projecten. Zie de bijlage voor een gedetailleerder verslag van de activiteiten van de West-Regio stuurgroep. Er zijn in 2009 zes stuurgroepbijeenkomsten gehouden en één schriftelijke. Ook was er een interne evaluatie over het functioneren van de stuurgroep. Hieruit is als belangrijkste punt naar voren gekomen dat de stuurgroep wat meer aan het begin van projectaanvraag betrokken wil zijn om zodoende meer invloed te hebben op de kwaliteit van de aanvraag. In 2010 wordt de evaluatie afgerond en eventuele wijzigingen voorgelegd aan het Comité van Toezicht.

De technische kwaliteit van ingediende subsidieaanvragen laat nogal eens te wensen over. Dit leidt er toe dat de doorlooptijd van subsidieaanvragen relatief lang is. Van b.v. alle 30 West-Regio aanvragen in 2009 was de gemiddelde doorlooptijd circa 21 weken. Dit is het aantal weken vanaf het moment dat de definitieve aanvraag (dus niet voorlopige) voor het eerst is ingediend tot het moment dat het besluit genomen is. Er zitten een aantal uitschieters bij van 32, 33, 38 en zelfs 53 weken en slechts één van 7 weken. Circa de helft zit tussen de 11 en 18 weken (gemiddeld 14 weken). Wel is het zo dat vrij hoge eisen aan de projectplannen gesteld worden. Om aanvragers hierin tegemoet te komen zijn toelichtingen en minimale inhoudsopgaven ontwikkeld van projectplannen. Ook besteden de steunpunten steeds meer aandacht aan voorlichting over specifieke aspecten van de aanvraag. De controle op de doorlooptijden en opschortingtermijnen (mede als gevolg van o.a. de wet Dwangsom) vereisen bovendien een vrij formele benadering, die de nodige aandacht eist. Met de ingebruikname van het

beheersysteem voor de begunstigden zal de communicatie hierover wel effectiever gaan. In 2009 is wel een wijziging in de werkwijze overeengekomen waarbij begunstigden minder vaak schriftelijk worden benaderd en eerder worden uitgenodigd.

1.2.2 Voortgang stedelijke programmadelen

Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht voeren hun programmadelen uit via een subdelegatie. De G-4 zijn verantwoordelijk voor hun eigen programmadeel, zoals overeengekomen in de convenanten. De stedelijke stuurgroepen functioneren voorspoedig. In de stuurgroepen worden alle projectvoorstellen besproken en van een advies voorzien. Zie ook de bijlage voor een gedetailleerder verslag van de activiteiten van de stuurgroepen. De stedelijke programma autoriteit (college van B&W) neemt vervolgens hierover een besluit. Ook wordt de voortgang van projecten besproken en waar mogelijk neemt de stuurgroep actie om belemmeringen aan te pakken. Hoewel aanvragers direct bij het programmabureau West-Regio projectvoorstellen voor de gelabelde gelden kunnen indienen, worden deze voorstellen toch in de stedelijke stuurgroep besproken. De stuurgroep bekijkt dan de inpassing van het project in het stedelijk beleid en toezegging van stedelijke EFRO of Rijkscofinanciering.

De gezamenlijke inspanning van de G-4 bedraagt € 98.398.000 waarvan ultimo 2009 € 39.011.781 is gecommitteerd in 25 projecten. In de bijlagen is per stad te zien hoe de voortgang in committeringen verloopt. Over het algemeen lopen de committeringen voorspoedig. Wel blijven Rotterdam, Den Haag en Utrecht wat achter in prioriteit 1, maar in de loop van 2010 zal deze achterstand worden ingelopen.

In het algemeen kan van de steden gezegd worden dat er geen specifieke socio-economische zaken geweest zijn die afwijken van de algemene socio-economische ontwikkeling in de stad en die invloed hebben op het programmadeel. Hieronder volgt per stad een gedetailleerder overzicht.

Amsterdam

Investeringsregeling Economische Kansenzones in Amsterdam

Samenwerking: gemeente Amsterdam,
Wijkaanpak en HvA/UvA

De gemeente Amsterdam heeft in meerdere stadsdelen economische kansenzones aangewezen. Dat zijn gebieden waar de buurteconomie achterblijft in vergelijking met andere gebieden. De meeste van deze zones liggen in wijken van de Amsterdamse wijkaanpak. Investeringsregeling Economische Kansenzones stimuleert de buurteconomie. Dit betekent dat ondernemers die al een winkel of bedrijf hebben in deze gebieden, een subsidie kunnen aanvragen voor investeringen om hun onderneming te verbeteren, bijvoorbeeld een verbouwing of apparatuur. Ook ondernemers die een nieuw bedrijf starten in een kansenzone kunnen deze subsidie aanvragen.

Het is belangrijk dat ondernemers in een aantal wijken de kans krijgen hun winkel of bedrijf te verbeteren. Daarom is er een subsidieregeling voor ondernemers die gevestigd zijn, of willen starten, in zogenaamde economische kansenzones. De subsidie is bedoeld voor het verbeteren van de onderneming.

Buurten worden beter door een goed en gevarieerd aanbod van winkels en bedrijven. Als de winkels er dan ook aantrekkelijk uitzien wordt het nog prettiger om er te wonen en te leven. Voor mensen van buiten wordt het leuker om op bezoek te komen en dat is weer goed voor de ondernemer.

Penvoerder: gemeente Amsterdam

Prioriteit: 3 (Attractieve Steden)

EFRO: € 3.562.394,-

Overig Publiek: € 1.343.590,-

Privaat: € 4.000.000,-

Looptijd: 1 januari 2010 t/m 31 december 2014

Amsterdam wendt de EFRO middelen aan voor de doelen uit het Programma-akkoord. De economische ontwikkelingskansen van Amsterdam liggen bij het waardevolste bezit van de stad, n.l. het menselijk kapitaal. Het college spreekt mensen aan op hun individuele talenten om zo de stad te laten profiteren van de veelzijdigheid die de inwoners kenmerkt. Creativiteit en ondernemingszin zijn motoren van de economie. De stad heeft behoefte aan goed opgeleide en gekwalificeerde mensen, en de ontwikkelingen in de wereldeconomie en op de arbeidsmarkt vragen om vernieuwing. De kloof tussen vraag en aanbod op de Amsterdamse arbeidsmarkt groeit echter: Deze moet worden verkleind.

Het midden- en kleinbedrijf en startende ondernemers zijn van groot belang voor de stad. Daarom wordt ingezet op ruimte voor deze bedrijvigheid en zullen betrokken partners onder andere betaalbare bedrijfsverzamelgebouwen initiëren. Amsterdam moet aantrekkelijker worden als internationale vestigingsplaats en beter gebruik maken van de concentratie van kennisinstellingen en de aanwezige creativiteit. Tegelijk moeten alle partijen in de stad zich maximaal inspannen om de keerzijde van de opkomende kenniseconomie, een groeiende ongelijkheid, te bestrijden. Bereikbaarheid, zowel van de haven, Schiphol als van economische kernzones is van groot belang.

Projectselectie gaat volgens plan. Er is een grote mate van diversiteit, hoewel in prioriteit 1 wel de nadruk heeft gelegen op Life Sciences en duurzaamheidsprojecten. Als alle projecten worden goedgekeurd die momenteel in de pijplijn zitten, zou het budget in 2010 wel eens geheel gecommiteerd kunnen zijn. Projecten die niet voor EFRO in aanmerking komen sneuvelen veelal al in de idee- of voorlopige aanvraag fase. De totale gecommiteerde stedelijke EFRO-bijdrage is ruim 14 miljoen euro (42%). Met de (voorlopige) aanvragen bedraagt de claim op

G4P4

de EFRO-middelen 26 miljoen euro, waarmee er een tekort aan EFRO-middelen voor deze prioriteit ontstaat.

Vaak voorkomende zaken die in een project-beoordeling naar voren komen en die tijd kosten om op te lossen zijn de onderbouwing van de economische relevantie en meerwaarde en het maken van een goed uitgewerkte kostenbegroting.

De stuurgroep beoordeelt zeer kritisch en geeft voldoende signalen af naar het stedelijk programmabureau. Er wordt volgens de AO gewerkt en het beheer zonder beheersysteem is goed verlopen, maar vroeg wel extra tijd. De ervaringen met de invoer van projecten in het beheersysteem zijn goed en alle projecten zijn inmiddels ingevoerd. Hoewel dit veel extra werk heeft gegeven, heeft het zelf invoeren als voordeel dat de (meeste) formulieren in de praktijk worden getoetst.

De samenwerking tussen de provincie Noord-Holland en het stedelijk programmabureau Amsterdam is optimaal. Samenwerking met andere steunpunten en programmabureaus heeft (nog)

niet geleid tot gezamenlijke projecten.

Er zijn diverse bijeenkomsten geweest waarin belangstellenden wegwijs zijn gemaakt in de mogelijkheden en de organisatorische consequenties van het programma Kansen voor West. Ook is er een speciale bijeenkomst geweest om begunstigden te helpen met het invullen van voortgangsrapportages. Vanwege tijdgebrek zijn er geen activiteiten uitgevoerd om het programma meer bekendheid te geven in en rond de stad. Gelet op de stroom projectideeën en aanvragen weten aanvragers het stedelijk programmabureau echter goed te bereiken. De rol van de stuurgroepleden wordt niet openlijk beleden, maar de indruk bestaat dat via hun netwerken aanvragers het stedelijk programmabureau goed weten te vinden. Na elke beschikking wordt de begunstigde verzocht een persbericht uit te laten gaan.

In Amsterdam hebben de specifieke socio-economische ontwikkelingen van 2009 zoals de kredietcrisis (nog) geen invloed gehad op de ingediende projecten.

Het college kiest er voor de EFRO middelen zo veel mogelijk aan te wenden voor de uitvoering

Rotterdam

van projecten die aansluiten op de Economische Visie 2020 en de Stadsvisie 2030. In overeenstemming hiermee zijn drie clusters benoemd om de economische structuur verder te versterken: het Haven- en Industrieel Complex (HIC); het Medisch en Zorgcluster en het Creatieve cluster inclusief de vrijetijdseconomie.

In het uitvoeringsprogramma zijn de accenten gelegd voor de besteding van de EFRO-middelen. Binnen prioriteit 1 wordt ingezet op de versterking van de drie kansrijke clusters: Haven en Industrie, Medisch en Creatief en wordt aansluiting gezocht bij het Rotterdam Climate Initiative. Bij prioriteit 2 wordt aansluiting gezocht bij projecten gericht op verruiming en verbetering van de gebruikswaarde van groen en water om de stad. Bij prioriteit 3 gaat de voorkeur uit naar verbetering van de economische infrastructuur en het benutten van economische kansen in de verouderde wijken van Rotterdam.

De totale gecommitteerde stedelijke EFRO-bijdrage is ruim 15 miljoen euro (52%) voor 4 projecten. De orderportefeuille is voor alle prioriteiten voldoende gevuld.

Veel potentiële aanvragers hebben moeite met het bepalen van het juiste tijdstip van aanvragen. Sommige zijn veel te vroeg (als er nog amper een uitgewerkt idee is), sommige te laat (als het project al in uitvoering is). Ook het formuleren van een concreet projectplan gericht op EFRO subsidie blijkt niet altijd even gemakkelijk. Opvallend blijft het relatief hoge aantal aanvragen van feitelijke ESF projecten.

Kansen voor Rotterdam heeft geen eigen communicatieplan opgesteld. Er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de activiteiten van de managementautoriteit. Daarnaast worden communicatieactiviteiten afgestemd met de initiatiefnemers van toegekende projecten binnen Kansen voor Rotterdam. De begunstigden dragen ook uit dat zij een bijdrage hebben ont-

vangen vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

In juni/juli heeft de auditautoriteit systeemaudits uitgevoerd bij het programmabureau. De bevindingen gaan in op de toepassing van de juiste termijnen en het ontbreken van een parafenlijst. In de beantwoording aan de auditautoriteit is aangegeven hoe het programmabureau hieraan heeft voldaan. In december is het 2e deel van deze systeemaudit uitgevoerd en het rapport hierover is nog niet binnen. De audits leggen een relatief groot tijdsbeslag op het programmabureau. De verhouding tussen de financiële omvang van het programma, de omvang van het programmabureau en de uitgevoerde audits is onevenwichtig. De controledruk kan de komende jaren niet zo hoog blijven.

In Rotterdam hebben de specifieke socio-economische ontwikkelingen van 2009 zoals de kredietcrisis (nog) geen invloed gehad op de ingediende projecten.

Het invoeren van alle projecten in het beheerssysteem heeft vanaf december plaatsgevonden. Het betrof een flinke administratieve belasting aangezien ook de oude EFRO subsidieprogramma's worden afgehandeld.

Bij twee projecten zijn controles ter plaatse uitgevoerd, t.w. Revitalisering Nieuwe Binnenweg en Ondernemershuis op Zuid. In de bevindingen is vastgesteld dat er problemen zijn met de uitvoering van de eigen gemeentelijke spelregels inzake aanbesteding (zwaardere eisen dan OP). De stuurgroep heeft dit probleem onder de aandacht gebracht van de verantwoordelijk wethouder.

In december is samen met de managementautoriteit een extra voorlichting gegeven aan de afdeling Economie over de omgang met EFRO projecten.

G4P4 ●●●●●

Den Haag

Startersfonds Den Haag

Samenwerking: gemeente Den Haag en
Stichting Mikrokrediet Nederland h/o Qredits

Het Startersfonds is onderdeel van het startersbeleid in Den Haag en schept kansen voor startende en doorstartende ondernemers in het MKB. Het Haagse startersbeleid is gericht op het ondersteunen van ondernemers met potentie en goed ondernemersplan. Het beleid rust op drie pijlers: bieden van huisvesting, stimuleren van ondernemerschap en verstrekken van risicokapitaal.

Voor een aantal MKB'ers biedt een microkrediet onvoldoende mogelijkheden. Daar komt bij dat banken alleen tegen zeer beperkende voorwaarden een krediet verstrekken aan deze groep. Daarom is het Startersfonds in het leven geroepen.

De doelgroep van het Startersfonds bestaat uit Startende ondernemers en ondernemers die een doorstart willen maken. Het Startersfonds hanteert het criterium dat ondernemers die een beroep doen op dit fonds zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, en binnen vijf jaar na oprichting beroep doen op het Startersfonds. Het Startersfonds zal op basis van een intake en een zorgvuldige beoordeling kredieten verschaffen aan (door-) startende ondernemers.

Door kansen te bieden aan startende en doorstartende ondernemers en hogere kredieten te bieden aan innovatieve bedrijvigheid kan de concurrentiepositie van de Haagse regio blijvend duurzaam worden versterkt.

Penvoerder: Stichting Mikrokrediet Nederland h/o Qredits

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap)

EFRO: € 1.200.000,-

Overig Publiek: € 600.000,-

Privaat: € 0,-

Looptijd: 1 juli 2009 t/m 31 december 2013

Website: www.startersfonds-den Haag.nl

Het college van Den Haag kiest er voor de EFRO middelen in te zetten op een aantal speerpunten. Den Haag wil de economische potenties als internationale stad van vrede en recht benutten door internationale organisaties en bedrijven te acquireren. Ze maakt daarbij gebruik van de internationale instellingen voor werkgelegenheid en het verzamelen, uitwisselen en benutten van kennis die leidt tot nieuwe producten en diensten en een hogere toegevoegde waarde. Een ander speerpunt is voldoende geschikte bedrijfsruimte te creëren voor bestaande en startende ondernemingen door bestaande bedrijventerreinen te herstructureren en waar mogelijk nieuwe bedrijventerreinen te realiseren. Verder worden startende en bestaande (innovatieve) ondernemers ondersteund met kennis en financiële middelen. Een ander speerpunt is het revitaliseren van de binnenstad. Dit gebeurt door het versterken van de economische concurrentiekracht en internationaal profiel en door te investeren in leefbaarheid en voorzieningen. Ten slotte is het creëren en initiëren van werkgelegenheid en stageplaatsen voor jongeren en werklozen een speerpunt. Daar hoort het verbeteren van de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt bij.

Vooral binnen prioriteit 1 gaat het hard en naar verwachting is in 2010 een groot deel van de middelen in deze prioriteit beschikt. Op dit moment zijn er veel aanvragen vanuit het cluster Internationaal recht en de bestuurskundige hoek. Ook melden zich veel individuele ondernemers met aanvragen, maar door beperkingen in het toetsingskader is subsidie niet altijd mogelijk. Er zijn vooral aanvragen uit Scheveningen, de Binnenstad en stationsgebied Holland Spoor. Als het programmabureau aangeeft dat projecten niet passen binnen Kansen voor West, blijft men het soms proberen door accenten te verleggen. Het gaat hierbij vooral om de ESF-achtige projecten en projecten van individuele ondernemers. De totale gecommiteerde stedelijke EFRO-bijdrage is ruim 3 miljoen euro (15%)

voor 3 projecten. In prioriteit 2 en 3 zijn nog geen projecten gecommitteerd. De orderportefeuille overteekent het budget meerdere malen.

De ervaring in Den Haag is dat potentiële begunstigden het ingewikkeld vinden om te bepalen welke organisatie de aanvraag moet doen. Veel zaken in de beoordeling (aanbesteden, staatssteun, risico) worden anders als de begunstigden een andere partij is. Vreemd genoeg blijven veel aanvragen op dit onderdeel lang hangen. Het idee dat er meerdere begunstigden in een project kunnen zijn wordt weinig onderkend. Het programmabureau maakt van tevoren duidelijk welk project kansrijk is en welk niet. Ze verwijst MKB-ers meestal door naar het Startersfonds of de Kansen voor West Regeling in Zuid-Holland; en ESF-achtige projecten naar het ESF.

Binnen Den Haag is er regelmatig overleg om te kijken of samenwerking kan leiden tot een gezamenlijke subsidieaanvraag. Verder hebben de steunpunten van Rotterdam, Zuid-Holland en Den Haag periodiek projecten overleg. Ook dit bevordert de onderlinge afstemming. Heel concreet is de samenwerking tussen de drie "Zuid-Hollandse" steunpunten voor de projecten (The Sun en Bioscience). Ook is veel contact geweest met de kennisalliantie, Senternovem en Syntens. Tot concrete Haagse projecten heeft dit nog niet geleid.

In 2009 zijn er in Den Haag een aantal bijeenkomsten gehouden voor potentiële aanvragers of begunstigden. Verder was er op 15 april de lancering van het Haagse programma in de Rolzaal op het Binnenhof. Het programmabureau heeft voor de Haagse projecten een folder gemaakt over communicatie door projecten. Er zijn veel ondernemers bereikt en er is veel interesse voor het programma. Er zijn in samenwerking met de RAD twee 'Haagse' Kansen voor West voorlichtingsfilms gemaakt voor potentiële projectaanvragers. Deze films zijn bij een groot

aantal presentaties gebruikt, waaronder ook de EFRO jaarvergadering in Den Haag. De Haagse burger is geïnformeerd over het programma op de dag van Europa in het atrium van het stadhuis en in een huis-aan-huis blad rond de Europese verkiezingen. Verder zijn er presentaties geweest voor een aantal diensten, het College van B&W en bij onderwijsinstellingen. Bij subsidiebeschikkingen volgt altijd een persbericht. Vanuit het juridisch en bestuurlijk cluster was er in het Haagse deel van Kansen voor West al een oriëntatie op kennisinstellingen uit Leiden. Het afgelopen jaar wordt er binnen het programma, samen ook met de kennisalliantie en Syntens, naar mogelijke samenwerking met Delft gekeken. Dit betreft dan projecten voor bijvoorbeeld het composietencluster en op het gebied van water.

In Den Haag hebben de specifieke socio-economische ontwikkelingen van 2009 zoals de kredietcrisis (nog) geen invloed gehad op de ingediende projecten. Wel was er veel druk om met het Startersfonds te beginnen. De eerste leningen moesten er snel uit vanwege de kredietcrisis en hier zou dus gesproken kunnen worden van een eerste invloed van de kredietcrisis.

G4P4 ●●●●●

Utrecht

Om de uitvoering in de stad Utrecht richting te geven en zo de effectiviteit te verhogen, heeft het college van B&W de begrippen 'talent, transitie en transformatie' als inhoudelijke dragers van het programma benoemt. Talent is een centraal begrip in het Economisch Profiel Utrecht (Utrecht, ontmoetingsplaats voor talent). De onderwijsfunctie en (inter-) nationale uitstraling van universiteiten en hogescholen versterken het profiel en het imago van de stad. Ondernemertalent (al dan niet kennisintensief) vormt een drager van de stedelijke economie. Daarnaast blijft veel Utrechts talent onbenut. Hoge uitvalpercentages in het (v) mbo onder vooral allochtone jongeren, geven aanleiding tot zorg voor zowel het toekomstig Utrechtse arbeidspotentieel als de arbeidsmarktpositie van de betreffende jongeren. Er is sprake van een mismatch in de huidige vraag - aanbodverhouding op de lokale en regionale arbeidsmarkt. De ruimtelijke opgave voor de stad in relatie tot verbetering van het vestigingsklimaat is geconcentreerd in vijf gebieden. Op Lage Weide, bedrijventerrein Overvecht en De Uithof zijn aanpassingen nodig, zodat deze gebieden ook in de toekomst goed kunnen blijven functioneren. Dit zijn de zogenoemde transitiegebieden. Daarnaast zijn er twee transformatiegebieden, waar functieverandering aan de orde is: het Stationsgebied en Leidsche Rijn (centrum) inclusief de tussenliggende zone. Samen vormen deze gebieden de vijf sterren voor Utrecht. Daar concentreren zich de kansen om de economische ontwikkeling een gerichte impuls te geven.

De Utrechtse programma organisatie functioneert naar verwachting. Vanuit de ervaring opgedaan met het EFRO 2000-2006 kon soepel worden doorgeschakeld naar Kansen voor West. De algemene ervaring is goed, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Minder soepele zaken waren meestal te wijten aan opstartproblemen. Omdat de uitvoering vrij snel op gang kwam moesten soms ad hoc oplossingen worden gevonden. Zo is bij de toets van de eerste projecten gebruik gemaakt van de checklists van het oude programma. Dit gebeurde

in goed overleg met de managementautoriteit. De verschillende processtappen van het controle- en beheersysteem worden opgevolgd in lijn met de AO. Ook in de periode zonder beheerssysteem zijn deze stappen gevolgd. Uit de eerste audits is gebleken dat het vastleggen van de processtappen in de papieren dossiers soms niet zorgvuldig genoeg is gebeurd. Inmiddels is het beheerssysteem beschikbaar en zijn de lopende projecten ingevoerd.

Het uitvoeringsprogramma "Vijf Sterren voor Utrecht" bevat een voorlopige projectselectie voor zowel het stedelijke programmadeel als de gelabelde gelden en is vastgesteld na consultatie met de belangrijkste partners in en om de stad. Dit voortraject vergemakkelijkt de projectselectie. Initieel waren projecten met een culturele invalshoek relatief oververtegenwoordigd. Dit past bij het economische profiel van de stad. De eerste aanvragers waren gemeentelijke diensten of organisaties dicht bij de gemeente. Inmiddels is met enkele op ondernemerschap gerichte projecten de invulling van het programma breder. Het programmabureau werkt samen met het steunpunt van de provincie Utrecht en met de gemeentelijke beleidsafdeling Economische Zaken. Dit zorgt voor een goede afstemming met de vanuit stad en provincie ondersteunde projecten voor Pieken in de Delta. In prioriteit 1 is de gelabelde ruimte voor vrijwel uitgeput (incl. Projectenpijplijn), terwijl nieuwe ideeën blijven komen. Bijvoorbeeld via de ontwikkeling van Utrecht Science Park dat een grote spin-off heeft door samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven. Door vroegtijdig contact met de aanvragers worden kansloze aanvragen voorkomen. In Utrecht zijn nu 8 projecten in prioriteit 3 gecommitteerd. Als laatste het project Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap dat duidelijk het grootste project is van de stad.

Dankzij het voortraject is beleidsmatige inpassing van projecten doorgaans geen probleem.

De meeste aandacht gaat uit naar technische punten, zoals het bepalen van tarieven voor doorbelaste eigen uren. Daarbij was het lastig dat er nog steeds geen helderheid bestond over het Integraal Kostentarief (IKT). Bij externe aanvragers vraagt de aanbesteding veel aandacht, vooral bij stichtingen.

De regionale projecten van de stad komen vrijwel allemaal gezamenlijk met de provincie tot stand. Zo zijn de projecten Utrecht Science Park en Taskforce Innovatie met regiopartners (naast stad en provincie ook kennisinstellingen, bedrijven en regiogemeenten) opgezet. Deze gezamenlijk opgezette voorzieningen leveren ook spin-off op in de zin van nieuwe projectideeën. Communicatie over het programma en de projecten vindt plaats volgens het vastgestelde communicatieplan. In 2009 zijn er geen speciale bijeenkomsten gehouden voor potentiële aanvragers of begunstigden en ook geen activiteiten uitgevoerd om het programma meer bekendheid te geven in en rond de stad. Ook zonder dit soort activiteiten worden potentiële aanvragers in de stad goed bereikt. De stuurgroepleden spelen daarbij een belangrijke rol: zij betrekken hun achterbannen bij de uitvoering van het programma. Bij toekenning van subsidie volgt een persbericht vanuit de gemeente. Daarnaast dragen ook de begunstigden uit dat zij Europese subsidie ontvangen.

Voor zover er specifieke uitvoeringsknelpunten zijn geweest, konden deze worden weggenomen in overleg met de managementautoriteit. De laatste maanden van dit jaar voeren zowel de audit- als certificeringsautoriteit audits ter plaatse uit. Deze leggen een relatief groot beslag op de tijd van het programmabureau Utrecht. De verhouding tussen de financiële omvang van het Utrechtse programma, de daarmee samenhangende omvang van het programmabureau en de uitgevoerde audits is nu onevenwichtig. Echter gezien de fase waarin het programma

nu verkeert, zijn deze audits begrijpelijk. De controledruk kan echter de komende jaren niet zo hoog blijven.

In Utrecht heeft de kredietcrisis (nog) geen invloed gehad op de ingediende projecten. Het aantal startende bedrijven blijft hoog. Wel neemt het aantal werkzoekenden en de jeugdwerkloosheid sterk toe (sterkste toename van de G-4), al blijft het totaal (6,5% van de potentiële beroepsbevolking) relatief laag ten opzichte van de G-4. De stad zet in op het verminderen en voorkomen van jeugdwerkloosheid via het Regionale Actieplan Jeugdwerkloosheid. De uitvoering hiervan staat los van Kansen voor West, voor een deelproject is een bijdrage uit het ESF gevraagd.

In Utrecht is een Stimuleringsplan vastgesteld met acties voor meer bedrijfsverzamelgebouwen en ondersteuning van startende, kleinschalige en innovatieve ondernemers. Daarbij hoort een investeringsfonds van €10 miljoen. Mede hierdoor kunnen projecten sneller van de grond komen zoals het Designer Café en de Dutch Game Garden. Andere projecten ondervinden hinder van de economische crisis, vooral die voor een financiële dekking hebben gerekend op private (sponsor) bijdragen. Hierdoor blijven sommige projecten lang in de voorlopige aanvraagfase. Opmerkelijk veel uitvoerders van woningbouwprojecten informeerden naar subsidiemogelijkheden in het EC kader voor steun aan woningbouwprojecten. Ten slotte, er komen regelmatig vragen van subsidieadviseurs in opdracht van bedrijven.

G4P4 ●●●●●

1.3 Voortgang N+2

De verordening geeft aan dat het programma een bepaald uitgavenpatroon dient te hebben. Dit staat bekend als de zogenaamde N+2 regel. De gecertificeerde uitgaven die op programmaniveau gedaan moeten worden staan in de onderstaande N+2 tabel aangegeven waar te zien is dat het programma N+2 voor 2009 ruim gehaald heeft. Vanwege de kredietcrisis heeft de Europese Commissie bepaald dat in de tabel een extra voorschot van 2,5% mag worden meegenomen. Hiermee ontstaat extra financiële ruimte voor de programma's. Als geplande uitgaven niet gehaald worden, dan zal de Europese Commissie het verschil tussen daadwerkelijke uitgaven en de geplande uitgaven niet beschikbaar stellen. Hiermee heeft de Europese Commissie met N+2 een sterk sturingsinstrument in handen.

Tabel 3: N+2 overzicht Kansen voor West

	A tranche 2007	B 5% voorschot	C 2,5% extra voorschot	D N+2 basis (A-B-C)	E Totaal aan betaal- aanvragen t/m 31-12-2009	saldo nog aan te vragen t/m 31-12-09
Totaal	36.800.000	15.530.000	7.765.000	13.505.000	19.003.929	-5.498.929

"Met Kansen voor West geeft Rotterdam samen met de andere partners stevige impulsen aan de grootste stedelijke regio van Nederland. We stimuleren kennisontwikkeling, innovatie en ondernemerschap met oog voor milieu en omgeving. Onze ambitie is een gezond en aantrekkelijk leefklimaat. De Randstad moet weer bij de Europese top horen."

*L.M.M. Bolsius
Wethouder in Rotterdam*

1.4 Organisatie

1.4.1 Managementautoriteit

Het college van B&W van de gemeente Rotterdam is als managementautoriteit verantwoordelijk voor de doeltreffendheid en deugdelijkheid van het beheer van, en de controle en het toezicht op, de uitvoering van het Operationeel Programma. De managementautoriteit is ambtelijk ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR). Specifieke taken van de managementautoriteit in 2009 waren:

- Totstandbrenging van de beheer- en controlesystemen (Artikel 71), goedgekeurd juli 2009;
- Opstellen, bespreken, controleren, testen van de bouw van het beheersysteem, inclusief ontwikkelen formats, toelichtingen, overleg met de bouwer en overeenstemming met de partijen die met het systeem gaan werken;
- Doorontwikkelen van de website van het programma;
- Afstemmen controles met certificeringsautoriteit en auditautoriteit; Verder zijn er veel informerende aanvragen op het gebied van cultuur en creatief of om een apart evenement te houden. Ook is de conclusie dat een subsidie binnen Kansen voor West niet haalbaar was.
- Opstellen betalingsaanvragen 2009;
- Faciliteren audits door certificering- en auditautoriteit in zowel Rotterdam als in Flevoland;
- Uitvoeren van systeemaudits bij programmabureaus;
- Voeren van verweer t.a.v. controles audit- en certificeringsautoriteit;
- Monitoren en bespreken van de voortgang van het programma in het accounthoudersoverleg;
- Overleg over de uitvoering en behandeling van projecten in het programmabureau overleg;

- Opvolgen inzet van een goede communicatie bij alle partijen;
- Vastleggen specifieke juridische zaken n.a.v. verordeningen etc. in het interpretatiedocument en in werkinstructies;
- Uitvoeren van secretariaatswerkzaamheden en voorbereidingen van het Comité van Toezicht, samen met het ministerie van BZK;
- Uitvoeren van secretariaatswerkzaamheden voor de stuurgroep West-Regio door het programmabureau West-Regio;
- Schrijven en overleggen van het jaarverslag en tussentijds voortgangsverslag van het programma;
- Adviseren bij alle stuurgroepen.

1.4.2 Stedelijke programma autoriteiten

De G-4 programmadelen hebben ieder een aparte programmaorganisatie voor hun programmadeel opgezet en voeren die uit volgens de afspraken in de afzonderlijke convenanten. De afspraken houden in dat de partijen het OP gezamenlijk uitvoeren en voor de eigen rol daarin, een aparte verantwoordelijkheid dragen. In alle steden functioneren de stedelijke programmabureaus naar behoren. De gezamenlijke beheer- en controlesystemen (Artikel 71) worden gevolgd en in de loop van 2009 zijn alle gegevens van lopende projecten in het beheersysteem ingevoerd. Projectbesluiten op subsidieaanvragen lopen via de stedelijke programma autoriteiten na advies hierover ontvangen te hebben van de stedelijke stuurgroepen. In alle steden worden gelabelde projecten besproken en van advies voorzien naar het programmabureau West-Regio. Alle steden zijn ook aangesloten bij de accounthouders- en programma bureau overleggen zodat men op de hoogte is van de gehele Kansen voor West ontwikkeling.

G4P4 ●●●●●

Regeling Technologische Milieu Innovatie 2008-2013 (TMI)

De TMI-regeling 2008-2013 stimuleert innovatie bij het Flevolandse midden- en kleinbedrijf (MKB). De regeling is bedoeld voor Flevolandse MKB-ers die voor eigen risico een voor Flevoland technisch nieuw product, werkwijze, systeem of dienst ontwikkelen dat zich richt op besparing, milieuverbetering en duurzaamheidsbevordering of een neutraal milieu effect heeft.

De regeling verstrekt een basissubsidie van 20% over de subsidiabele projectkosten, tot een maximum van 200.000 euro per project. Aanvragers zijn MKB-bedrijven uit de industrie. De eis van deze regeling is dat de innovatie “nieuw voor Flevoland” is.

De regeling zal leiden tot meer werkgelegenheid, omzetgroei en private vervolginvesteringen. In het aanvraagformulier TMI-regeling wordt gevraagd naar het huidige aantal fte's, een exploitatiebegroting en de verwachte omzetgroei. Ook wordt gevraagd naar de verwachte private vervolginvesteringen. In de voortgangsrapportage en het eindrapport wordt specifiek naar de gerealiseerde effecten gevraagd en deze gegevens worden vastgelegd in het monitoringsysteem. Jaarlijks wordt op macro-niveau de werkgelegenheidsgroei en omzetgroei van het Flevolandse bedrijfsleven gemeten.

Penvoerder: Provincie Flevoland

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap)

EFRO: € 1.500.000,-

Overig Publiek: € 1.500.000,-

Privaat: € 9.000.000,-

Looptijd: 1 januari 2008 tot 31 december 2015

1.4.3 Auditautoriteit

De Rijksauditedienst (RAD) van het ministerie van Financiën, Cluster Europa is de auditautoriteit van het programma. Deze is belast met de controle op alle processen binnen de operationele programma's en rapporteert haar bevindingen en oordeel jaarlijks aan de Europese Commissie. De activiteiten van de auditautoriteit voor Kansen voor West richtten zich in 2009 vooral op:

- vergaren van kennis over de controle- en beheerssystemen en de interne organisatie van de managementautoriteit en de bemiddelende instanties;
- adviseren over zaken aangaande de opzet van betrouwbare en efficiënte systemen, inclusief de geautomatiseerde systemen;
- beoordelen van de opzet van deze systemen en de interne organisatie via de artikel 71 beoordeling.

De auditautoriteit heeft zowel met de managementautoriteit als met de vier grote steden en het programmabureau West-Regio regelmatig van gedachten gewisseld over het in ontwikkeling zijnde beheersysteem. In deze gesprekken is ook de rol van de certificeringsautoriteit aan de orde geweest.

In 2009 rondde de auditautoriteit de artikel 71 beoordelingen af en voerde systeemaudits uit op de zgn. essentiële vereisten 1, 2 en 3 bij de managementautoriteit, het programma bureau West-Regio en de steden Rotterdam en Utrecht. Belangrijke focus lag verder bij de invoering van het geautomatiseerde systeem per 2 juli 2009. Ook heeft de auditautoriteit in 2009 het proces van de eerste betaalaanvragen bij de EC beoordeeld. De meeste aanbevelingen hebben betrekking op het zichtbaar maken van uitgevoerde controlehandelingen alsmede van de daarvoor van belang zijnde overwegingen. Verder verdienen registraties en termijnbewakingen een verbeterde uitvoering. Tenslotte heeft de RAD geconstateerd dat projectdossiers, niet altijd volledig zijn.

Dutch Offshore Wind Energy Services DOWES

Samenwerking: Stichting Associatie Technologie Overdracht
Noord-Holland, Provincie Noord-Holland, ATO, ECN, TNO, AMC T&T en
Peterson Offshore

Het Dutch Offshore Wind Energy Services (DOWES) project richt zich op de ontwikkeling van een innovatief ICT systeem waarmee offshore windparken uit de regio Den Helder beheerd kunnen worden. Een hoge beschikbaarheid tegen minimale kosten. Deze ICT Service is in staat sensoren op de windturbine op afstand uit te lezen.

Binnen het project wordt er gebruik gemaakt van de nieuwste kennis uit de markt, eigen kennis en kennisontwikkeling die samengebracht worden in een systeem. Het samenbrengen van deze kennis maakt het mogelijk om diverse manieren van onderhoud te verrichten aan de offshore windparken.

De bedoeling van het project DOWES is de bewaking op afstand van offshore windparken, de juiste mensen op tijd informeren over de toestand ervan, zodat een kosteneffectieve keuze kan worden gemaakt voor de onderhoudswerkzaamheden.

Op den duur zal de beheersbaarheid van offshore wind groter worden, de onderhoudskosten zullen omlaag gaan, de inzetbaarheid wordt groter en daarmee gaat de opbrengst duurzame energie omhoog en de emissies omlaag.

Penvoerder: Stichting Associatie Technologie Overdracht Noord-Holland

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap)

EFRO: € 1.015.658,-

Overig Publiek: € 516.784,-

Privaat: € 857.342,-

Looptijd: 1 juli 2008 t/m 30 juni 2014

Website: www.dowes.nl

1.4.4 Certificeringsautoriteit

De Dienst Regelingen van het ministerie van LNV is certificeringsautoriteit. De certificeringsautoriteit heeft de opdracht de uitgavenstaten van de managementautoriteit te certificeren en te beoordelen. Na deze beoordeling en certificering mogen de declaraties bij de EU worden ingediend. Een hier specifiek mee belaste afdeling Certificeringsautoriteit voert deze taak uit.

Tot 2009 heeft de certificeringsautoriteit vooral voorbereidende activiteiten voor haar certificeringstaak uitgevoerd. In 2009 concentreerden de werkzaamheden zich op:

- De systeemcontrole. Hierbij stelt de certificeringsautoriteit vast dat relevante delen van het controle- en beheerssysteem in haar ogen voldoende zijn en in de praktijk werken;
- Het certificeren van de van de eerste twee bij de EU ingediende betaalaanvragen.

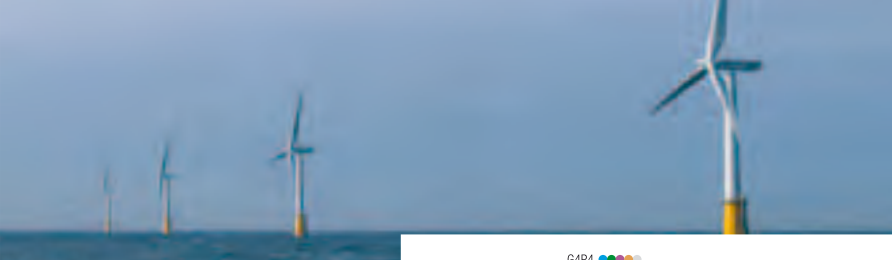
1.4.5 Comité van Toezicht

Het Comité van Toezicht Kansen voor West ziet toe op de effectiviteit en de kwaliteit van de uitvoering, het besluit over de algemene strategie en het beleid en is verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van het programma. Het Comité heeft in 2009 drie keer vergaderd, op 9 april, 17 juni en 2 december. Daarnaast is er op 29 oktober een schriftelijk overleg geweest. De 'normale' gang van zaken is, dat het Comité twee keer per jaar vergadert maar omdat het Comité meer tijd wilde steken in de inhoudelijke aspecten van het programma besloot ze tot een extra overleg op 9 april.

De belangrijkste besprekpunten van de Comités waren:

9 april, Stadhuis Rotterdam:

- presentatie door de voorzitter van de stuurgroep West-Regio over de voortgang van West-Regio;
- presentatie analyse van het programma;

G4P4 ●●●●●

- bespreking van de betekenis van de kredietcrisis;
- bespreken van de ESF component in EFRO;
- bespreken van het concept jaarverslag en communicatieplan;
- vaststellen van het evaluatieplan.

17 juni, Ecoshape Dordrecht:

- vaststellen van het jaarverslag Kansen voor West 2008;
- vaststelling aanpassing toetsingskader;
- besluit om Kansen voor West niet open te stellen voor energie efficiency in woningbouw;
- besluit hoe om te gaan met communicatie voor het grote publiek;
- na de vergadering werd een projectbezoek afgelegd bij Ecoshape en het International Contracting Programme voor de gemeente Dordrecht.

29 oktober, schriftelijk overleg:

- instemmen met de publicatie van subsidieplafonds in de Staatscourant

2 december Westergasfabriek Amsterdam:

- presentatie door een lid van de stuurgroep Amsterdam over de voortgang van het Amsterdamse programmadeel;
- bespreking van het halfjaarlijks voortgangsverslag van Kansen voor West;
- bespreking financiële voortgang inclusief N+2;
- toelichting door de auditautoriteit op de voortgang van het programma;
- waardebeoordeling van value for money;
- vaststelling technische aanvulling van het toetsingskader;
- na de vergadering volgde een toelichting op het project Westergasfabriek, met rondleiding.

De belangrijkste in 2009 genomen besluiten betreffen de aanpassing van het toetsingskader door het uitsluiten van projecten met alleen ESF activiteiten; aanpassing van de inspanningsverplichting, de berekening van inkomstengenererende projecten en de beschrijving rondom aanbesteden onder de EU grens. Over de manier van communicatie met het grote publiek besluit het Comité om

via de projecten te communiceren. In het schriftelijke overleg is tot publicatie van de subsidieplafonds besloten. In het decemberoverleg is de heer Robbertsen gemandateerd als voorzitter van het Comité en geeft de auditautoriteit aan dat in het programma geen noemenswaardige problemen gevonden zijn en de systemen redelijk werken.

1.4.6 Stuurgroepen

Kansen voor West heeft vijf stuurgroepen. Hun taak is de managementautoriteit of stedelijke programma autoriteiten te adviseren over projectvoorstellen en toekenning van EFRO/Rijkscofinanciering volgens het toetsingskader en communautaire en nationale voorschriften. Zie de bijlagen voor een gedetailleerder verslag van de activiteiten van de stuurgroepen.

1.4.7 Steunpunten

Subsidieaanvragers krijgen het advies om in een zo vroeg mogelijk stadium contact op te nemen met één van de steunpunten van het programma. De steunpunten kunnen nagegaan of projectideeën aansluiten bij de ambities van Kansen voor West en voorlichting geven aan aanvragers. De contactpersonen van de steunpunten kunnen onder meer uitleggen waar het project aan moet voldoen, welke Europese regels van toepassing zijn, wat de lokale beleidskaders zijn waarop het project moet aansluiten en hoe de aanvraagprocedure verloopt. Bovendien kunnen zij aanvragers op de hoogte stellen van de actuele ontwikkelingen van het programma en in hoeverre dit van invloed is op een projectaanvraag. Een steunpunt beoordeelt geen projecten maar geeft wel via het préadvies essentiële informatie voor de toetsing van aanvragen uit de provincies, of de steden in het geval van de gelabelde projecten. Deze zaken zijn van belang omdat het programmabureau hiermee een kwalitatief betere toets met meer achtergrondinformatie van een project kan doen.

De Hofbogen

Samenwerking: Hofbogen B.V., Blend Magazine en het Rotterdamse reclamebureau Contain.r

Het Station Hofplein is het best bewaarde geheim in het centrum van de stad. Een authentiek stukje Rotterdam. Met de clustering van onderscheidende MKB ondernemers onder het Station Hofplein, wordt dit centraal gelegen deel van de Hofbogen een verzamelplek voor kwalitatief consumeren.

Het oude Hofpleinstation vormt door de ligging in het ontwikkelingsgebied Pompenburg een schakel met het centrum van Rotterdam. In de toekomst zullen hier belangrijke stedelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Hierop voortuitlopend wordt het voormalige station Hofplein getransformeerd tot een creatieve hotspot voor kunst, cultuur, jongerenactiviteiten en onderwijs. Dit project, dat binnen de monumentenregeling past, realiseert een zestal boogruimtes en het dak van het stationsgebouw. Voordat er begonnen kan worden met de verhuur worden de boogruimtes van het station grondig aangepakt. Dat betekent het renoveren van de boogruimtes intern en het waterdicht maken van het dak van het station.

Het resultaat wordt, dat het onveilige deels gekraakte station Hofplein weer verhuurbaar is, waardoor in totaal 4.700 m2 verhuurbare bedrijfsruimte beschikbaar komt. De boogruimtes zullen worden ingericht en verhuurd als BlendBar en een shoppingmall voor jonge modeontwerpers. Project Station Hofplein zal inspelen op de centrale ligging en daarmee een rol vervullen voor de buurt. Een ruimte voor zichtbare creativiteit in het stadscentrum zal de stad en haar imago verfraaien, de stedelijke economie en innovatie stimuleren en bovendien consumenten naar de stad trekken.

Penvoerder: Hofbogen B.V.

Prioriteit: 1 (Attractieve Steden)

EFRO: € 1.888.290,-

Overig Publiek: € 0,-

Privaat: € 2.832.433,-

Looptijd: 15 maart 2009 t/m 31 december 2012

1.4.8 Accounthoudersoverleg

In 2009 is het accounthoudersoverleg vijf keer bijeen geweest op 29 januari, 12 mei, 25 juni, 10 september en 10 november. In dit overleg van de vier provincies, de G-4 en de ministeries van EZ en BZK worden de belangrijkste programma ontwikkelingen binnen Kansen voor West besproken. Eventueel wordt voor een speciaal onderwerp een aparte werkgroep opgezet of kan voor bepaalde onderwerpen specialisten gevraagd worden een toelichting te geven.

Vaste onderwerpen van bespreking zijn de inhoudelijke en financiële voortgang van het programma, ervaringen van de steunpunten, projectervaringen, bespreking nieuwe regelgeving en interpretatie hiervan en de voortgang van het beheersysteem. Verder worden de conceptstukken van het Comité van Toezicht besproken, zoals de werking van het toetsingskader. Naar aanleiding van nieuwe regelgeving of interpretatie hiervan hebben de accounthouders met regelmaat het groeidocument over de beoordelingsinterpretatie besproken en aangepast. Ook is besproken hoe om te gaan met de communicatie, interpretatie Value for Money indicator, innovatiebegrip, kengetallen van de indicatoren, toepasbaarheid Jessica, incubatoren bijeenkomst, overcommittering, omgang met rijkscofinanciering, sanctiebeleid de opstelling van het jaarverslag en de ingebruikname van het beheersysteem. Verder stonden zaken op de agenda als de samenwerking van provincies en steden in projecten of het collegiaal overleg waar ervaringen uitgewisseld worden. Ook de bezoeken van de audit- en certificeringsautoriteit kwamen aan de orde.

1.4.9 Programmabureau overleggen

In 2009 is het programmabureau overleg vijf keer bijeen geweest. Te weten op 24 februari, 21 april, 16 juni (themadag), 15 september en 11 november. In dit overleg van de vijf

programmabureaus komen vooral technische zaken aan de orde die de behandeling van projecten aangaat. Waar nodig zijn ook de steunpunten bij dit overleg aanwezig. Ook in dit overleg kunnen specialisten gevraagd worden een toelichting te geven. Een aantal keer per jaar staat er een specifiek thema op de agenda om ingewikkelde materie uit te diepen.

Vaste onderwerpen van bespreking zijn de interpretatie van regelgeving, de behandeling en beoordeling van aanvragen en voortgangsrapportages, de omgang met aanvragers/begunstigden, het aanleveren van informatie voor beoordeling aanvragen. Vooral het beheersysteem, garantstellingen, rijkscofinanciering, checklijsten, bewaartermijnen, ministeriële regeling of het feit dat in projecten met meerdere begunstigden gewerkt kan worden etc. kregen extra aandacht. In het overleg is ook aandacht voor een terugkoppeling gegeven van de PMO en COCOF bijeenkomsten. Op 16 juni was er in Flevoland een themadag waar de werkinstructies controles ter plaatse en fouten/onregelmatigheden zijn besproken en waarin dieper is ingegaan op aanbesteden en staatssteun.

1.4.10 Overige overleggen

Naast de intern gerichte programmaoverleggen bestaan er nog een aantal overleggen van de managementautoriteit met andere stakeholders binnen de structuurfondsen. Deze zijn gericht op het kader waarin EFRO functioneert en die op één of andere wijze gevolgen hebben voor het programma. Het gaat om de volgende overleggen:

Het programmamanagersoverleg (PMO).

In het PMO zijn de vier Nederlandse managementautoriteiten, de certificeringsautoriteit en auditautoriteit vertegenwoordigd. De vertegenwoordiger van het ministerie van EZ is voorzitter. In 2009 waren er zes overleggen waarin ook in enkele overleggen vertegenwoordigers van de EC aanwezig waren. In 2009 zijn ook nog de verte-

genwoordigers van de oude structuurfondsenperiode aanwezig geweest vanwege de afhandeling van deze programma's. Besproken zijn zaken als het EU herstelplan, aanpassing ministeriële regeling, interpretatie en vereenvoudiging van regelgeving, rapportage van het NSR, voortgang ICT systemen en artikel 71. Ook voorliggende beslispunten uit de financiële werkgroep zoals IKT, categoriseringstabel en aanpassing checklijsten zijn behandeld. Daarnaast zijn zaken besproken als de EFRO jaarvergadering, evaluatie van de programma's, bezoeken, afhandeling van jaarverslagen, voortgang van de programma's en het jaarlijkse event. Ten slotte zijn ook COCOF zaken die belangrijk zijn voor de programma's en de positionering van Nederland in het PMO besproken.

De financiële werkgroep (FWG).

In deze werkgroep zijn de programmacontrollers van de vier Nederlandse managementautoriteiten, de certificeringsautoriteit en auditautoriteit vertegenwoordigd. Het coördinerend ministerie van EZ is voorzitter. In deze werkgroep worden veelal financieel-technische zaken besproken. Besluiten worden door het PMO genomen. In 2009 is de werkgroep elf keer bij elkaar geweest. Besproken zijn o.a. beheer- en controle, ICT en MSF, IKT, categoriseringstabel, controleprotocollen, opbrengstgenererende projecten, interpretatie regelgeving, onregelmatigheden, terugvorderingen, autorisaties, vereenvoudiging regelgeving etc. De werkgroep checklijsten is regelmatig bij elkaar gekomen voor het aanpassen van de checklijsten. Ook zijn de controles van AA en CA aan de orde geweest; er zijn afspraken gemaakt wie dit doet en wat de rollen zijn en hoe vragen worden afgehandeld.

De gebruikersraad MSF.

De gebruikersraad adviseert over de totstandkoming van de MSF (Monitor Structuurfondsen - het centrale systeem dat gegevens doorvoert naar de Europese Commissie). De raad bestaat uit vertegenwoordigers van de vier Nederlandse

Trajectum Lumen

Samenwerking: Gemeente Utrecht, hogeschool, universiteit en andere kennisinstellingen

Trajectum Lumen is een avondattractie waarmee Utrecht internationaal de aandacht van toeristen wil trekken. Het is een theatrale lichtkunst route door de historische binnenstad van Utrecht. Bewoners en bezoekers kunnen de stad in de avonden op een bijzondere manier ervaren door een wandeling te maken van niet meer dan 1,5 uur. De lichtroute vertelt het verhaal van de stad Utrecht op een bijzondere en artistieke manier door objecten, gebouwen, straten en bruggen te verlichten. Eind 2008 ging Trajectum Lumen van start met het eerste lichtproject in de Willibrorduskerk. Uiterlijk in 2013, bij de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht, is Trajectum Lumen compleet.

Trajectum Lumen vertelt het verhaal van de zeven lagen van Utrecht, of de zeven W's: water, werf, wonen, welvaart, wonderen (kerken), wet (overheid) en wetenschap. De verlichting gaat tegelijkertijd aan met de straatlantaarns en dooft om middernacht. In totaal worden met Trajectum Lumen zeven kerken, tien pleinen, acht standbeelden, vier grachten, vijf torens, twintig bruggen en dertig straten op bijzondere wijze verlicht. Trajectum Lumen maakt gebruik van recente ontwikkelingen op het gebied van duurzaam materiaal- en energiegebruik. Nieuwe lichtprojecten worden gerealiseerd met beperkt lichtverbruik. De bestaande energieverblindende verlichting wordt vervangen door energiezuinige lichtprojecten. Dit levert energiewinst op. Ook de luchtvervuiling wordt beperkt door onder andere het gebruik van LED-verlichting. De lampen kunnen dichter bij de objecten worden geplaatst, die worden verlicht. Zo hoeft het licht niet tientallen meters te overbruggen.

Penvoerder: gemeente Utrecht

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap) en 3 (Attractieve Steden)

EFRO: € 1.060.000,-

Overig Publiek: € 2.166.000,-

Privaat: € 0,-

Looptijd: 1 januari 2008 t/m 31 maart 2010

Website: www.trajectumlumen.com

managementautoriteiten, certificeringsautoriteit, auditautoriteit en het coördinerend ministerie van EZ dat ook verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het MSF. Namens de managementautoriteit is de programmacontroller aanwezig bij dit overleg. In 2009 is de raad twee keer bij elkaar geweest. Van speciaal belang is de juiste koppeling van de beheersystemen van de vier Nederlandse EFRO programma's met het MSF.

Het evaluatieoverleg.

Uit het PMO is een aparte werkgroep ontstaan voor het voorbereiden van de evaluatie van de vier EFRO programma's in Nederland. Er is gekozen voor een gezamenlijke aanpak van de meting en aanpassing van indicatoren dat in 2010 zal worden uitgevoerd. De evaluatie zelf zal ook in 2010 plaatsvinden.

De juristengroep.

Op 23 september heeft de managementautoriteit een bijeenkomst georganiseerd voor juristen rond de onderwerpen aanbesteden/staatssteun. Belangrijkste doelen waren kennismaking van juristen van de acht partijen en te bespreken hoe om te gaan met de praktische aspecten van het onderwerp. De kennismaking diende vooral het doel om gemakkelijker in een collegiaal overleg te kunnen treden. Aan de orde kwam ook wie welke actie neemt en waar verantwoordelijkheden liggen bij de beoordeling. Verder is gekeken hoe om te gaan met zaken waarin vragen blijven bestaan en waar de juristen van de managementautoriteit een rol krijgen in de beoordeling. Zo nodig zal in 2010 een vervolg hieraan worden gegeven.

De managementautoriteit heeft veel inbreng gegeven in het overleg met Europa. Zo is de programmamanager lid van de Taskforce Simplificatie, die in een aantal rondes vereenvoudigingen in verordeningen van de lopende periode heeft bewerkstelligd. Daarnaast is door de

G4P4 ●●●●●

programmamanager deelgenomen aan de sessies van de Europese Commissie voor de implementatie van Simplified Costs met de andere lidstaten en heeft hij het programma Train the Trainers van de EC gevolgd. De kennis en deskundigheid is vertaald naar de programmabureaus.

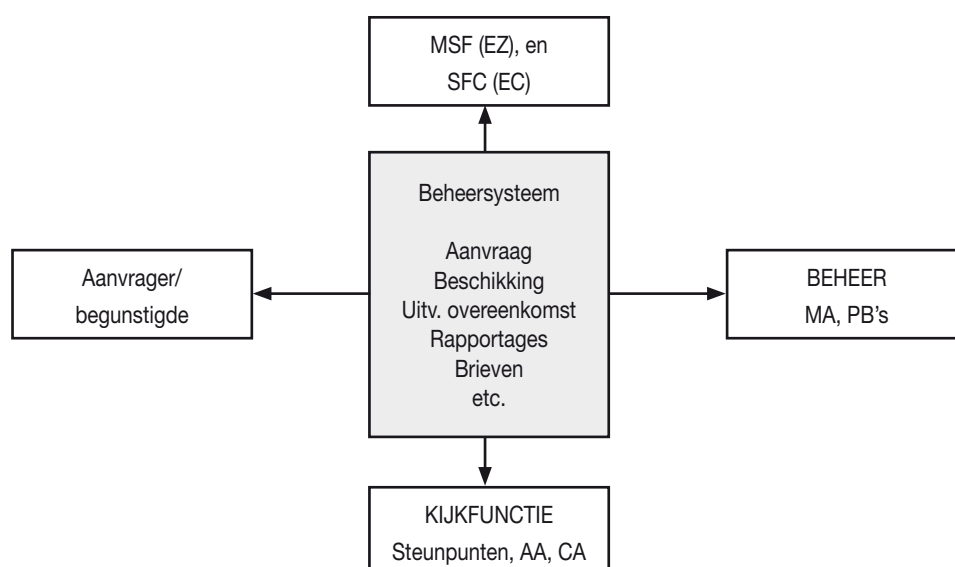
1.5 Beheer en controle

1.5.1 De beschrijving van het beheer- en controlesysteem (artikel 71)

De managementautoriteit heeft in april en juli 2009 de beschrijving van de beheer- en controlesystemen van het programma (artikel 71) bij de EC ingediend. De auditautoriteit heeft hierover auditverslagen gemaakt en op 29 juli 2009 heeft de EC de beschrijving aanvaard waarmee betaalaanvragen kunnen worden ingediend.

1.5.2 Het beheersysteem

De managementautoriteit is verantwoordelijk voor het bouwen van een (elektronisch en web-based) beheersysteem voor het programma, met als uitgangspunt een “zoveel mogelijk” papierloos programma. Alle relevante projectinformatie wordt in dit beheersysteem opgenomen volgens artikel 71. Nadat de aanvrager/ begunstigde is geregistreerd en geaccepteerd, krijgt deze met een inlognaam en wachtwoord toegang tot het beheersysteem via de website www.mijn.kansenvoorwest.nl. Hier kunnen gereedstaande formulieren worden gedownload, ingevuld en geüpload. Ondertekening gaat via het gebruik van een individuele TAN-code. Daarnaast kunnen ook bijlagen in het systeem ingediend worden. Er is hiermee een directe link tussen aanvrager/begunstigde en de programmabureaus en managementautoriteit. Steunpunten, de auditautoriteit en certificeringsautoriteit hebben een ‘kijk-functie’, zie figuur hieronder.

De bouw en het testen van het beheersysteem van Kansen voor West heeft in 2009 veel tijd en aandacht gekost. De managementautoriteit heeft een consultant ingehuurd om een “second opinion” te geven over de kwaliteit van het beheersysteem. De consultant heeft beoordeeld of de leverancier de capaciteit heeft om het gevraagde te leveren en hij begeleidt de werking van het beheersysteem. Op 2 juli 2009 is het beheersysteem, na allerlei interne testprocedures en de MSF ketentest, in productie genomen. Om de gebruikers met het systeem te laten kennismaken heeft de managementautoriteit in juli en september twee trainingsbijeenkomsten gehouden en is er een gebruikershandleiding gemaakt. De invoer van projectgegevens van lopende projecten door de programmabureaus is in 2009 nagenoeg afgerond. De doorontwikkeling van het beheersysteem in 2010 richt zich op het invoeren van wijzigingen in aanvragen, autorisaties en aanpassen van formulieren onder andere n.a.v. opmerkingen van de auditautoriteit.

Het jaar 2009 kan gekenmerkt worden als de overgang van de gecombineerde digitale en schriftelijke vastlegging van de projectadministratie naar de digitale versie. In de tussentijd zijn alle noodzakelijke handelingen bij lopende projecten volgens de beheer- en controlesystemen vastgelegd. In de periode van schrijven van dit verslag zijn alle lopende projecten door de programmabureaus in het beheersysteem ingevoerd. Na volledige invoer zal het systeem ook opengezet worden voor de gebruikers waarmee de eerste rapportage van 2010 geheel via het beheersysteem zal gaan.

1.6 Inzet in 2010

In 2010 zal veel inzet blijven gaan naar de consolidatie en waar mogelijk verdere intensivering van de samenwerking binnen Kansen voor West. Ook zal de managementautoriteit nadrukkelijk investeren in de zichtbaarheid van het programma waarbij het Comité van Toezicht

een belangrijke taak heeft als ambassadeur naar hun respectievelijke achterbannen. Hierbij speelt communicatie een cruciale rol. Ook zal veel aandacht gaan naar de projectleiders die het hele elektronisch beheersysteem gaan gebruiken.. Gedurende het jaar zullen waar nodig documenten worden geactualiseerd zoals het toetsingskader en de beheer- en controlesystemen (artikel 71). Daarnaast zullen de werkinstructies verder worden vormgegeven en onderhouden. De evaluatie in 2010 zal ook de nodige inzet vergen.

Door het opvolgen van tijdige bestedingen van projecten, voldoende committeringen, voldoende inzet op de Lissabon categorieën etc. krijgt de programmasturing veel aandacht. Hierin is ook voor de verschillende stuurgroepen een rol weggelegd. Ten slotte zullen ook in 2010 weer de nodige voorlichtingsbijeenkomsten voor projectleiders plaatsvinden.

In 2009 zijn de eerste signalen gekomen dat het beheer en de uitvoering, zoals op dit moment uitgevoerd, het nodige risico met zich meebrengen. Bij elke euro die in een betaalaanvraag wordt verantwoord, wordt op dit moment 200% zekerheid gezocht. Door onduidelijkheden in de interpretaties, met name artikel 55 lid 3 m.b.t. opbrengsten en tarieven van personeel, kost de technische beoordeling zowel bij de aanvraag als bij elke voortgangsrapportage erg veel tijd. Normale doorlooptijden, zoals ook in artikel 71 opgenomen, worden zelden gehaald. Om N+2 problemen te voorkomen verdient dit punt de nodige aandacht in 2010.

G4P4 ●●●●●

2 Analyse van de sociaal economische situatie

In dit hoofdstuk wordt een sociaal-economische analyse gemaakt van de staat van West Nederland en van het programma. Hierbij is gebruik gemaakt van de onderzoeksgegevens zoals weergegeven in de bijlagen.

In de contextindicatoren (tabel B15) is te zien hoe West Nederland er sociaal-economisch voorstaat. Niet alle cijfers zijn beschikbaar. Dit komt o.a. doordat de gegevens op verschillende manieren gemeten zijn of ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag nog niet beschikbaar zijn. Met deze kanttekening volgt hier de analyse van de belangrijkste ontwikkelingen.

Doelstelling voor het Bruto Regionaal Product (BRP) is een toename van 2%/jaar. Voor 2007 is het BRP 283 miljard (doelstelling 260) en voor 2008 is het 295 miljard (doelstelling 265). De groei tussen 2007-2008 is 4%. Hieruit is af te leiden dat de ontwikkeling van het BRP in West Nederland t/m 2008 aanzienlijk hoger is dan de doelstelling. De groei van de werkzame beroepsbevolking in West Nederland (tabel B15) ligt in 2009 rond de 0%. De werkloosheid nam echter toe van 3,8% naar 4,7%. Het is aannemelijk te veronderstellen dat een groot deel hiervan te wijten is aan de kredietcrisis. De verwachting is dan ook dat de werkloosheid in 2010 nog verder zal oplopen. De netto participatiegraad is in 2009 iets teruggelopen van 68,4% naar 68,1%.

De nu bekende aanvullende indicatoren laten zien dat in 2008 het BRP per inwoner duidelijk is gestegen (4%) en ook de arbeidsproductiviteit (3%). Voor 2009 zijn nog geen gegevens beschikbaar.

Uit de nu bekende gegevens van regionale investeringen (tabel B17) tussen 2006 en 2007 is te zien dat deze in alle provincies binnen Kansen voor West is toegenomen. In Noord-Holland was dit met 4%, Flevoland en Utrecht 7% en Zuid-

Holland kende een toename van 10%

In 2009 bleef de werkzame beroepsbevolking (tabel 18) nagenoeg gelijk voor de vier provincies. Dit is gelijk met de landelijke ontwikkeling. In Den Haag en de stad Utrecht is een lichte afname te zien van 1%, terwijl in Amsterdam en Rotterdam een groei is te zien van 2% en 3%.

De netto arbeidsparticipatie (tabel B19) voor mannen bleef gelijk of nam iets af terwijl die voor vrouwen toenam. Dit komt overeen met de landelijke ontwikkeling. Wel is opvallend dat in Amsterdam (en Noord Holland) en Rotterdam het aantal vrouwen dat participeert in arbeid afnam.

De afname van de werkloosheid tussen 2005 en 2008 (tabel 20) is in het vierde kwartaal van 2008 gestopt. Er ontstond toen een stijging van de werkloosheid als direct gevolg van de kredietcrisis die in 2009 is doorgezet. De verschillen in West Nederland zijn groot (tabel 20.a). Zo liep de werkloosheid in de provincie Utrecht voor mannen sterk op, maar daalde deze voor vrouwen in de stad Utrecht. Echter, voor de meeste groepen geldt dat er een stijging van werkloosheid is te zien, oplopend van 7% tot 57%.

Het aandeel moeilijk te vervullen vacatures (tabel B30) laat voor alle provincies een oplopende lijn zien tussen 2008 en 2009. Dit is in overeenstemming met de landelijke trend. Voor West Nederland is dit een aandeel van 56% van het hele land. De groei van de werkgelegenheid in de Randstad Holland (tabel B33) is positief in 2008. Met een hoogste groei voor Flevoland (4,1%) en laagste in de provincie Utrecht en Noord-Holland (1,2%). Voor 2009 zijn nog geen gegevens bekend. De netto participatiegraad van de werkzame beroepsbevolking (tabel B15) in de totale beroepsbevolking is in 2009 licht gedaald met 0,3 % maar ligt nog steeds boven de programmadoelstelling van 2013. Naar verwachting zal dit door de kredietcrisis mogelijk verder afnemen.

Er is in 2009 een toename te zien in het aantal uitgesproken faillissementen (tabel B27). Noord-Holland kent de laagste toename (47%) en de provincie Utrecht de hoogste. West-Nederland blijft met een toename van 49% t.o.v. 2008 iets onder de landelijke toename van 54%. Het aantal bedrijfsvestigingen in West-Nederland laat een toename zien van bijna 21% in de periode 2005-2009, een iets hogere stijging dan het landelijk gemiddelde van 18.7%.

Opvallend is dat de toename van de regionale economische groei (Bbp, tabel B25) in 2008 is afgenomen. De vier provincies laten een groei zien tussen de 2% voor Zuid-Holland en 2.4% voor Noord-Holland. Dit is veel gelijkmatiger in vergelijking met 2006 en 2007. Het aantal faillissementen is in de periode 2005-2008 gestaag afgenomen, maar zal naar verwachting door de kredietcrisis in 2009 toenemen.

Door een andere manier van meten zijn niet alle uitgaven in O&O beschikbaar zoals opgenomen in de contextindicatoren. Wel is een gestage groei van O&O-uitgaven te zien in 2007. De O&O-uitgaven in Nederland stegen met ruim 4 procent ten opzichte van 2006. Bedrijven, universiteiten en researchinstellingen staken in 2007 ruim 9,6 miljard euro in O&O. De groei van de uitgaven is vooral te danken aan het bedrijfsleven. In 2007 investeerden bedrijven ruim 5,8 miljard euro in onderzoek en ontwikkeling. Dit was 6,5% meer dan in 2006. De uitgaven eigen personeel door bedrijven laten een stijging zien van 2005-2007, maar de uitgaven eigen personeel researchinstellingen een daling.

Concluderend kan gezegd worden dat in West-Nederland tot en met 2008 een groei te zien is van werkgelegenheid, arbeidsparticipatie en regionale groei. Maar ook dat in 2009 een omslag is te zien als gevolg van de kredietcrisis op zaken als werkzame beroepsbevolking, werkloosheid, regionale economische groei,

faillissementen en vacatures. Dit alles in огenshouw nemend kan van Kansen voor West gezegd worden dat het programma inspeelt op de huidige economische omstandigheden. Juist omdat investeringen in kennis, innovatie, ondernemerschap, incubatoren en MKB leiden tot meer werkgelegenheid en versterking van de economie is er geen aanleiding tot aanpassing van het programma.

Onlangs verscheen het rapport 'The Lisbon Scorecard X: the road to 2020'. In dit rapport worden individuele lidstaten beoordeeld op hun prestaties ten aanzien van de Lissabon doelstellingen. Nederland is weliswaar over het geheel genomen van de derde naar de vierde plaats gezakt, maar scoort op belangrijke indicatoren in de kopgroep. Onder meer door de belangrijke groei in O&O investeringen. Qua performance wordt Nederland dan ook aangeduid als "heroe".

¹ Universiteiten tellen niet mee zoals destijds in het OP opgenomen.

G4P4 ●●●●●

3 Overzicht van de uitvoering van het OP Kansen voor West

Project Energierijk

Samenwerking: PPO, ASG, Provincie Flevoland, Eneco New Energy, Zea Fuels, BBO & AMCB en NWEA.

Energierijk heeft als doel het versterken van concurrentiekracht door in samenwerking met bedrijven innovaties op het gebied van duurzame energie te ontwikkelen en de toepassing hiervan te stimuleren. Het project bestaat uit de bouw van een bio co-vergister (een apparaat waarmee energie opgewekt kan worden uit dierlijke mest en planten) die gebruikt kan worden op een boerderij.

De testlocatie is uniek door de koppeling van de co-vergister met een bio-ethanol installatie en een algenvijver waardoor energie uit de biomassa kan worden gehaald.

Deze combinatie zorgt voor het nuttige gebruik van restwarmte en andere afvalstoffen, de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en milieuvriendelijke productie van bio-ethanol, elektriciteit, bio-olie en mogelijk zelfs veevoeder op basis van algenrestproducten.

Het project bestaat uit 5 kleinere onderzoeksprojecten: covergistetechniek (verwerken dierlijk mest in een biogasinstallatie), ontwikkeling van bio-ethanol, algenproductie als alternatief voor olie, omzetten van koolstofhoudende biomassa zoals gras naar olie en gas en de ontwikkeling van een zonneweide voor de toepassing van zonne-energie.

Penvoerder: Praktijk Onderzoek Plant en Omgeving BV

Prioriteit: 1 (Kennis, Innovatie en Ondernemerschap)

EFRO: € 800.000,-

Overig Publiek: € 2.574.266,-

Privaat: € 2.267.224,-

Looptijd: 1 januari 2008 t/m 31 december 2012

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de uitvoering volgens een voorgeschreven indeling waarbij gekeken wordt naar de resultaten tot nu toe met een analyse van de voortgang; informatie over de inachtneming van de communautaire wetgeving; eventuele uitvoeringsproblemen en gekozen oplossingen hiervoor; eventuele wijzigingen; complementariteit met andere EU instrumenten en toezichtregelingen.

3.1 Resultaten en voortgangs-analyse

3.1.1 Informatie over de materiële voortgang van het operationeel programma

De materiële voortgang van het programma is te meten via de begrote output- en impactindicatoren en de realisaties op die indicatoren (zie tabellen B10, B11 en B12). In de tabellen is goed te zien dat veel van de geplande indicatoren reeds behaald zijn. Hierbij dient echter wel een kanttekening gemaakt te worden. Het is gebleken dat de precieze meting en waardering van de indicatoren niet geheel eenduidig is verlopen. Dit is niet alleen voor Kansen voor West zo, maar ook voor de andere drie EFRO programma's. Landelijk heeft in 2009 een werkgroep gewerkt aan het ontwikkelen van definities op basis van "working document 7" van DG Regio. Na vaststelling hiervan zullen binnen Kansen voor West in 2010 de landelijk overeengekomen definities worden toegepast. Dit is van toepassing op zowel de lopende als de nieuwe projecten.

Ter ondersteuning van experimenten (projecten en werkwijzen) is binnen prioriteit 1 een indicatieve bijdrage van circa 0,5% van de EFRO middelen beschikbaar (+/- 1.5 miljoen). De bedoeling is hiermee het toetsen van projecten en werkwijzen

te stimuleren en de successen op meer extensieve wijze in de volgende jaren in de uitvoering van het OP in te bedden. De uitkomsten en resultaten van deze projecten hoeven niet bij te dragen aan de gekwantificeerde indicatoren van het OP.

De belangrijkste afweging om een project als experiment te benoemen is door te bepalen of het project een innovatie betreft of juist iets geheel nieuws is. Dat geheel nieuwe is een reden om het project de experiment status te verlenen, maar het blijft wel enigszins een intuïtieve keuze. Tot ultimo 2009 kan het project Energierijk als experiment worden gezien. Hier wordt in een testlocatie een koppeling gemaakt van een co-vergister met een bio-ethanol installatie en een algenvijver waarmee energie uit biomassa wordt gehaald. Met deze investering is 0,57% van de tot nu toe gedane investering gemoeid. Nu kan al gemeld worden dat begin 2010 zich een aantal experimentele projecten zijn ingediend, vooral op het gebied van nieuwe energievormen.

3.1.2 Financiële informatie

In 2009 heeft de managementautoriteit voor 16.642.988 euro aan voorschotten aan de

projecten betaald (zie tabel B13). Dit betreft de betalingen van alle programmadelen samen. De managementautoriteit heeft 7.784.268 euro aan betalingen van de Europese Commissie ontvangen. De projecten hebben geen betalingsaanvragen gedaan bij de managementautoriteit.

3.1.3 Informatie over de uitsplitsing van het gebruik van de fondsen

De comittingeringen per Lissaboncategorie zijn in tabel B6 aangegeven en hier is te zien dat in totaal op 27 categorieën is gescoord. In tabel B7 is het overzicht gegeven van de geoormerkte categorieën. Ten slotte is in tabel B8 de cumulatieve uitsplitsing van toewijzingen van de EFRO bijdragen aangegeven. Zie verder punt 3.1.6. voor een analyse van de inzet.

3.1.4 Bijstand per cluster en doelgroep

Kansen voor West legt de focus op bestaande en opkomende kansrijke clusters van bedrijvigheid, die bepalend zijn voor de concurrentiekracht. Hieronder is aangegeven hoeveel projecten zich op de verschillende clusters richten:

Tabel 4: Aantal gecommitteerde projectinzetten op clusters volgens het OP t/m 31 december 2009

Cluster	Aantal projecten
Transport, logistiek en handel	12
Voedsel & bloemen	13
Zakelijke dienstverlening	13
Creatieve industrie (waaronder ICT en nieuwe media)	24
Life Sciences, medische technologie, bioscience en milieutechnologie	23
Toerisme en congreswezen	8
Petrochemische industrie	4
Maritieme cluster en deltatechnologie	13
Juridisch	4
Geomatica	7
Composieten	7

G4P4 ●●●●●

Uit de hierboven getoonde tabel richten 18 projecten zich op één enkel cluster, 12 richten zich op 2 clusters, 6 op 3 clusters en 3 projecten op 4 clusters. De overige projecten richten zich op 5 of meer clusters. De hogere score voor het aantal clusters heeft vooral te maken met regelingen waarin veelal op alle clusters gescoord kan worden.

Qua specifieke inzet op doelgroep zijn de volgende inzetten te melden: 20 projecten hebben jongeren als doelgroep en 12 projecten richten zich op allochtonen als doelgroep. Deze projecten verdelen zich voornamelijk over prioriteit 1 en 3. Daarnaast zijn er 10 projecten gericht op laagopgeleiden (prioriteit 1 en 3) en 10 projecten op mensen in wijken en buurten met een lage sociaal-economische status (prioriteit 3). 5 projecten richten zich specifiek op vrouwen (prioriteit 1 en 3) en 5 op het MKB (prioriteit 1). Daarnaast zijn er nog veel bijzondere doelgroepen benoemd zoals toeristen, binnenvaart etc.

Van de hierboven genoemde projecten richten zich er 31 op één enkele doelgroep, 8 projecten richten zich op 2 doelgroepen, 6 projecten op 3 doelgroepen en 8 projecten richten zich op meerdere doelgroepen.

3.1.5 Terugbetaalde of opnieuw gebruikte bijstand

Het onderwerp van terugbetaalde of opnieuw gebruikte bijstand is in 2009 niet van toepassing.

3.1.6 Kwalitatieve analyse

Inhoudelijke focus en oormerken

De centrale doelstelling van de Lissabon-strategie bij de inzet van de structuurfondsen vormt het versterken van de nationale concurrentiekracht. Hiervoor dient minimaal 60% van de inzet van het OP ten gunste komen aan de 'geoomerkte thema's' van de categorisering. De inzet van Kansen voor West richt zich dan ook in belangrijke mate op het investeren in thema's als innovatie,

onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO), kennisuitwisseling, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, menselijk kapitaal en duurzame energie.

In tabel B6 is de voortgang in de categorisering van de bijstand gegeven (Lissabon) in committeringen. Hierin is te zien dat de investering in OTO, innovatie en ondernemerschap (46%) nagenoeg gelijk loopt met de committeringen. De committeringen in de categorieën energie (52%), milieubescherming (42%), verbetering aanpassingsvermogen (91%) en betere toegang tot werkgelegenheid en duurzaamheid (36%) verlopen redelijk tot zeer goed. De committeringen in de categorieën informatiemaatschappij (0,1%), verbetering sociale insluiting van kansarmen (0%) en verbetering van het menselijk kapitaal (27%) lopen ruim achter bij de doelstelling. Belangrijkste achterblijver in absolute termen is de categorie informatiemaatschappij waar slechts 1.5 van de beschikbare 24 miljoen is gecommitteerd in twee projecten (Westergasfabriek 'Het Levende Park' en Poortgebouw/Bezoekerscentrum Vredespaleis).

De belangrijke verschuiving van inzet richting de Lissabon categorieën is goed zichtbaar. De totale score op de Lissabon categorieën verloopt voorspoedig (65%). De inzet op technologieoverdracht, duurzame energie en de ontwikkeling van specifieke diensten voor werkgelegenheid, opleiding en ondersteuning verloopt zeer gunstig. Maar daarnaast zijn er toch 13 Lissabon categorieën waarop in het geheel niet gescoord is. Het gaat hier om investeringen in ondersteuning en bij onderzoek en innovatie, informatie en communicatie, zon en waterkrachtenergie, toegang tot werkgelegenheid en participatie van migranten, integratie en herintreding en ontwikkeling van menselijk potentieel op het gebied van onderzoek en innovatie. Een aantal van deze categorieën heeft een ESF-achtig karakter en aangezien Kansen voor West dit niet ondersteund zal hier nooit hoog gescoord kunnen worden. Bovendien is een nuancering van het bovenstaande nodig omdat

de keus voor een code enigszins arbitrair is, een project past namelijk vaak onder meerdere codes.

Opvallend in tabel B7 is de variatie in committeringen afgezet tegen de geplande investeringen. Zo kent b.v. technologieoverdracht en verbetering van samenwerkingsnetwerken (nr. 3) een zeer hoge investering (194%); maar zijn er ook categorieën waarin helemaal niet wordt geïnvesteerd. De hoge score van de bovengenoemde technologieoverdracht is gedeeltelijk te verklaren door de hoge prioriteit die het programma kent voor samenwerking. Daarnaast is het zo dat het programma wil voorzien in de aantoonbare behoefte vanuit de markt. Hierdoor is te verklaren dat de scores op de diverse categorieën verschillen. De managementautoriteit wil deze variatie in scores dan ook meenemen in de evaluatie van het programma.

Thematische en ruimtelijke focus

Kansen voor West kiest voor een generieke en integrale benadering en ontwikkeling van westelijk Nederland. Het gaat er daarbij om de kracht van het gebied als geheel en haar unieke karakter te versterken. Dat gebeurt door een thematische focus voor prioriteit 1 en een ruimtelijke focus voor de prioriteiten 2 en 3. Projecten binnen prioriteit 1 zijn niet plaatsgebonden. Essentieel is, dat een project de potentie van de regio optimaal benut en bijdraagt aan vergroting van de concurrentiekracht van westelijk Nederland binnen de kansrijke clusters. Daarnaast wil Kansen voor West mogelijkheden bieden voor nieuwe ontwikkelingen door in te zetten op innovatieve acties.

Een demonstratie van de effecten van Kansen voor West op de bevordering van gelijke kansen voor mannen en vrouwen is niet van toepassing. Dit komt door de aard van de projecten die veelal gericht zijn op technische investeringen in gebouwen, materialen etc.

Gelijke behandeling van gehandicapten bij de toegang tot openbare gebouwen is in Nederland vastgelegd via het Bouwbesluit.

3.2 Informatie over de inachtneming van de communautaire wetgeving

Er zijn in 2009 geen problemen geconstateerd die verband hielden met de inachtneming van de communautaire wetgeving bij de uitvoering van het Operationeel Programma Kansen voor West.

3.3 Geconstateerde uitvoeringsproblemen en gekozen oplossingsmaatregelen

Bij de uitvoering van het programma heeft de managementautoriteit vastgesteld dat een juiste definitie van indicatoren ontbreekt. Hierover vindt op landelijk niveau overleg plaats tussen het ministerie van EZ en de vier managementautoriteiten. In 2010 zullen nieuwe definities voor de indicatoren worden vastgesteld. Deze gelden dan voor zowel de nieuwe als de lopende projecten. Aanpassing van de laatste zal gebeuren in één gecoördineerde actie.

Tijdens de beoordeling van de voortgangsrapportages was een adequate beoordeling niet mogelijk, omdat er geen duidelijkheid bestond over de juiste definitie van welke kosten hierin opgenomen konden worden. Om hierover duidelijkheid te krijgen heeft de managementautoriteit, samen met de andere EFRO programma's, de vraag voor een juiste definitie voorgelegd bij de EC,. Waar van toepassing heeft de managementautoriteit besloten de IKT kosten niet in de betaalaanvraag op te nemen om hiermee het risico op fouten uit te sluiten.

G4P4 ●●●●●

3.4 Wijzigingen in verband met de uitvoering van Kansen voor West

In 2009 is de kredietcrisis in Nederland volop tot ontwikkeling gekomen en heeft ook zijn invloed op de ontwikkelingen in de Randstad. Er kan echter niet geconcludeerd worden dat de crisis in 2009 al grote invloed heeft op de ontwikkeling van het programma, waardoor bijvoorbeeld een negatief effect op N+2 op is getreden. Wel is nu al aan te geven dat de effecten verschillend zijn voor de verschillende programmamodellen. Hoe dit zich verder gaat ontwikkelen in de komende jaren is nog onduidelijk. De managementautoriteit zal met alle partijen de ontwikkelingen zorgvuldig blijven volgen en waar nodig actie ondernemen.

In het algemeen kan gezegd worden dat de kredietcrisis in 2009 geen negatieve invloed heeft gehad op het programma, maar wel dat de eerste negatieve invloeden van de kredietcrisis zichtbaar worden. Naar verwachting zal dit in het komende jaar nog heviger zijn. Gemeenten en provincies krijgen een verslechterde financiële positie door zowel een terugloop van inkomsten uit het gemeentefonds en teruglopende opbrengsten door planontwikkelingen. Dit heeft dan weer gevolg op de verdere investeringen die met de geplande opbrengsten voorzien waren. Daarnaast is voor 2010 voorzien dat gemeenten een voorschot nemen op de bezuinigingen. In reactie op de crisis hebben veel gemeenteraden stimuleringsplannen voor de lokale economie vastgesteld. Dit kan zijn in de vorm van ondersteuning van startende, kleinschalige en innovatieve ondernemers, investeringsfondsen of regelingen.

De steden Amsterdam en Rotterdam ervoeren nog geen invloed van de crisis op het programma. Den Haag geeft aan dat er een zekere druk is om met het project Startersfonds te beginnen, om daarmee op een snelle manier de mogelijkheid van leningen aan ondernemers te creëren. In Utrecht blijft het aantal startende bedrijven hoog,

maar neemt het aantal werkzoekenden en de jeugdwerkloosheid sterk toe. Ook geeft Utrecht aan, dat private (sponsor) bijdragen achterblijven waardoor ze langer de tijd nodig hebben financiering te krijgen. Vanuit het gehele gebied was er interesse naar subsidiemogelijkheden voor woningbouwprojecten. Andere voorbeelden zijn een tragere voortgang van het project 'Kustontwikkeling' in Lelystad en het intrekken van een grote projectaanvraag 'Wijkverbetering' in de gemeente Almere. Dit heeft echter geen negatieve invloed op het EFRO project.

Ten slotte moet ten aanzien van de kredietcrisis wel een relativisering in ogenschouw genomen worden. Het beschikbare Kansen voor West budget is ten opzichte van de behoeften en de absorptiecapaciteit in de Randstad relatief beperkt.

3.5 Belangrijke wijziging als bedoeld in artikel 57 (EG) Nr. 1083

Dit artikel handelt over de instandhoudingsplicht van projecten. In de uitvoeringsovereenkomst wordt de begunstigde er op gewezen dat het project minimaal tot vijf jaar na datum einde project in stand moet blijven, waarbij het de begunstigde niet is toegestaan tot genoemde datum het project of onderdelen van het project zonder toestemming van de management of stedelijke programma autoriteit te vervreemden. Gezien de voortgang van het programma is opvolging en controle nog niet aan de orde.

3.6 Complementariteit met andere instrumenten

Er zijn verschillende andere Europese subsidieprogramma's die raakvlakken hebben met Kansen voor West. Dit zijn onder meer ESF (Doelstelling 2) de Europees Territoriale Samenwerking (Doelstelling 3) en het URBACT programma. Er is een duidelijke afbakening aangebracht tussen de activiteiten die Kansen voor West ondersteunt en die van de andere programma's. Bij ieder projectidee worden al in de oriëntatiefase de raakvlakken met andere Europese programma's besproken en de afbakening ten opzichte van EFRO bepaald. Indien nodig zal het programmamanagement de subsidieaanvrager verwijzen naar die andere programma's. Daarnaast wordt toegezien om stapeling van subsidies te voorkomen. In bijzondere gevallen zal bij interpretatieverschillen een advies worden gevraagd bij de Europese Commissie.

Kansen voor West maakt gebruik van de ruimte die het NSR biedt om EFRO-middelen in te zetten op ESF-maatregelen. Uitgangspunt is dat thema's en aandachtsgebieden integraal worden aangepakt. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een koppeling van activiteiten op het gebied van innovatie en kennis aan investeringen in de kwaliteit van de woon- en werkomgeving en investeringen in de opleiding van werknemers. Hierbij gelden overigens wel de uitdrukkelijke voorwaarden dat ESF-gerelateerde activiteiten noodzakelijk moeten zijn voor de goede uitvoering van de concrete actie en rechtstreeks verband houden met deze. Op basis van artikel 34 lid 2 mag maximaal 10% van een prioriteit in een EFRO programma besteedt worden aan ESF achtige uitgaven (zoals gedefinieerd in de ESF verordening en bijlage E van het toetsingskader).

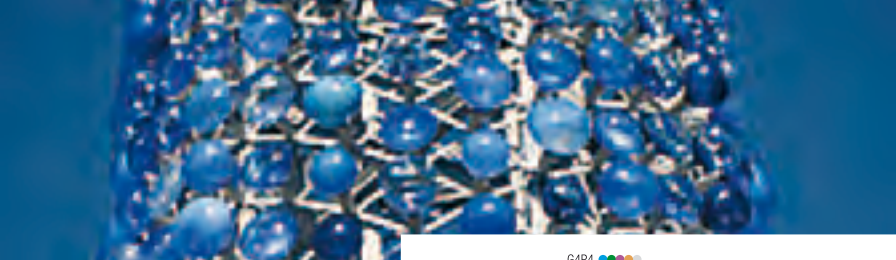
In algemene zin geldt dat er veel belangstelling is voor Kansen voor West vanuit ESF-achtige

projecten en activiteiten. De aanpassing in het toetsingskader van juni 2009 heeft geholpen bij de selectie en beoordeling en duidelijkheid naar aanvragers, echter het aantal aanvragen is niet echt verminderd. Vooral projecten gericht op participatiebevordering in het arbeidsproces zijn in 2009 nog veelvuldig aangemeld en doorgaans dus niet gehonoreerd vanwege een strijdigheid met het toetsingskader en de verordening. In 2009 zijn nog geen uitgaven van ESF achtige activiteiten opgenomen in de betaalaanvraag. Wel zijn er in 2008 en 2009 projecten beschikt met ESF achtige activiteiten. Deze blijven ruimschoots binnen de 10% grens per prioriteit.

In prioriteit 1 gaat het om het project SOB Haaglanden. Het begrote bedrag aan ESF achtige activiteiten in dit project is ongeveer 50%, of 308.000 euro. Het project verantwoord separaat de kosten van de ESF activiteiten. In prioriteit 3 zijn er drie projecten binnen het programmadeel Utrecht met ESF achtige activiteiten. Binnen het project Aanpak Openbare ruimte is dit het deel voor de begeleiding van jongeren in leerwerkbanen, begroot op 130.000 euro EFRO. Ook bij het project De Wissel zijn dergelijke activiteiten, begroot op 207.000 euro. Het project Bevorderen Allochtoon ondernemerschap richt zich op het bevorderen van ondernemerschap van allochtonen in Utrecht. Er is hier nog wel enige twijfel of dit als ESF te kwalificeren valt. Anders zou het gaan om ruim 100.000 EFRO.

3.7 Toezichtregelingen

De managementautoriteit of het Comité van Toezicht hebben in 2009 geen toezicht- of evaluatiemaatregelen genomen. Het gaat onder andere om regelingen voor het verzamelen van gegevens van ondervonden moeilijkheden en maatregelen om deze op te lossen. Om het Comité van toezicht goed op de hoogte te houden van de voortgang van het programma heeft de managementautoriteit in december 2009 een gedetailleerd voortgangsverslag gemaakt.

G4P4 ●●●●●

In het OP staat beschreven hoe toezicht en evaluatie plaatsvinden. Voor de programmaperiode 2007-2013 heeft de Europese Commissie de programma's relatief veel vrijheid gegeven in de aard en tijdstippen voor de evaluaties. Wel is een evaluatieplan vereist. Wijzigingsverzoeken in het OP - en diensgevolge van de financiële tabel - moeten vergezeld gaan van een evaluatie.

andere managementautoriteiten en onder coördinatie van EZ uitgevoerd, conform de ex-ante evaluatie.

In 2010 zijn twee evaluaties gepland. Een organisatorische in de eerste helft van 2010 en een inhoudelijke in de tweede helft van 2010. Beide evaluaties worden in principe gezamenlijk met de

4 Uitvoering naar prioriteit

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoering van de prioriteiten. Eerst wordt in een analyse gekeken naar de inhoudelijke aspecten van het programma. Deze beslaan meerdere prioriteiten. Daarna wordt per prioriteit speciale aandacht gegeven aan zaken als de verwezenlijking van de doelstellingen, eventueel geconstateerde uitvoeringsproblemen en de daarvoor gekozen oplossing.

4.1 Algemeen

Voordat ingegaan wordt op de beschrijving per prioriteit volgt eerst een algemene analyse van de inzet. In deze analyse wordt programmate breed gekeken naar analyse kijkt naar de keuzecriteria, het type aanvrager; de omvang en financiering van projecten; de score bij de categorisering. Ook de thema's van het operationeel programma komen aan de orde.

4.1.1 Keuzes

Het operationeel programma kiest voor: vergroten van kennispotentieel door innovaties; vergroten samenwerkingsrelaties; verhogen van de voor aandacht luchtkwaliteit en bereikbaarheid; meer hoogwaardige werkgelegenheid met nadruk op de bijdrage aan de economie van West Nederland en vergroting van de concurrentiekracht.

Het Comité van Toezicht heeft in het toetsingskader de selectiecriteria als sturingsinstrument vastgelegd. De belangrijkste criteria zijn: maximaal 50% EFRO op projectbasis; maximaal 15% inzet buiten het stedelijk netwerk in prioriteit 2; meerwaarde in termen van "value for money", additionaliteit en ten goede komen aan het gebied als geheel en per project een minimale EFRO bijdrage kennen. Verder dienen projecten een economische meerwaarde te kennen en bij te dragen aan Lissabon; ze dragen bij aan 11 kansrijke clusters; kennen een duurzame en ruimtelijke concentratie en wordt gekeken hoe de inzet bijdraagt aan andere projecten van het programma; hoe wordt samengewerkt en of na

afloop het project zelfstandig verder kan gaan.

4.1.2 Algemeen

In algemene zin valt op dat:

- De voortgang met 45 % committeringen goed op schema ligt, voor alle prioriteiten en het aanbod voorlopige aanvragen en pijplijnprojecten is ruim voldoende.
- Zeer positief is ook een groeiend aantal projecten met meerdere partners uit de diverse partijen van Kansen voor West. Daarnaast zijn er ook tussen projecten vormen van samenwerking.
- Opvallend is het verschil in inzet voor het MKB in het gebied. Bijna 80% van alle projecten komen uit de provincies Zuid-Holland, Flevoland en de stad Rotterdam.

4.1.3 Type aanvrager

- Het type aanvrager is, naar goed Nederlands gebruik, vaak een stichting of overheid. De ontwikkeling zet zich door omdat vooral de overheden zelf, vooral de partners uit het programma, actief zijn met aanvragen. Verder valt op dat er vaak één begunstigde is en niet meerdere. Bij samenwerkingsprojecten is vrijwel altijd een stichting opgericht die als begunstigde optreedt. In 2009 zijn de projectindieners er zich meer bewust van geworden dat er meerdere begunstigden in een project kunnen zijn en dat dit voordelen kan bieden. Dit heeft in 2009 geleid tot meer aanvragen, waarbij kennisinstellingen en ondernemers en soms ook overheden betrokken zijn als begunstigde in één project.
- Het bedrijfsleven is mager vertegenwoordigd als directe aanvrager, maar dat is een logisch gevolg van het feit dat rechtstreekse aanvragen van individuele bedrijven niet toegestaan zijn. Via andere projecten is er echter een ruime bediening van het bedrijfsleven, die blijkt uit het aantal ondersteunde MKB-ers. Zo is er in Flevoland het project Milieu-innovatieregeling voor ondernemers. Dit fonds is een

G4P4

investeringspremieregeling waarbij vouchers aan het MKB worden verstrekt en kent het een coachings/begeleidingsproject voor startende innovatie ondernemers.

- In ruim eenderde van de projecten in prioriteit 1 zit direct of aanpalend, een kennisinstelling. De Universiteiten zijn inmiddels allemaal vertegenwoordigd in projecten, maar wel in verschillende mate.

4.1.4 Omvang en financiering projecten

- Het gemiddelde EFRO financieringspercentage varieert tussen 12 en 50%. Er zijn slechts zeven projecten met 50% EFRO financiering en het gemiddelde van alle committeringen bedraagt 35%.
- Er zijn geen projecten bekend waar financieringsproblemen waren als gevolg van de in het toetsingskader vastgelegde 50% maximering.
- De EFRO bijdrage varieert tussen 152.000 euro (Westergasfabriek) en 7.5 miljoen (STC groep).
- 31 projecten hebben een EFRO bijdrage onder de 1 miljoen. Er zijn 24 projecten tussen de 1 en 2 miljoen; 8 projecten tussen de 2 en 3 miljoen; 9 projecten tussen de 3 en 4 miljoen en 5 projecten(inclusief TB) boven de 4 miljoen euro.
- Opvallend is de ruime private cofinanciering van projecten. In het Operationeel Programma is een bijdrage van ruim 80 miljoen voor private cofinanciering opgenomen en eind 2009 is dit al ruim gehaald (121%).
- Per prioriteit zijn de percentages private cofinanciering 104%, 84% en 192% ten opzichte van de raming. Private cofinanciering is vaak vormgegeven door de inzet in uren van de private partijen, die participeren in het project.
- 35 projecten kennen geen private cofinanciering. 27 projecten hebben een hefboomeffect op de EFRO financiering variërend tussen de 2% en 96%; 10 projecten hebben een hefboom tussen de 100% en 200% en 4 projecten tussen de 200% en 300%. Een uitschieter

is het project Technische Milieu Innovatie - een regeling - dat een hefboom kent van 600%. Vooral bij regelingen is deze hefboom hoog.

4.1.5 Typologie

Een andere manier om naar de inzet van het programma te kijken, is de gecommiteerde projecten in te delen volgens een typologie (zie ook tabel B14). De hiervoor gekozen typologie is gebaseerd op het operationeel programma. In maximaal twee woorden wordt de eigenschap van een project weergegeven. Een aantal opvallende trends kunnen op basis hiervan worden weergegeven.

- Zo is het opvallend dat ruim een kwart (26%) van alle committeringen zich richt op het versterken van het MKB (creatief, energie, financieel en kennisoverdracht).
- De andere twee duidelijke inzetten zijn 13% in de verschillende vormen van kennis (clusters, creatief, energie, media, ondernemen, recht, scheepvaart, tuinbouw, voedsel en water); en de inzet in incubatoren (11%).
- In deze drie typologieën is tot december voor de helft van de committeringen ingezet. Verder zijn er substantiële inzetten in milieu (9%), openbare ruimte (8%) en recreatie (8%).

4.2 Uitvoering naar prioriteit

Hieronder wordt per prioriteit ingegaan op de verwezenlijking van de doelstelling met een korte voortgangsanalyse. Dit dient in samenhang gelezen te worden met de hierboven gepresenteerde analyse. Ten aanzien van de drie prioriteiten zijn er in 2009 geen belangrijke problemen met de uitvoering ondervonden en zijn er op basis van artikel 62, lid 1, onder d), punt i), van Verordening (EG) nr. 1083/2006 geen ernstige problemen vastgesteld.

Prioriteit 1 “Kenniseconomie, ondernemerschap en innovatie”

4.2.1 Verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangsanalyse

In tabel 5 is voor prioriteit 1 aangegeven: de opgave volgens het OP, de committering tot 31 december 2009 en de nog resterende opgave. Op 31 december 2009 is hiermee 45% van de prioriteit gecommiteerd.

Tabel 6 geeft de gerealiseerde uitgaven in prioriteit 1 volgens de betaalaanvraag te zien. Hierbij zijn de EFRO uitgaven als een percentage van de TSK berekend (40%). Op basis hiervan is tot eind december bijna 7% van de opgave gerealiseerd in deze prioriteit.

4.2.2 Kwalitatieve analyse

Binnen prioriteit 1 focussen de partners zich op de elf kansrijke clusters voor het landsdeel West. Er zijn drie doelstellingen:

1. versterken van kansrijke clusters door kennisontwikkeling, -overdracht en toepassing;

2. stimuleren van ondernemerschap en innovatie in kleine bedrijven, en
3. stimuleren van technische milieu-innovaties

- Er zijn zeven regelingen en drie fondsen in prioriteit 1. Opvallend is dat het allemaal regelingen of fondsen zijn voor een beperkt gebied.
- Er is een doorstart van het Technostartersfonds in Flevoland, het Microkrediet garantiefonds in Amsterdam en het Startersfonds in Den Haag. Bij elkaar goed voor ruim 2.6 miljoen EFRO.
- Er zijn geen Landsdeel West-brede fondsen. Ook wordt nog geen gebruik gemaakt van de Europese fondsen Jessica en/of Jasmine. Wel is een onderzoek gaande naar de inzet van Jessica en hiervoor is inmiddels wel belangstelling ontstaan.
- In Zuid Holland loopt de Clusterregeling en de regeling voor Aardgasmobiliteit. In Flevoland loopt de regeling voor Technologische milieu-innovaties. In Utrecht de sociale innovatieregeling. In Rotterdam lopen in prioriteit 3 de regelingen voor Bedrijven Verbetergebieden en Economische Kansenzones.

Tabel 5: Gecommitteerde uitgaven Prioriteit 1 (€) cumulatief t/m 31 december 2009

Prioriteit 1: Kennis, innovatie en ondernemerschap	2. EFRO	3. Publieke cofinanciering	4. Private cofinanciering	5. Totaal cofinanciering	Totaal OP (kolom 2+5)
Opgave	147.735.000	177.282.000	44.320.000	221.602.000	369.337.000
Gecommitteerd	66.231.913	89.546.992	46.212.684	135.759.676	201.991.589
Nog te committeren	81.503.087	87.735.008	-1.892.684	85.842.324	167.345.411

Tabel 6: Gerealiseerde uitgaven Prioriteit 1 (€) volgens de betaalaanvraag OP Kansen voor West t/m 31 december 2009

Uitgaven	Bedrag totale subsidieerbare uitgaven (TSK)	Overheidsbijdrage incl. EFRO	EFRO	% EFRO gerealiseerd t.o.v. opgave
Prioriteit 1	25.119.193	21.806.299	10.047.691	6,8

G4P4

Totaal is er voor ruim 22 miljoen EFRO (7%) in regelingen gecommitteerd met een totaal aan subsidiabele kosten van ruim 82 miljoen.

- Verder zijn de aanjaagprojecten of MKB kennisoverdracht goed vertegenwoordigd. Zoals Duurzame groei en Ondersteuning Innovatief Ondernemerschap in Flevoland, Kansen-Kanon II, Kennisnetwerken en innovatie in clusters, Kennisbruggen, Partners in Nieuw Ondernemerschap, Wijkeconomie en Klein-schalig Ondernemerschap en in prioriteit 3 het Ondernemershuis op Zuid. Deze projecten van ondermeer Syntens, de Kennisalliantie en de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland moeten indirect innovaties losweken en randvoorwaarden regelen.
- Een speciale categorie projecten zijn de tot nu toe zeven incubatorachtige projecten met bijbehorende instituutsfianciering zoals RDM Innovation Dock, Incubator Matrix VI, Bio-Partner Accelerator, YES!Delft, Science Park Utrecht, Amsterdam Smart City en Technopolis Accelerator
- Binnen prioriteit 1 komen enkele directe O&O en innovatie-investeringsprojecten met kennisinstellingen en ondernemers voor. Zoals de Dutch Offshore Wind Energy Services. Dit

aantal neemt gedurende het verloop van het programma toe.

Prioriteit 2 “Attractieve regio’s”

4.2.3 Verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangsanalyse

In tabel 7 is voor prioriteit 2 aangegeven: de opgave volgens het OP, de committering tot 31 december 2009 en de nog resterende opgave. Op 31 december 2009 is hiermee 43% van de prioriteit gecommitteerd.

Tabel 8 geeft de gerealiseerde uitgaven in prioriteit 2 volgens de betaalaanvraag te zien. Hierbij zijn de EFRO uitgaven als een percentage van de TSK berekend (40%). Op basis hiervan is tot eind december bijna 0,4% van de opgave gerealiseerd in deze prioriteit. Deze uitgaven zijn relatief gering. Redenen hiervoor zijn dat projecten recent zijn beschikt waardoor nog geen kosten gedeclareerd zijn, de uitgaven van de Walstroom projecten lager zijn dan begroot en dat het infrastructurele projecten betreft waarvan de kosten pas later komen.

Tabel 7: Gecommitteerde uitgaven Prioriteit 2 (€) cumulatief t/m 31 december 2009

Prioriteit 2: Attractieve regio's	2. EFRO	3. Publieke cofinanciering	4. Private cofinanciering	5. Totaal cofinanciering	Totaal OP (kolom 2+5)
Opgave	53.680.000	72.468.000	8.052.000	80.520.000	134.200.000
Gecommitteerd	22.881.162	34.274.408	6.765.971	41.040.379	63.921.541
Nog te committeren	30.798.838	38.193.592	1.286.029	39.479.621	70.278.459

Tabel 8: Gerealiseerde uitgaven Prioriteit 2 (€) volgens de betaalaanvraag OP Kansen voor West t/m 31 december 2009

Uitgaven	Bedrag totale subsidiabele uitgaven (TSK)	Overheidsbijdrage incl. EFRO	EFRO	% EFRO gerealiseerd t.o.v. opgave
Prioriteit 2	464.607	375.709	185.843	6,8

4.2.4 Kwalitatieve analyse

Binnen prioriteit 2 is gekozen voor een ruimtelijke focus. Binnen prioriteit 2 gaat het vooral om het behoud van de aantrekkelijkheid van wonen op het platteland en de vergroting van de aantrekkelijkheid van landschappen. Meer concreet, om het versterken van de economische vitaliteit met behoud van milieukwaliteit en landschappelijke waarden en daarnaast verruiming en verbetering gebruikswaarde groen en water in en om de stad.

Op het gebied van milieu (luchtkwaliteit, duurzaam vervoer) als energiegebruik lopen er vijf verschillende Walstroom projecten in Rotterdam, Drechtsteden, ZH, Amsterdam en Zaanstad. Verder dragen hier ook de projecten Aardgas-mobiliteit en Glazen schermen Schieveste aan bij. Daarnaast lopen er de meer landschappelijke projecten die belangrijk zijn voor de recreatie en het toerisme zoals de Integrale inrichting Veluwe randmeren, Fort Diemerdam, Groene Carré, Haarlemmermeer Overbruggen en het Recroduct Zandpoort. Het project Groenrecreatieve structuren Papendrecht is een typisch voorbeeld van een project voor de overgang tussen verstedelijkt gebied en platteland.

Prioriteit 3 “Attractieve steden”

4.2.5 Verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangs-analyse

In tabel 9 is voor prioriteit 3 aangegeven: de opgave volgens het OP, de comittering tot 31 december 2009 en de nog resterende opgave. Op 31 december 2009 is hiermee 40% van de prioriteit gecommiteerd.

Tabel 10 geeft de gerealiseerde uitgaven in prioriteit 3 volgens de betaalaanvraag te zien. Hierbij zijn de EFRO uitgaven als een percentage van de TSK berekend (40%). Op basis hiervan is tot eind december 9% van de opgave gerealiseerd in deze prioriteit.

4.2.6 Kwalitatieve analyse

Binnen prioriteit 3 zijn er, door middel van globale subsidies, vier programma's gemaakt voor de 4 grote steden. Daarnaast is er nog ruimte voor projecten voor andere steden. De projecten richten zich op het vergroten van het leef- en vestigingsklimaat. Onderwerpen zijn revitalisering van wijken, havens, spoorweggebieden, bedrijventerreinen, verbetering bereikbaarheid, verbetering van dienstverlening aan bedrijven.

Tabel 9: Gecommitteerde uitgaven Prioriteit 3 (€) cumulatief t/m 31 december 2009

Prioriteit 3: Attractieve steden	2. EFRO	3. Publieke cofinanciering	4. Private cofinanciering	5. Totaal cofinanciering	Totaal OP (kolom 2+5)
Opgave	96.761.000	130.628.000	14.514.000	145.142.000	241.903.000
Gecommitteerd	39.003.827	41.107.083	27.881.131	68.988.214	107.992.041
Nog te comitteren	57.757.173	89.520.917	-13.367.131	76.153.786	133.910.959

Tabel 10: Gerealiseerde uitgaven Prioriteit 3 (€) volgens de betaalaanvraag OP Kansen voor West t/m 31 december 2009

Uitgaven	Bedrag totale subsidie-abele uitgaven (TSK)	Overheidsbijdrage incl. EFRO	EFRO	% EFRO gerealiseerd t.o.v. opgave
Prioriteit 2	21.877.865	11.873.168	8.751.128	9

G4P4 ●●●●●

Tot slot spelen de sociaal culturele voorzieningen, groen en de luchtkwaliteit een belangrijke rol in de attractieve stad.

Veel stedelijke projecten zijn gericht op economische revitalisering zoals het ontwikkelen van bedrijfsruimte en de aanpak van openbare ruimte. Hiermee worden gebieden aantrekkelijker gemaakt voor ondernemers. Er werd ruim ingezet op het verbeteren van de economische functies met de Amsterdamse Damrak projecten, Economische Kansenzones en de revitalisering van de Nieuwe Binnenweg in Rotterdam. Maar ook het project Bedrijven Verbeter Gebieden, Keurmerk Veilig ondernemen en Atolplaza. Daarnaast wordt de ontwikkeling van bedrijfsruimten opgepakt met de Haringparkerstoren, ARM of Aanpak openbare ruimte. Opvallend veel projecten richten zich op het verbeteren van de kwaliteit van ondernemers zoals het Startersfonds, Ondernemershuis op Zuid, Bedrijven Verbeter Gebieden, De Wissel en Wijkeconomie en ondernemersschap. Een andere belangrijke inzet betreft het aantrekkelijker maken van stedelijke gebieden voor bezoekers, zo lopen hiervoor de projecten Zingende toren, Kunstfactor, Ons 'Lieve Heer op Solder of Trajectum Lumen.

Het is opvallend dat ondanks de aanzienlijke her-

structureringsopgave voor bedrijventerreinen die West kent, er tot nu toe slechts enkele projecten - Revitalisering Bedrijventerrein Zichtenburg en Kerketuinen in Den Haag - werden gecommitteerd.

"Kansen voor West biedt uitstekende mogelijkheden voor initiatieven vanuit het bedrijfsleven voor versterking van kennis, innovatie en ondernemerschap en het vergroten van de attractiviteit van de regio's en de steden in de Randstad."

*H.S.H. Mooren,
Directeur VNO-NCW West*

5 Technische bijstand

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op het gebruik van de Technische Bijstand dat als een afzonderlijk project onder de managementautoriteit valt. Omschreven worden de uitgevoerde activiteiten en de resultaten hiervan.

Het project Technische Bijstand streeft een succesvolle en adequate implementatie van het programma na. De activiteiten hiervoor zijn op het gebied van voorbereiding, toezicht, administratie en technische ondersteuning, evaluatie, audit en inspectie. Ook het inschakelen van specialistische externe expertise of ondersteuning en materiele kosten. Zowel kosten als bijdragen aan de Technische Bijstand zijn verdeeld over de managementautoriteit, het programmabureau West-Regio en de vier stedelijke programmabureaus. De Technische Bijstand valt als afzonderlijk project onder de verantwoordelijkheid van de managementautoriteit. De uitvoering is functioneel ondergebracht bij de dienst OBR van de gemeente Rotterdam.

In 2009 hebben de managementautoriteit en de programmabureaus flink gewerkt aan de uitvoering van het programma. Het verder ontwikkelen en van start laten gaan van het beheersysteem, inclusief de daarvoor benodigde formulieren heeft veel energie gekost. Daarnaast was er inzet op de communicatie-uitingen, is de voorlichting aan begunstigden opgezet en zijn de werkinstructies en interpretaties van regelgeving verder uitgewerkt. De accounthouders en programmabureaus, het Comité van Toezicht, de stuurgroep West-Regio en de stedelijke stuurgroepen kwamen bijeen. Het financiële beheer van het programmabudget werd bijgehouden en er werd toelichting gegeven bij de verschillende audits. Bovendien is door de managementautoriteit advies en begeleiding gegeven over de uitvoering van de controles ter plaatse van de afzonderlijke projecten.

In maart heeft de managementautoriteit een presentatie gegeven over het Kansen van West programma voor de Regio Rijnmond. In juli heeft de managementautoriteit een aantal studenten van het IHS begeleid bij het onderzoek naar de aansluiting tussen Kansen voor West en het URBACT project My Generation. In september heeft een vertegenwoordiger van de managementautoriteit een URBACT bijeenkomst in Gotenburg bezocht en het project Repair in Utrecht. In januari was er een bijeenkomst over het Europees groenboek van IPO/VNG over territoriale cohesie en in november een Euro-cities bijeenkomst in Brussel over hetzelfde onderwerp. Op 12-13 november vond de EFRO jaarvergadering in Den Haag plaats. Ook hier was de managementautoriteit bij aanwezig. In december is een bijeenkomst rondom de introductie van Jessica fondsen in Nederland bezocht. In december vond in Brussel de INFORM-bijeenkomst plaats. Hier bespreken de communicatieadviseurs van de lidstaten over het optimaliseren van de communicatieactiviteiten rondom de projecten. De managementautoriteit was ook hier bij aanwezig.

Via ondermeer het netwerk van de programmamanager wordt regelmatig een beroep gedaan op de managementautoriteit om groepen vertegenwoordigers uit de nieuwe- en kandidaat lidstaten van de EU te ontvangen. Nadruk ligt hierbij op kennis en beheren van EFRO fondsen. Eind januari bezocht een delegatie Poolse vertegenwoordigers van ministeries de managementautoriteit. Hiervoor is een projectbezoek georganiseerd en zijn presentaties gegeven over het werken in een EFRO programma. In oktober hebben 48 vertegenwoordigers van de nieuwe lidstaten (10 landen) de managementautoriteit bezocht. Ook hiervoor is een projectbezoek georganiseerd en zijn presentaties gegeven. In november heeft een Turkse vertegenwoordiging de managementautoriteit en de programmabureaus Amsterdam en Utrecht voor drie dagen

G4P4

bezoekt en in december kwam een groep uit de nieuwe lidstaten op bezoek bij ondermeer STC (het kennisinstituut voor de scheepvaart).

De programmabureaus werken nu volop aan het beoordelen van aanvragers en begunstigden, voorlopige aanvragen en subsidieaanvragen. Hierbij horen ook het afgeven van de juiste beschikkingen en uitvoeringsovereenkomsten. Zij zien toe dat projecten worden geselecteerd volgens de communautaire voorschriften, het operationeel programma en het toetsingskader. De voortgangsrapportages van alle lopende projecten zijn beoordeeld en van commentaar voorzien en waar nodig is hieraan opvolging gegeven. Het beoordelen van deze rapportages kost veel tijd omdat het vaak ingewikkelde zaken betreft zoals de kostenstructuren (IKT), juiste opstelling van de begroting of de toepasbaarheid van aanbesteden, staatssteun, inkomsten etc.

In tabel 11 is een overzicht gegeven van de financiering van de Technische Bijstand.

Tabel 12 geeft de gerealiseerde uitgaven in prioriteit 4 volgens de betaalaanvraag te zien. Hierbij zijn de EFRO uitgaven als een percentage van de TSK berekend (40%). Op basis hiervan is tot eind december bijna 0,2% van de opgave gerealiseerd in deze prioriteit. Deze uitgaven zijn relatief gering doordat er lange tijd onduidelijkheid heeft bestaan over de juiste manier van IKT berekening. De managementautoriteit heeft om deze reden in 2009 nog relatief weinig kosten opgevoerd.

Tabel 11: Financiering Technische Bijstand

Prioriteit 4: Technische Bijstand	2. EFRO	3. Publieke cofinanciering	4. Private cofinanciering	5. Totaal cofinanciering	Totaal OP (kolom 2+5)
Opgave	12.424.000	12.424.000	0	12.424.000	24.848.000
Gecommitteerd	12.424.000	12.424.000	0	12.424.000	24.848.000
Nog te committeren	0	0	0	0	0

Tabel 12: Gerealiseerde uitgaven Prioriteit 2 (€) volgens de betaalaanvraag OP Kansen voor West t/m 31 december 2009

Uitgaven	Bedrag totale subsidieerbare uitgaven (TSK)	Overheidsbijdrage incl. EFRO	EFRO	% EFRO gerealiseerd t.o.v. opgave
Prioriteit 2	38.535	38.535	19.267	0,2

"In dit programma benutten we de sterke punten van de Randstedelijke economie (veel kennis en startend ondernemerschap) om ook kansen te creëren voor mensen die achterblijven."

Mw.M.K.M. Spit
Wethouder in Utrecht

6 Voorlichting en publiciteit

Dit hoofdstuk behandelt de uitgevoerde voorlichtings- en publiciteitsmaatregelen. Het omschrijft de voortgang van het communicatieplan; de verschillende overleggen en bijeenkomsten van zowel de managementautoriteit als de bijeenkomsten van de partners; de netwerken; de communicatiemiddelen; en het onderhouden van de relaties.

Voor Kansen voor West is communicatie één van de kritische succesfactoren. De unieke samenwerking van deze acht partners in een gezamenlijk Europees programma kent echter een aantal potentiële valkuilen. De bestuurlijke cultuurverschillen tussen de partners, de ingewikkelde organisatorische opzet van het programma, het woud aan Europese, nationale en regionale regelgeving, de matige reputatie van Europa maken open communicatiekanalen, heldere boodschappen en adequate communicatiemiddelen noodzakelijk. In 2009 zijn daarvoor de onderstaande activiteiten uitgevoerd.

6.1 Ontvangst

Binnen het programma worden allerlei bezoeken afgelegd met de bedoeling de activiteiten beter voor het voetlicht te brengen. Hiermee wordt op een heel praktische manier kennis verspreid over het opzetten en uitvoeren van een Europees programma. In 2009 waren de belangrijkste:

EU delegatie: Op 11 en 12 maart hebben vertegenwoordigers van de EC een werkbezoek gebracht aan Kansen voor West. De reden hiervoor was dat tijdens de EFRO jaarvergadering in 2008 bleek dat bij de EC grote behoefte bestaat aan meer informatie over het reilen en zeilen van het programma. Zoveel mogelijk organisatorische lagen zijn bezocht, gecombineerd met projectbezoeken. Het programma bestond uit:

- projectenbezoeken in Amsterdam (Damrak, Ons'Lieve Heer op Solder en de Prael), NH (de Groene Carré) en Rotterdam

(Scholingswinkel van project Revitalisering Nieuwe Binnenweg);

- werklunch bij de voorzitter van de stuurgroep West Regio in het provinciehuis in Haarlem;
- een diner met de certificerings- en auditautoriteit;
- overleg met wethouder Bolsius (managementautoriteit);
- bijeenkomst met directeur OBR en het programmamanagement van de managementautoriteit en Kansen voor Rotterdam;
- gesprek met de acht partners over de uitvoering van het programma.

6.2 Bijeenkomsten

In lijn met het communicatieplan wordt regelmatig overleg gevoerd tussen de partners over de voortgang van het programma op het gebied van voorlichting en publiciteit. Deze overleggen zijn gepland, maar kunnen ook het gevolg zijn van een ontwikkeling die het programma biedt. In 2009 waren er de volgende bijeenkomsten:

Communicatieoverleg: Om goed op elkaar aan te sluiten met voorlichting en publicatie van de verschillende projecten is er ook in 2009 veel overleg geweest van de communicatie adviseurs. Tussen de acht partners en de managementautoriteit (3x), met de vertegenwoordigers van de andere MA's en het ministerie van EZ (3x). Tenslotte mag het jaarlijks INFORM-overleg van alle communicatiespecialisten uit heel Europa op dit overzicht niet ontbreken. Doel is om de gebeurtenissen bij al die verschillende projecten, programmabureaus, steunpunten en de EC bijeen te brengen in een gezamenlijk beeld van Kansen voor West naar de buitenwereld.

Kansen voor West en de Universiteiten: de managementautoriteit is op verzoek van het Comité van Toezicht nagegaan of de universiteiten op de hoogte zijn van de mogelijkheden van Kansen voor West. Hiervoor is contact gezocht

G4P4 ●●●●●

met de TU Delft die goed geïnformeerd bleek. Het gesprek was nuttig en vruchtbaar en zal leiden tot een gezamenlijk seminar voor de incubatorprojecten in 2010. Daarnaast heeft de managementautoriteit ook overleg gehad met de VSNU om na te gaan of er meer actie richting de andere universiteiten nodig is. Uit een coördinatorenoverleg kwam naar voren dat dit niet nodig is. Alle aanwezigen wisten van het bestaan van EFRO af en zijn bij één of meerdere projecten betrokken.

Met de Nationale Innovatieprogramma's is een uitwisselingsbijeenkomst gehouden tussen Kansen voor West en SenterNovem (tegenwoordig Agentschap.nl) om de onderlinge aansluiting beter te kunnen maken.

6.3 Voorlichting

Voorlichting neemt binnen Kansen belangrijke plaats in. Het richt zich zowel naar het grote publiek als de individuele begunstigde. In 2009 zijn de volgende acties ondernomen:

Voorlichtingsbijeenkomst voor begunstigden: Op 29 september organiseerde de managementautoriteit in de Jaarbeurs in Utrecht een eerste gezamenlijke voorlichtingsbijeenkomst voor projecten die hun beschikking hebben ontvangen (al eerder had Amsterdam een bijeenkomst gehouden). Aan de orde kwamen 'de spelregels' van de projectadministratie, voorlichting, voortgangsrapportages, regelgeving, interpretaties en allerlei andere praktische zaken. Daarnaast gaf het samenzijn de gelegenheid elkaar te leren kennen en ervaring uit te wisselen. Er waren ruim 90 aanwezigen.

Er werden veel vragen gesteld en de bijeenkomst voldeed duidelijk aan de verwachting van de aanwezigen. Ook de managementautoriteit en programmabureaus zijn tevreden, omdat hiermee voldaan wordt aan de eis om voorlichting/informatie te geven over regelgeving. Resultaat hiervan is dat hiermee ook de kwaliteit van de rapportages verbeterd. Op de website wordt op de belangrijkste en meest voorkomende vragen verder inge-

gaan. Besloten is deze voorlichtingsbijeenkomst twee maal per jaar te houden. In kleiner verband was er op 23 december een voorlichtingsbijeenkomst voor de sector Economie van de gemeente Rotterdam.

Voorlichting bij de begunstigden: naast de bovengenoemde voorlichtingsbijeenkomsten wordt bij de start van projecten door de programmabureaus veelal op projectbasis voorlichting gegeven over het uitvoeren van het project. Dit kan zijn door extra aandacht te vragen voor zaken als zichtbaarheid, projectadministratie en de behandeling van voortgangsrapportages etc. of het uitvoeren van een speciaal projectbezoek.

Voorlichting aan het grote publiek: Een punt van aandacht blijft het grote publiek op een adequate manier betrekken bij het werk van Europa. Een eenmalige massamediale actie, gehouden door de managementautoriteit is duur en heeft weinig effect. Daarom is de managementautoriteit blij met de steun van het Comité van toezicht voor het idee de projecten (projectleiders) veel nadrukkelijker dan tot nu toe het geval is, de rol van publieksvoorlichter te geven. Vaak hebben zij al contact met hun eigen publiek en zijn daardoor geloofwaardig als boodschapper omdat zij direct voordeel van de Europese subsidie hebben. Recentere openingen of open dagen waren er bij de projecten: House of Food, RDM Innovation Doc (met Prins Willem van Oranje), Biopartner Accelerator (met de Minister van EZ) en de Nieuwe Binnenweg (met de Efteling etc.)

Circus Campaign: Europa om de hoek: Soms doen zich onvermoede kansen voor. In de zoektocht naar een goede manier om het grote publiek te bereiken hebben EFRO en ESF elkaar gevonden. Op 26, 27 en 28 november 2009 vond een gezamenlijke publieksactiviteit plaats op het Centraal Station in Utrecht met als doel het sociale gezicht van Europa te laten zien. De EC leverde hiervoor de "Circus Campaign" stand. In

deze stand kregen 10 organisaties die zich met Europese zaken op burgerniveau bezig houden de gelegenheid om daar iets van te laten zien: banen, studeren over de grens, ondernemen, reïntegratie, innovatie, subsidies, etc.

Daarnaast was er speciaal voor deze gelegenheid een fototentoonstelling gemaakt met een impressie van 16 aansprekende EFRO/ESF projecten. Op 27 november werd de tentoonstelling geopend door Minister Donner. Hij lanceerde ook de website www.europaomdehoek.eu. De centrale boodschap hiervan is: Europa is heel dichtbij, en als je meer wilt weten kijk dan op de website'.

6.4 Publiciteit

Website www.europaomdehoek.nl:

In 2009 hebben vertegenwoordigers van de EC in Nederland, het Ministerie van EZ, de vier managementautoriteiten en ESF gewerkt aan de ontwikkeling van een website voor het brede publiek. De basis hiervoor is een "google-achtige" kaart met alle EFRO en ESF projecten. Zoeken kan door een zoekterm in te tikken of door met de cursor over de kaart te gaan. De doelgroep bestaat uit (potentiële) projectuitvoerders, journalisten, ambtenaren, bestuurders en het brede publiek.

Website www.kansenvoorwest.nl:

In 2009 is de Engelse versie van het operationeel programma Kansen voor West op de website geplaatst. Omdat er nogal wat internationale contacten zijn binnen het programma geeft dit additionele waarde. Daarnaast wordt standaard na afgifte van de beschikkingen een korte projectbeschrijving op de website geplaatst onder de tab 'Projecten'. Deze geeft ook informatie over de begunstigden en de beschikte subsidies.

Verder werden er voorbereidingen getroffen om, zodra het beheersysteem operationeel is, de website te schonen van overbodige formulieren en toelichtingen. De vrijkomende ruimte zal worden gebruikt om meer specifieke informatie beschikbaar te stellen aan het MKB. Deze migratie is voorzien in het eerste kwartaal 2010.

Filmpjes: De auditautoriteit leidt in binnen- en buitenland auditoren op voor de controle van Europese projecten. Om een project goed te kunnen beoordelen is het wenselijk dat auditoren zich een projectvoorstelling kunnen maken en niet alleen op basis van dossiers te werk gaan. Daarom heeft de auditautoriteit het plan opgevat om, over het land verdeelt, het administratieve proces van zes projecten in beeld te brengen. Uit ieder project geeft de woordvoerder een toelichting op een deel van het administratieve proces en de controle daarop. De filmpjes zijn ingesproken in het Nederlands, Engels en Duits en komen ook ter beschikking van de managementautoriteiten en de deelnemende projecten. Van Kansen voor West zijn de projecten Nieuwe Binnenweg, RDM Innovation Dock en Museum Speelklok tot Pierement gebruikt.

RegioStars Award: De 'RegioStars' zijn Europese onderscheidingen voor projecten of initiatieven die kunnen dienen als 'Good Practice' voor anderen en zichtbaarheid geven aan succesvolle projecten rond regionale ontwikkeling. De managementautoriteit heeft het project RDM Innovation Dock voorgedragen in de categorie: 'innovative use of brownfield sites in an urban context'. Eind november kwam het bericht dat het project tot één van de vier genomineerden behoort en medio 2010 wordt de winnaar bekend gemaakt. Bij de voordracht is gebruik gemaakt van het filmpje van de auditautoriteit.

G4P4 ●●●●●

7 Rol als geassocieerde managementautoriteit

Dit hoofdstuk omschrijft de rol die de managementautoriteit heeft als geassocieerd managementautoriteit voor de URBACT en INTERREG programma's. Deze twee programma's sluiten aan bij de doelstelling van "Regions for economic change" waar een gecoördineerde benadering wordt nagestreefd t.a.v. netwerken en het laten zien van "good practices".

Kansen voor West, URBACT en INTERREG zoeken actief aansluiting bij elkaar voor programma's van territoriale samenwerking. De managementautoriteit Kansen voor West treedt dan ook op als geassocieerd managementautoriteit voor de kennisnetwerken die in haar gebied plaatsvinden. Dit past binnen de door de Europese Commissie gewenste samenwerking in het kader van "Regions for economic change". Hieronder volgt per project een korte omschrijving.

http://urbact.eu/my_generation.

Het **URBACT netwerkproject MY GENERATION** beoogt het leveren van een positieve bijdrage van jongeren aan de ontwikkeling van steden, via:

- 1) Een switch van passiviteit en negatieve activiteiten onder jongeren naar positieve ambities en acties;
- 2) Een soepele overgang van school naar werk en het voorkomen van schooluitval en;
- 3) Zorg voor een goede coördinatie van initiatieven voor jongeren met het algemene stedelijke beleid.

De gemeente Rotterdam is lead partner van dit project, de overige partners zijn: Warschau en Gdansk (PL), Göteborg (SE), Birmingham en Glasgow (UK), Bari (IT), Riga (LT), Tirgu-Mures (RO), Valencia (E), Patras (EL) en Antwerpen (BE).

In 2009 zijn drie workshops georganiseerd in Göteborg, Glasgow en Patras. Co-creatie van projecten en beleid voor jongeren stonden hierbij

centraal. Alle workshops werden bijgewoond door professionals en jongeren. Rode draad door de bijeenkomsten was de ontwikkeling van lokale actieplannen, met de mogelijkheid van EFRO financiering. In de zomer hebben vier Roemeense Master studenten van het IHS het Kansen voor West programma bestudeerd en daarbij de kansen voor My Generation in beeld gebracht. Het operationeel programma voor partnerstad Tirgu-Mures in Roemenie is op dezelfde wijze geanalyseerd. Ook de verschillende opzet van deze twee programma's is beschreven ("Competitive vs Convergence" regio's, zie ook website).

<http://urbact.eu/thematic-poles/growth-and-job-creation/thematic-networks/unic/presentation.html>

Doel van het **URBACT keramieknetwerk UNIC** is het delen en uitwisselen van kennis, ervaringen en informatie op het gebied van cultureel erfgoed en innovatie van keramiek. Het gaat dan om zaken als het productieproces, productontwikkeling, toepassingen, marktaandeel, toerisme en stads-marketing. Iedere deelnemende stad ontwikkelt een actieplan dat het potentieel voor keramiek in de stad in beeld brengt.

Lead partner van dit netwerk is Limoges (FR). De overige partners zijn Delft, Aveiro (PT), Pécs (HU), Selb (DE), Castellón en Sevilla Global(ES), Stoke-on-Trent (UK), Faenza (IT) en Cluj Napoca (RO). Er zijn vier netwerkbijeenkomsten georganiseerd in 2009. Verder is er een eerste keramiek Biënnale georganiseerd in Stoke-on-Trent waar Erfgoed Delft e.o en de TU Delft, faculteit Industrieel Ontwerp een presentatie gaven over culturele innovatie. Ook zijn er gesprekken om het project uit te breiden met de rol tussen keramiek en water. Budgettaire problemen zorgden er voor dat niet veel activiteiten buiten het netwerk kunnen worden georganiseerd.

<http://urbact.eu/thematic-poles/sustainable-urban-development/thematic-etworks/repair/presentation.html>

Doel van het **URBACT netwerkproject REPAIR** is het hergebruik en duurzame ontwikkeling van militair erfgoed in een stedelijke omgeving. Het project richt zich op het ontwikkelen van beleid voor hergebruik van (verlaten) militair erfgoed in een stedelijke omgeving; verspreiden van goede voorbeelden van dit hergebruik en uitvoeren van projecten onder het INTERREG IIIC project.

De lead partner van dit netwerk is Medway (UK). Overige partners zijn Hanseastadt Rostock (DK), Kaunas (LT), Karlskrona Kommun (SE), Thessaloniki (EL), Florence (IT), Utrecht (NL), Opava (CZ), Avrig (RO), Charente-Maritime (FR) en Florence (IT). In 2008 is het projectvoorstel ingediend en goedgekeurd. Tijdens vier internationale bijeenkomsten is er op vier kennisgebieden informatie uitgewisseld: infrastructuur; werkgelegenheid; duurzame energie en hergebruik van forten. Een van deze bijeenkomsten vond in september plaats in Utrecht, waarbij ook een vertegenwoordiger van de managementautoriteit aanwezig was. Er wordt nu gewerkt aan een beleidsnotitie die in juni 2010 gereed moet zijn.

www.sufalnet4.eu

Doel van het **INTERREG project Sufalnet4eu** (Sustainable Use of Former and Abandoned Landfills NETwork for you) is kennisontwikkeling en uitwisseling rond de herontwikkeling van stortplaatsen. Daarbij worden belanghebbenden betrokken bij het verkrijgen van cofinanciering uit de structuurfondsen en zullen succesvolle herontwikkelingsprojecten worden getoond. De provincie Noord-Brabant is lead partner. De andere partners zijn Afvalzorg en Noord-Holland, Böblingen en Ludwigsburg (DE), Lavrio (EL), Directoraat Donau (HU), Campania en Sicilië (IT), Wielkopolska (PL), Bistrita (RO), Kosice (SK), Malaga en Extremadura (ES),

Oldham/Greater Manchester en Belfast (UK). In november is het projectvoorstel gehonoreerd, definitieve honorering is in januari 2010 afgegeven. Het startcongres van het project vindt op 26 en 27 april 2010 plaats in 's-Hertogenbosch.

<http://urbact.eu/en/projects/cultural-heritage-city-development/links/homepage/>

LINKS staat voor Low tech Inherited from the old European cities as a Key of performance and Sustainability. Het doel van dit URBACT netwerk is historische binnensteden duurzaam te ontwikkelen met behoud van architectonische identiteit en cultuurhistorische waarde. Hierbij wordt zowel naar energiebesparende als naar sociaal-economische aspecten gekeken. Deelnemende steden zijn: Bayonne (FR) als lead partner, Delft (NL), Almería (ES), Formigine (IT) en Veria (EL). In fase 2 wordt dit uitgebreid met Freiberg (DE), Brasov (RO), Evora (PT), Kilkenny (IE), Anderlecht (BE) en mogelijk nog een partner. LINKS is eind november goedgekeurd. In december zijn in Delft voorbereidingen getroffen voor de interne organisatie, de eerste bijeenkomst in 2010 en voor het betrekken van zusterstad Freiberg.

<http://urbact.eu/en/projects/low-carbon-urban-environments/cash/homepage/>

CASH staat voor **Cities Action for Sustainable Housing**. Dit URBACT netwerk is in het najaar van 2009 goedgekeurd. Het project gaat in het voorjaar van 2010 van start. CASH gaat om het verzamelen van goede voorbeelden en zoeken naar nieuwe oplossingen om energieverbruik in woonvoorzieningen te reduceren. Daarbij gaat het zowel om duurzame renovatie als het terugbrengen van energieverbruik door bewoners. Het eindproduct van CASH wordt een praktische handreiking voor Europese steden en de bouwsector. Ook alle steden een actieplan op. Deelnemende steden zijn Echirolles (FR) als lead partner, Utrecht NL), Bridgend (UK), Brindisi IT),

G4P4 ●●●●●

Frankfurt-Am-Main (DE), Les Mureaux (FR), Ptolemaida (EL), Tatabanya (HU), en Yambol (BG).

<http://urbact.eu/en/projects/cultural-heritage-city-development/historiccentres-net/homepage/>

HistoriCentres.Net betreft een URBACT kennisuitwisselingsproject over het verminderen van het energieverbruik in monumenten. Eind 2009 is hiervoor financiering ontvangen. HistoriCentres.Net wil oude gebouwen in de oorspronkelijke behouden maar toch aan de moderne tijd aanpassen waar het gaat om duurzaamheid. Daarnaast gaat het netwerk over stedelijke ontwikkeling van historische centra. Hoe bestaande waarden als historie, kunst, levendigheid en schoonheid te combineren met duurzaamheid, participatie en energiereductie? Deelnemende steden zijn Faenza (IT) als lead partner, Utrecht (NL), Melissa (IT), Corfu (EL), Pezenas (FR) en Schwaebisch Gmuend (DE).

"Met Kansen voor West worden Europese subsidies toegankelijk om concrete zaken te realiseren. Ook de internationale samenwerking is belangrijk. We kunnen in Europa van elkaar leren. Samen zorgen we voor het resultaat."

*Mw. H.M.C. Dwarshuis – van de Beek
Gedeputeerde in Zuid – Holland*

8 Bijlagen

Tabel B1: Committering volgens de inspanningsverplichtingen per 31 december 2009	57
Tabel B2: Committering volgens de inspanningsverplichtingen per 31 december 2009	58
Tabel B3: Committingen vallend onder West-Regio stuurgroep per 31 december 2009	58
Tabel B3a: Committingen G4 gelabeld en P4 per 31 december 2009	58
Tabel B4: Committingen vallend onder de G4 stedelijke stuurgroepen per 31 december 2009	58
Tabel B5: Totaal committingen Kansen voor West per 31 december 2009	59
Tabel B6: Categoriseringsbijdrage aan het Lissabonproces	60
Tabel B7: Invulling 60% categorisering geplande uitgaven in projecten t/m 2008	63
Tabel B8: Cumulatieve uitsplitsing van toewijzingen van de EFRO bijdrage per categorie	64
Tabel B9 Codes voor de dimensie financieringsvorm (in euro's)	65
Tabel B10: output en impactindicatoren Prioriteit 1	65
Tabel B11: output en impactindicatoren Prioriteit 2	66
Tabel B12: output en impactindicatoren Prioriteit 3	66
Tabel B13: uitgaven prioritaire assen per financieringsbron	67
Tabel B14: Committingen t/m 31 december volgens typologie	67
Tabel B15: Contextindicatoren	68
Tabel B16: Uitstoot broeikasgassen Landelijk	68
Tabel B17: Regionale investeringen in vaste activa vanaf 2001 in miljoenen euro (Contextindicator)	69
Grafieken van de in tabel B17 aangegeven regionale investeringen	70
Tabel B18: Werkzame beroepsbevolking (x 1000) per gebied, 1990-2000-2005-2007-2008-2009	71
Grafiek van de in tabel B18 aangegeven werkzame beroepsbevolking	71
Tabel B19: Netto arbeidsparticipatie per gebied (Contextindicator)	72
Grafiek van de in tabel B19 aangegeven netto arbeidsparticipatie per gebied	72
Tabel B20: Werkloosheidspercentage per gebied en geslacht	73
Tabel B20.a: Verschil werkloosheidspercentage 2008-2009	74
Tabel B21: Research en Development; uitgaven naar provincie en categorie (x mln euro's)	74
Tabel B22: Research en Development; uitgaven eigen personeel (x mln euro's) door bedrijven	74
Tabel B23: Research en Development; uitgaven (x mln euro's) naar gebied en categorie	75
Tabel B24: Research en Development; uitgaven (x mln euro's) naar gebied en categorie	75
Tabel B25: Regionale economische groei: Bbp, volumemutaties in procenten	76
Grafiek van de regionale economische groei (tabel B25): Bbp, volumemutaties in procenten	76
Tabel B26: Aantal bedrijfsvestigingen per gebied, 1 januari	76
Tabel B27: Aantal uitgesproken faillissementen per gebied gedurende een jaar	77
Tabel B28: Gegevens over de werkloze beroepsbevolking (x 1000) in absolute aantallen	77
Tabel B29: Werkloosheidspercentage	77
Grafiek van het in tabel B29 aangegeven verloop werkloosheidpercentage in 2009	78
Grafiek van het verloop werkloosheidpercentage in 2009 voor Nederland en West Nederland	78
Tabel B30: Openstaande vacatures per gebied	79
Tabel B31: Bruto-arbeidsparticipatie, leeftijdsgroep 15 tot en met 64 jaar	80
Tabel B32: Werkloosheidspercentage, leeftijdsgroep 15 tot en met 64 jaar	81
Tabel B33: Werkgelegenheid (werkzame personen) Randstad Holland naar deelregio	82
Tabel B34: Academici als % in de totale werkgelegenheid, jaar 2007	82
Bijlage: Leden van het Comité van Toezicht en Stuurgroepen	83
Bijlage: Bezetting programmamanagement	85
Bijlage: Activiteiten Stuurgroepen	89

G4P4 ●●●●●●

Bijlagen

Lijst van afkortingen	
AO	Administratieve Organisatie
ASR	Audit Services Rotterdam
BenW/B&W	College van Burgemeester en Wethouders
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
COCOF	Coördinatiecomité van de fondsen
COS	Centrum voor onderzoek en statistiek
CvT	Comité van Toezicht
DG Regio	Directoraat Generaal voor Regionaal Beleid
EC	Europese Commissie
EFRO	Europees Fonds Regionale Ontwikkeling
EU	Europese Unie
EZ	Ministerie van Economische Zaken
G4	Steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht
GSB	Grotestedenbeleid
IenF/I&F	Afdeling Investerings en Fondsen
IHS	Institute for Housing and Urban Development Studies
IKT	Integrale kostprijsberekening
KvK	Kamer van Koophandel
MKB	Midden en Kleinbedrijf
NSR	Nationaal Strategisch Referentiekader
OBR	Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam
OP	Operationeel Programma
OTO	Onderzoek en Technologieoverdracht
PMO	Programma Managers Overleg
RAD	Rijksaccountantsdienst
SG	Stuurgroep
TB	Technische Bijstand
TK	Totale Kosten
TO	Totale Overheidskosten
TU	Technische Universiteit
TsK	Totale Subsidieabele Kosten
URBACT	European Programme for Sustainable Urban Development
VSNU	Vereniging van universiteiten

G4P4

Tabel B1: Committering volgens de inspanningsverplichtingen per 31 december 2009

P-4	Zuid Holland		Noord Holland		Utrecht		Flevoland			
	Inspanning	Gecommitteerd	Opgave	Inspanning	Gecommitteerd	Opgave	Inspanning	Gecommitteerd	Inspanning	Opgave
Prioriteit 1	36.162.000	21.342.270	14.819.730	15.483.000	6.842.348	8.640.652	7.001.000	2.215.138	15.399.000	4.785.862
Prioriteit 2	27.806.000	8.760.000	19.046.000	10.000.000	8.161.142	1.838.858	1.600.000	0	3.400.000	1.600.000
Prioriteit 3	0	0	0	0	0	0	3.000.000	0	14.000.000	3.296.654
Totalen	63.968.000	30.102.270	33.865.730	25.483.000	15.003.490	10.479.510	11.601.000	2.215.138	32.799.000	17.590.252
										15.208.748
G-4	Rotterdam		Den Haag		Amsterdam		Utrecht			
	Inspanning	Gecommitteerd	Opgave	Inspanning	Gecommitteerd	Opgave	Inspanning	Gecommitteerd	Inspanning	Opgave
Prioriteit 1	5.740.000	0	5.740.000	3.914.000	0	3.914.000	6.579.000	3.101.238	2.404.000	203.370
Prioriteit 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioriteit 3	24.567.000	15.755.154	8.811.846	16.750.000	3.165.800	13.584.200	28.155.000	11.524.337	10.289.000	5.261.882
Totalen	30.307.000	15.755.154	14.551.846	20.664.000	3.165.800	17.498.200	34.734.000	14.625.575	12.693.000	5.465.252
										7.227.748
G-4 Gelabeld	Rotterdam		Den Haag		Amsterdam		Utrecht			
	Inspanning	Gecommitteerd	Opgave	Inspanning	Gecommitteerd	Opgave	Inspanning	Gecommitteerd	Inspanning	Opgave
Prioriteit 1	15.924.000	9.715.000	6.209.000	10.345.000	1.657.131	8.687.869	21.080.000	7.083.284	7.704.000	1.078.536
Prioriteit 2	4.381.000	2.468.000	1.913.000	3.500.000	0	3.500.000	2.192.000	2.192.020	801.000	0
Prioriteit 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen	20.305.000	12.183.000	8.122.000	13.845.000	1.657.131	12.187.869	23.272.000	9.275.304	8.505.000	1.078.536
										7.426.464

Bijlagen

Tabel B2: Committering volgens de inspanningsverplichtingen per 31 december 2009

P-4	Zuid Holland	Noord Holland	Utrecht	Flevoland
Prioriteit 1	59%	44%	32%	84%
Prioriteit 2	32%	82%	0%	38%
Prioriteit 3	n.v.t.	n.v.t.	0%	24%
Totalen	47%	59%	19%	54%
G-4	Rotterdam	Den Haag	Amsterdam	Utrecht
Prioriteit 1	0%	0%	47%	8%
Prioriteit 2	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Prioriteit 3	64%	19%	41%	51%
Totalen	52%	15%	42%	43%
G-4 Gelabeld	Rotterdam	Den Haag	Amsterdam	Utrecht
Prioriteit 1	61%	16%	34%	14%
Prioriteit 2	56%	0%	100%	0%
Prioriteit 3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totalen	60%	12%	40%	13%

Tabel B3: Committeringen vallend onder West-Regio stuurgroep per 31 december 2009

	Inspanning	gecommitteerd	%
Prioriteit 1	129.098.000	62.927.305	49%
Prioriteit 2	53.680.000	22.881.162	43%
Prioriteit 3	17.000.000	3.296.654	19%
Totalen	199.778.000	89.105.121	45%

Tabel B3a: Committeringen G4 gelabeld en P4 per 31 december 2009

	G4 gelabeld			P4		
	Inspanning	gecommitteerd	%	Inspanning	gecommitteerd	%
Prioriteit 1	74.045.000	43.393.354	59%	55.053.000	19.533.951	35%
Prioriteit 2	42.806.000	18.221.142	43%	10.874.000	4.660.020	43%
Prioriteit 3	17.000.000	3.296.654	19%	0	0	0
Totalen	133.851.000	64.911.150	48%	65.927.000	24.193.971	37%

Tabel B4: Committeringen vallend onder de G4 stedelijke stuurgroepen per 31 december 2009

	Inspanning	gecommitteerd	%
Prioriteit 1	18.637.000	3.304.608	18%
Prioriteit 2	0	0	0
Prioriteit 3	79.761.000	35.707.173	45%
Totalen	98.398.000	39.011.781	40%

G4P4 ●●●●●

Tabel B5: Totaal committeringen Kansen voor West per 31 december 2009

Aantal	Pr.Nr.	Project	Totaal gecommiteerd	EFRO	Nationaal publiek	Overig publiek	Privaat
1	21A,001	Garantiefonds Microkredieten Amsterdam	1.200.000	400.000	0	400.000	400.000
2	21A,002	Amsterdam Smart City	3.910.400	1.564.140	782.080	0	1.564.180
3	21A,003	West Orange	1.673.053	646.542	167.305	0	859.206
4	21A,004	EnergieLoket	1.226.390	490.556	0	735.834	0
		Prioriteit 1 Amsterdam	8.009.843	3.101.238	949.385	1.135.834	2.823.386
5	21F,001	Duurzame groei door innovatie en kenniscirculatie	8.100.198	3.240.164	0	4.905.284	354.750
6	21F,002	Ondersteuning Innovatief Ondernemerschap Flevoland	8.505.211	3.402.084	1.000.000	3.169.707	933.420
7	21F,003	Regeling Technologische Milieu Innovatie 2008-2013	12.912.899	1.500.000	912.899	1.500.000	9.000.000
8	21F,004	Doorstart Technofonds Flevoland BV	4.200.000	1.050.000	630.000	2.520.000	0
9	21F,005	Geo Valley	5.901.800	1.926.350	1.475.450	1.267.373	1.232.627
10	21F,006	Energierijk	6.116.490	800.000	475.000	2.574.266	2.267.224
11	21F,007	Innovatie Incentive Lelystad	2.150.000	1.075.000	0	1.075.000	0
		Prioriteit 1 Flevoland	47.886.598	12.993.598	4.493.349	16.611.630	13.788.021
12	21G,003	RDM Innovation Dock - fase 3	7.760.000	2.150.000	0	5.610.000	0
13	21G,005	Ontwikkeling STC-Group tot hoogwaardig kennisinstituut	15.130.000	7.565.000	0	7.565.000	0
		Prioriteit 1 Rotterdam gelabeld	22.890.000	9.715.000	0	13.175.000	0
14	21H,001	(combi)Partners in Business SOB Haaglanden	1.670.388	309.731	0	1.024.936	25.990
15	21H,002	Het Haagse Hogeschool KIO programma	1.494.800	747.400	0	747.400	0
16	21H,003	Poortgebouw / Bezoekerscentrum Vredespaleis	2.858.558	600.000	200.000	2.058.558	0
		Prioriteit 1 Den Haag gelabeld	6.023.746	1.657.131	200.000	3.830.894	25.990
17	21M,001	KansenKanon-2	4.500.000	1.800.000	0	2.278.850	423.150
18	21M,002	PICNIC 2008-2010 Internationaal Cross Media Platform	2.348.367	600.000	0	1.748.367	0
19	21M,004	Incubator Matrix VI	9.437.474	3.413.757	2.133.598	3.890.119	0
20	21M,005	Creative City Lab	736.278	212.355	0	137.000	386.923
21	21M,006	Life Sciences Centrum Amsterdam	2.642.930	1.057.172	536.758	1.049.000	0
		Prioriteit 1 Amsterdam gelabeld	19.665.049	7.083.284	2.670.356	9.101.336	810.073
22	21N,002	Dutch Offshore Wind Energy Services D OWES	2.987.230	1.015.658	597.446	516.784	857.342
23	21N,004	Open Innovatie-Alliantie Groot Composiet Noord-Holland	5.646.075	2.129.880	585.000	1.929.049	1.002.146
24	21N,005	House of Food	2.117.249	836.900	322.449	707.900	250.000
25	21N,007	Cross Media Expertisecentrum	5.146.077	1.804.730	806.519	1.686.800	848.028
26	21N,008	Nieuwe Energie op de Creatieve As	2.755.180	1.055.180	500.000	950.000	250.000
		Prioriteit 1 NH	18.651.811	6.842.348	2.811.414	5.790.533	3.207.816
27	21T,002	(combi) Sociale Innovatie in het MKB: Mens + Kennis = Ondernemen2	4.535.839	1.515.469	843.168	1.067.069	520.474
28	21T,003	(combi) Science Park Utrecht	2.098.345	419.669	262.293	734.421	0
		(combi) Protospace		280.000	175.000		
		Prioriteit 1 Provincie Utrecht	6.634.184	2.215.138	1.280.461	1.801.490	520.474
29	21U,001	Partners in Nieuw Ondernemerschap	508.430	203.370	0	288.360	16.700
		Prioriteit 1 Utrecht	508.430	203.370	0	288.360	16.700
30	21X,001	(combi) Protospace Utrecht	1.400.000	280.000	175.000	400.000	90.000
		(combi) Science Park Utrecht		419.669	262.293		
		(combi) Sociale innovatie in het MKB		378.867	210.792		
		Prioriteit 1 Utrecht gelabeld	1.400.000	1.078.536	648.085	400.000	90.000
31	21Z,001	BioPartner Accelerator	8.842.086	3.400.000	1.700.000	1.257.086	2.485.000
		(combi) Partners in Business SOB Haaglanden		309.731			
32	21Z,002	Clusterregeling Zuid-Holland	35.500.000	7.500.000	3.750.000	3.750.000	20.500.000
33	21Z,003	EcoShape - Building with Nature	2.707.000	760.000	360.000	1.587.000	0
34	21Z,004	Kennisbruggen	4.206.980	1.714.650	700.840	984.690	806.800
35	21Z,005	Kennissetwerken en Innovatie in clusters	4.340.000	1.700.000	900.000	1.000.000	740.000
36	21Z,007	Technostarters-New Business Development YES!Delft	2.306.600	922.640	509.375	771.085	103.500
37	21Z,008	Tomaten op afvalwater	788.231	315.292	0	177.715	295.224
38	21Z,009	Taskforce Duurzame Greenport Westland-Oostland	3.442.827	1.377.131	723.134	1.342.562	0
39	21Z,010	Technopolis Accelerator	8.188.204	3.342.826	2.089.266	2.756.112	0
		Prioriteit 1 ZH	70.321.928	21.342.270	10.732.615	13.626.250	24.930.524
40	22F,001	Integrale Inrichting Veluwerandmeren IIVR-2	6.500.000	1.300.000	0	5.200.000	0
		Prioriteit 2 Flevoland	6.500.000	1.300.000	0	5.200.000	0
41	22G,001	Walstroom Binnenvaart Rotterdam	6.170.000	2.468.000	0	3.702.000	0
		Prioriteit 2 Rotterdam gelabeld	6.170.000	2.468.000	0	3.702.000	0
42	22M,001	Pleisterplaats / recreatieknopoint Kustbatterij Fort Diemerdam	1.641.020	623.600	0	690.350	327.070
43	22M,002	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Haven Amsterdam	3.630.752	1.337.399	800.000	1.493.353	0
44	22M,003	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Gemeente Zaanstad	627.174	231.021	137.980	258.173	0
		Prioriteit 2 Amsterdam gelabeld	5.898.946	2.192.020	937.980	2.441.876	327.070
45	22N,001	Groene Carré Zuid en West	3.718.488	1.235.048	0	783.640	1.699.800
46	22N,002	Haarlemmermeer Noordwest Overbruggen	10.500.000	3.754.344	0	6.745.656	0
47	22N,003	Reproduct "Zandpoort"	7.929.376	3.171.750	0	3.318.525	1.439.101
		Prioriteit 2 NH	22.147.864	8.161.142	0	10.847.821	3.138.901
48	22Z,001	Walstroom in Zuid-Holland	3.125.000	1.250.000	0	1.875.000	0
49	22Z,002	Aardgasmobiliteit	6.825.000	2.500.000	0	1.025.000	3.300.000
50	22Z,003	Walstroom in Zuid-Holland, deelproject Drechtsteden	2.341.400	935.000	190.000	1.216.400	0
51	22Z,004	Glazen schermen Schieveste en Zonnepanelen	6.763.331	2.500.000	0	4.263.331	0
52	22Z,005	Versterking groenrecreatieve structuren Papendrecht	4.150.000	1.575.000	0	2.575.000	0
		Prioriteit 2 ZH	23.204.731	8.760.000	190.000	10.854.731	3.300.000
53	23A,001	ARM	1.828.337	731.335	0	1.097.002	0
54	23A,002	Westergasfabriek 'Het Levende Park'	428.435	152.000	0	250.000	26.435
55	23A,003	Haringpakkerstoren	3.629.048	1.163.884	0	0	2.465.164
56	23A,004	Verbeteren economische functies Damrak - 7 panden	9.799.886	3.919.954	0	0	5.879.932
57	23A,005	Verbeteren economische functies Damrak - 5 historische panden	5.471.304	2.188.521	0	0	3.282.783
58	23A,006	De Toekomst van Museum Ons' Lieve Heer op Solder	9.777.425	3.368.643	0	330.000	6.078.782
		Prioriteit 3 Amsterdam	30.934.435	11.524.337	0	1.677.002	17.733.096
59	23D,001	Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)	1.997.400	665.800	0	1.331.600	0
60	23D,002	Revitalisering bedrijventerrein Zichtenburg en Kerketuinen	4.500.000	1.300.000	0	3.200.000	0
61	23D,018	Startersfonds	2.400.000	1.200.000	600.000	600.000	0
		Prioriteit 3 Den Haag	8.897.400	3.165.800	600.000	5.131.600	0
62	23F,001	Kwaliteitsimpuls ontwikkeling Kuststrook	4.488.848	946.854	0	3.542.194	0
63	23F,002	Atolplaza motor voor kwaliteitsimpuls leefomgeving	7.833.716	2.000.000	0	4.873.716	960.000
64	23F,003	Zorg en doelgroepenbad Bad Hanzeborg	1.245.035	350.000	0	0	895.035
		Prioriteit 3 Flevoland	13.567.599	3.296.654	0	8.415.910	1.855.035
65	23R,001	Revitalisering Nieuwe Binnenweg	17.598.114	6.900.000	0	10.698.114	0
66	23R,002	Ondernemershuis op Zuid Fase I	1.962.710	785.084	0	1.161.626	16.000
67	23R,003	Regling BedrijvenVerbeterGebieden (BVG)	5.575.175	2.230.070	0	3.345.105	0
68	23R,004	Economische Kansenzones Rotterdam II	14.600.000	5.840.000	0	1.560.000	7.200.000
		Prioriteit 3 Rotterdam	39.735.999	15.755.154	0	16.764.845	7.216.000
69	23U,001	Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard	2.740.000	800.000	0	1.173.000	767.000
70	23U,002	Aanpak Openbare Ruimte	1.020.820	397.820	0	538.000	85.000
71	23U,003	Zingende Toren	1.244.632	250.000	0	819.632	175.000
72	23U,004	Kunstfactor	995.000	398.000	0	597.000	0
73	23U,005	Emissie vrije Bierboot	400.000	200.000	0	200.000	0
74	23U,006	Trajectum Lumen	3.226.000	1.060.000	0	2.166.000	0
75	23U,007	De Wissel	665.000	330.000	0	335.000	0
76	23U,008	Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap	4.565.156	1.826.062	0	2.689.094	50.000
		Prioriteit 3 Utrecht	14.856.608	5.261.882	0	8.517.726	1.077.000
77	24Z,001	24Z.001 - Technische Bijstand Kansen voor West	24.848.000	12.424.000	0	12.424.000	0
		Prioriteit 4 TB	24.848.000	12.424.000	0	12.424.000	0
		Totaal	398.753.171	140.540.902	25.513.645	151.838.838	80.859.786

(combi) projecten betreffen een gecombineerde EFRO en Rijkscofinanciering van het project door meerdere KVV partijen

Bijlagen

Tabel B6: Categoriseringsbijdrage aan het Lissabonproces

Code	CODES VOOR DE DIMENSIE PRIORITAIR THEMA	2007/2008 Geplande uitgaven in euro	Kansen voor West In lopende prijzen (euro)
	Onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO), innovatie en ondernemerschap		
01	OTO-activiteiten in onderzoekcentra	400.000	6.000.000
02	OTO-infrastructuur (onder meer installatie, instrumentarium en snelle computernetwerken tussen onderzoekcentra) en expertisecentra voor een bepaalde technologie	8.125.000	16.000.000
03	Technologieoverdracht en verbetering van samenwerkingsnetwerken tussen kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's), tussen deze ondernemingen en andere ondernemingen en universiteiten, alle soorten postsecundaire onderwijsinstellingen, regionale overheden, onderzoekcentra en wetenschappelijke en technologische centra (wetenschaps- en technologieparken, technopoles, enz.)	36.781.914	19.000.000
04	Steun voor OTO, met name in KMO's (mkb) (onder meer door toegang tot OTO-diensten in onderzoekcentra)		15.000.000
05	Geavanceerde ondersteunende diensten voor bedrijven en bedrijfsgroepen		13.000.000
06	Steun voor KMO's (mkb) ter bevordering van milieuvriendelijke producten en productieprocessen (invoering van een doeltreffend milieubeheersysteem, vaststelling en toepassing van technologieën ter voorkoming van milieuverontreiniging, integratie van schone technologieën in bedrijfsproductie)	1.452.000	9.000.000
07	Investerings in ondernemingen die rechtstreeks betrokken zijn bij onderzoek en innovatie (innovatietechnologieën, oprichting van nieuwe ondernemingen door universiteiten, bestaande OTO-centra en ondernemingen, enz.)		7.000.000
08	Andere investeringen in ondernemingen	2.125.000	16.000.000
09	Andere maatregelen ter stimulering van onderzoek en innovatie en ondernemerschap in KMO's (mkb)	8.313.757	24.000.000
	Informatiemaatschappij		
10	Telefonie-infrastructuur (inclusief breedbandnetwerken)		0
11	Informatie- en communicatietechnologie (toegang, veiligheid, interoperabiliteit, risicopreventie, onderzoek, innovatie, e-inhoud, enz.)		7.000.000
12	Informatie- en communicatietechnologie (TEN-ICT)		2.000.000
13	Diensten en toepassingen voor de burger (e-gezondheid, e-overheid, e-leren, e-insluiting, enz.)	752.000	3.000.000
14	Diensten en toepassingen voor KMO's (mkb) (e-handel, onderwijs en opleiding, netwerken, enz.)	785.084	6.000.000
15	Andere maatregelen voor betere toegang tot en efficiënt gebruik van ICT door KMO's (mkb)		6.000.000
	Vervoer		
16	Spoorwegen		0
17	Spoorwegen (TEN-T)		0
18	Rollend spoorwegmaterieel		0
19	Rollend spoorwegmaterieel (TEN-T)		0
20	Autosnelwegen		0
21	Autosnelwegen (TEN-T)		0
22	Nationale wegen		0

G4P4

23	Regionale/lokale wegen		1.500.000
24	Fietspaden		2.000.000
25	Stadsvervoer		350.000
26	Multimodaal vervoer		1.000.000
27	Multimodaal vervoer (TEN-T)		0
28	Intelligente vervoersystemen		1.500.000
29	Luchthavens		0
30	Havens		0
31	Binnenwateren (regionaal en lokaal)		1.250.000
32	Binnenwateren (TEN-T)		0
	Energie		
33	Elektriciteit		0
34	Elektriciteit (TEN-E)		0
35	Aardgas		0
36	Aardgas (TEN-E)		0
37	Aardolieproducten		0
38	Aardolieproducten (TEN-E)		0
39	Duurzame energie: wind	1.015.658	1.800.000
40	Duurzame energie: zon		500.000
41	Duurzame energie: biomassa	800.000	500.000
42	Duurzame energie: waterkracht, geothermisch en andere		500.000
43	Energie-efficiëntie, warmtekrachtkoppeling en energiebeheer	8.845.560	17.000.000
	Milieubescherming en risicopreventie		
44	Drink- en industriewaterbeheer		1.000.000
45	Waterbeheer en -distributie (drinkwater)		0
46	Waterbehandeling (afvalwater)		1.000.000
47	Luchtkwaliteit	2.500.000	2.750.000
48	Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging		0
49	Beperking van en aanpassing aan klimaatveranderingen		1.000.000
50	Sanering van bedrijfsterreinen en verontreinigde grond	1.300.000	20.900.000
51	Bevordering van biodiversiteit en natuurbescherming (waaronder Natura 2000)		2.026.000
52	Bevordering van schoon stadsvervoer	2.700.000	6.500.000
53	Risicopreventie (waaronder de opstelling en uitvoering van plannen en maatregelen ter voorkoming en beheersing van natuurlijke en technologische risico's)		0
54	Andere maatregelen ter bescherming van het milieu en ter voorkoming van risico's		0
	Toerisme		
55	Bevordering van de natuurlijke rijkdom		0
56	Bescherming en ontwikkeling van natuurlijk erfgoed	10.900.026	10.500.000
57	Andere bijstand ter verbetering van de toeristische dienstverlening	1.300.000	6.250.000
	Cultuur		
58	Bescherming en behoud van het culturele erfgoed	3.992.243	3.500.000
59	Ontwikkeling van culturele infrastructuur	648.000	5.500.000
60	Andere bijstand ter verbetering van de culturele dienstverlening	800.000	0
	Stads- of plattelandsvernieuwing		
61	Geïntegreerde projecten voor stads- en plattelandsvernieuwing	22.756.534	32.850.000
	Verbetering van het aanpassingsvermogen van werknemers, bedrijven, ondernemingen en ondernemers		
62	Ontwikkeling van systemen en strategieën voor levenslang leren bij bedrijven; opleiding en diensten voor werknemers om hun aanpassingsvermogen te vergroten; bevordering van ondernemerschap en innovatie	2.480.136	3.000.000

Bijlagen

63	Ontwerp en verspreiding van innoverende en productievere Werkorganisatiemethoden		0
64	Ontwikkeling van specifieke diensten voor werkgelegenheid, opleiding en ondersteuning in verband met de herstructurering van sectoren en bedrijven, en ontwikkeling van systemen om in te spelen op economische veranderingen en toekomstige eisen qua banen en vaardigheden	747.400	500.000
	Betere toegang tot werkgelegenheid en duurzaamheid		
65	Modernisering en versterking van arbeidsmarktinstanties		0
66	Toepassing van actieve en preventieve maatregelen op de arbeidsmarkt		0
67	Maatregelen ter stimulering van actief ouder worden en langer doorwerken		0
68	Steun voor zelfstandigen en het starten van ondernemingen	3.229.432	7.000.000
69	Maatregelen voor meer toegang tot de werkgelegenheid en meer duurzame arbeidsparticipatie en meer vrouwen op de arbeidsmarkt om de genderkloof op de arbeidsmarkt te verkleinen, en om werk en privéleven te combineren, zoals het toegankelijker maken van kinderopvang en van zorg voor afhankelijke personen		1.000.000
70	Specifieke maatregelen om de participatie van migranten op de arbeidsmarkt en daardoor hun sociale integratie te bevorderen		1.000.000
	Verbetering van de sociale insluiting van kansarmen		
71	Trajecten voor integratie en herintreding in het arbeidsproces van kansarmen; bestrijding van discriminatie bij het betreden van en het vooruitkomen op de arbeidsmarkt en bevordering van de aanvaarding van diversiteit op de werkplek		1.000.000
	Verbetering van het menselijk kapitaal		
72	Ontwerp, invoering en toepassing van hervormingen in onderwijs- en opleidingssystemen teneinde de inzetbaarheid te ontwikkelen, de arbeidsmarktrelevantie van initieel onderwijs en beroepsonderwijs alsook initiële opleiding en beroepsopleiding te verbeteren, en de vaardigheden van opleiders bij te scholen met het oog op innovatie en een kenniseconomie	949.462	2.000.000
73	Maatregelen voor een grotere deelname aan onderwijs en opleiding in elke levensfase, o.a. via maatregelen om vroegtijdig schoolverlaten en de seksesegregatie van vakgebieden terug te dringen, en de toegang tot en de kwaliteit van initieel onderwijs, beroepsonderwijs en tertiair onderwijs en initiële opleiding, beroepsopleiding en tertiaire opleiding te vergemakkelijken	397.820	2.000.000
74	Ontwikkeling van menselijk potentieel op het gebied van onderzoek en innovatie, met name via onderwijs en opleiding op postuniversitair niveau voor onderzoekers en via netwerkactiviteiten tussen universiteiten, onderzoekcentra en bedrijven		1.000.000
	Investerings in de sociale infrastructuur		
75	Onderwijsinfrastructuur		3.500.000
76	Gezondheidsinfrastructuur		0
77	Kinderopvangfaciliteiten		0
78	Huisvestingsinfrastructuur		0
79	Andere sociale infrastructuur	2.350.000	5.500.000
	Stimulering van hervormingen op het gebied van werkgelegenheid en integratie		
80	Bevordering van partnerschappen, pacten en initiatieven via netwerkvorming van de betrokken belanghebbenden		0
	Versterking van de institutionele capaciteit op nationaal, regionaal en plaatselijk		
81	Mechanismen ter verbetering van een goede concipiëring, monitoring en evaluatie van beleid en programma's op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau, capaciteitsopbouw voor de uitvoering van beleidsmaatregelen en programma's		0
	Verlaging van de extra kosten die de ontwikkeling van perifere regio's in de weg staan		

G4P4

82	Vergoeding van extra kosten als gevolg van ontsluitingsproblemen en territoriale versnippering		0
83	Specifieke actie ter vergoeding van extra kosten als gevolg van marktfactoren die te maken hebben met de omvang van de gebieden		0
84	Steun ter vergoeding van extra kosten als gevolg van klimaat en reliëf		0
	Technische bijstand		
85	Voorbereiding, uitvoering, toezicht en inspectie, inclusief Evaluatie en studies; informatie en communicatie	12.424.000	12.424.000
86	Evaluatie en studies; informatie en communicatie		0
TOTAAL	Alle categorieën	138.871.416	310.600.000
%	Alle categorieën	45%	
Categorisering	Lissabon categorieën (blauw)	79.900.613	194.300.000
%	Lissabon	41%	63%

Tabel B7: Invulling 60% categorisering geplande uitgaven in projecten t/m 2008

Geoormerkte categorieën	Code	Geplande verdeling in mln. €	Geplande verdeling in % totaal EFRO-budget	Geplande uitgaven in projecten	% Geplande uitgaven in projecten	voortgang in %
Onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO), innovatie en ondernemerschap	1 – 9	125,0	40%	57.298.061	18,4 %	46 %
Informatiemaatschappij	11 – 15	24,0	8%	1.537.084	0,5 %	0,1 %
Energie	39-43	20,3	6,5%	10.661.218	3,4 %	52 %
Milieubescherming en risicopreventie	52	6,5	2%	2.700.000	0.9 %	42 %
Verbetering van het aanpassingsvermogen van werknemers, bedrijven, ondernemingen en ondernemers	62-64	3,5	1%	3.227.536	1,0 %	91 %
Betere toegang tot werkgelegenheid en duurzaamheid	65-70	9,0	3%	3.229.432	1,0 %	36 %
Verbetering van de sociale insluiting van kansarmen	71	1,0	0,5%	0	0 %	0 %
Verbetering van het menselijk kapitaal	72-74	5,0	1,5%	1.347.282	0,4 %	27 %
Totaal		194,3	63%	79.900,613	25,7 %	41 %

Bijlagen

Tabel B8: Cumulatieve uitsplitsing van toewijzingen van de EFRO bijdrage per categorie

Prioritair Thema	Financieringsvorm	Territoriale Dimensie	Economische Activiteit	Locatie	Bedrag EFRO
1	1	0	0	NL2	400.000
2	1	1	11	NL33	8.125.000
3	1	1	22	NL33	36.781.914
6	4	1	21	NL326	1.452.390
8	3	1	0	NL23	2.125.000
9	1	1	0	NL33	8.313.757
13	1	1	0	NL33	752.000
14	1	1	0	NL3	785.084
39	1	1	8	NL32	1.015.658
41	1	1	8	NL23	800.000
43	1	1	8	NL33	8.845.560
47	1	1	21	NL33	2.500.000
50	1	1	0	NL332	1.300.000
52	1	1	21	NL33	2.700.000
56	1	1	0	NL33	10.900.026
57	1	2	20	NL23	1.300.000
58	1	0	22	NL326	3.992.243
59	1	1	22	NL310	648.000
60	1	1	17	NL310	800.000
61	1	1	0	NL335	22.756.534
62	1	1	0	NL332	2.480.136
64	1	1	18	NL33	747.400
68	2	1	1	NL332	3.229.432
72	1	1	18	NL33	949.462
73	1	1	22	NL310	397.820
79	1	1	20	NL23	2.350.000
85	1	0	0	NL3	12.424.000
Totaal					138.871.416

Tabel B9 Codes voor de dimensie financieringsvorm (in euro's)

Code	Financieringsvorm			
1	Niet-terugvorderbare hulp	264.010.000	135.974.874	44%
2	Hulp (lening, rentesubsidie, garanties)	27.954.000	1.200.000	0,4%
3	Risicokapitaal (participatie, risicokapitaalfonds)	18.636.000	1.050.000	0,3%
4	Andere financieringsvormen	0	646.542	0,2%
Totaal		310.600.000	138.871.416	45%

G4P4

Tabel B10A: kernindicatoren

Kernindicator		2007	2008	2009	Totaal
(C4) Aantal R&D projecten	Resultaat	0	0	130	130
	Doel				121
	Uitgangssituatie*	0	0	629	629
(C7) Aantal ondersteunde MKB bedrijven	Resultaat	0	0	2.073	2.073
	Doel				535
	Uitgangssituatie	0	0	8.482	8.482
(C5) Aantal samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennis/researchinstellingen	Resultaat	0	0	96	96
	Doel				88
	Uitgangssituatie	0	0	501	501
(C1) Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen (in FTE)	Resultaat	0	0	404	404
	Doel				6.880
	Uitgangssituatie	0	0	5.240	5.240
(C34) Aantal toeristische-recreatieve projecten	Resultaat	0	0	0	0
	Doel				35
	Uitgangssituatie	0	0	33	33
(C40) Aantal projecten gericht op ondernemerschap, stads/wijkeconomie	Resultaat	0	0	16	16
	Doel				35
	Uitgangssituatie	0	0	50	50

* Uitgangssituatie = aantal begroot

(C) geclassificeerd als Kernindicator volgens Working Document 7 – Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Reporting on Core Indicators for the EFRO and the Cohesion Fund.

Tabel B10: output en impactindicatoren Prioriteit 1

Outputindicator		2007	2008	2009	Totaal
Aantal R&D projecten	Resultaat	0	0	130	130
	Doel				121
	Uitgangssituatie*	0	0	629	629
O&O investeringen (private bijdragen aan onderzoeksfaciliteiten, onderzoeksorganisaties etc)	Resultaat	0	0	2.480.221	2.480.221
	Doel				48.000.000
	Uitgangssituatie	0	0	46.114.186	46.114.186
Aantal ondersteunde MKB bedrijven	Resultaat	0	0	2.073	2.073
	Doel				535
	Uitgangssituatie	0	0	8.482	8.482
Aantal ondersteunde startende bedrijven en kleiner bedrijven < 5 jaar	Resultaat	0	0	392	392
	Doel				268
	Uitgangssituatie	0	0	1.617	1.617
Uitgelokte private vervolginvesteringen	Resultaat	0	0	4.329.508	4.329.508
	Doel				31.000.000
	Uitgangssituatie	0	0	130.969.805	130.969.805
Aantal samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennis/researchinstellingen	Resultaat	0	0	96	96
	Doel				88
	Uitgangssituatie	0	0	501	501
Impactindicator		2007	2008	2009	Totaal
Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen (in FTE)	Resultaat	0	0	317	317
	Doel				3.120
	Uitgangssituatie	0	0	5.240	5.240

* Uitgangssituatie = aantal begroot

Bijlagen

Tabel B11: output en impactindicatoren Prioriteit 2

Outputindicator		2007	2008	2009	Totaal
Aantal projecten gericht op verbetering van natuur, landschap of cultureel erfgoed	Resultaat	0	0	0	0
	Doel	41			
	Uitgangssituatie*	0	0	24	24
Aantal toeristische-recreatieve projecten	Resultaat	0	0	0	0
	Doel	35			
	Uitgangssituatie	0	0	33	33
Aantal hectare bedrijfsterreinen gemoderniseerd	Resultaat	0	0	0	0
	Doel	88 ha			
	Uitgangssituatie	0	0	5	5
Aantal projecten gericht op milieu (incl. externe veiligheid en luchtkwaliteit)	Resultaat	0	0	6	6
	Doel	104			
	Uitgangssituatie	0	0	101	101
Impactindicator		2007	2008	2009	Totaal
Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen	Resultaat	0	0	6	6
	Doel	1.340			
	Uitgangssituatie	0	0	677	677

* Uitgangssituatie = aantal begroot

Tabel B12: output en impactindicatoren Prioriteit 3

Outputindicator		2007	2008	2009	Totaal
Aantal projecten gericht op ondernemerschap, stads/wijkeconomie	Resultaat	0	0	16	16
	Doel	35			
	Uitgangssituatie	0	0	50	50
Aantal projecten gericht op participatie leefbaarheid of sociale activering	Resultaat	0	0	10	10
	Doel	84			
	Uitgangssituatie	0	0	34	34
Aantal ha bedrijfslocatie gemoderniseerd	Resultaat	0	0	3	3
	Doel	146			
	Uitgangssituatie	0	0	7	7
Aantal gerenoveerde of nieuwe stedelijke voorzieningen	Resultaat	0	0	8	8
	Doel	40			
	Uitgangssituatie	0	0	32	32
Impactindicator		2007	2008	2009	Totaal
Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen (in FTE)	Resultaat	0	0	81	81
	Doel	2.420			
	Uitgangssituatie	0	0	1,087	1.087
Aantal projecten gericht op milieu	Resultaat	0	0	0	0
	Doel	21			
	Uitgangssituatie	0	0	3	3

* Uitgangssituatie = aantal begroot

G4P4

Tabel B13: uitgaven prioritaire assen per financieringsbron

	Uitgaven die door de begunstigden zijn betaald en zijn opgenomen in aan de beheersautoriteit toegezonden betalingsaanvragen	Overeenkomstige overheidsbijdrage	Uitgaven door de instantie die verantwoordelijk is voor betalingen aan de begunstigden	Totaal aan van de Commissie ontvangen betalingen
	a	b	c	d
Prioritaire as 1	25.119.193	21.806.299	10.047.691	3.312.893
Prioritaire as 2	464.607	375.709	185.843	88.893
Prioritaire as 3	21.877.865	11.893.168	8.751.128	10.004.696
Prioriteit 4 TB	38.535	38.535	19.267	0
Totaal-generaal	47.500.199	34.093.711	19.003.929	13.406.488
Totaal in overgangsregio's in het totaal-generaal	0	0	0	0
Totaal in niet-overgangsregio's in het totaal-generaal	47.500.199	34.093.711	19.003.929	13.406.488
Uitgaven van het ESF-type in het totaal-generaal als het operationeel programma wordt medegefinancierd door het EFRO (1)*	0	0	0	0
Uitgaven van het EFRO-type in het totaal-generaal als het OP wordt medegefinancierd door het ESF(1)	0	0	0	0

'a' Hangende de COCOF discussie rond deze tabel zijn in kolom 'a' de door de managementautoriteit geaccepteerde uitgaven opgenomen. Deze zijn gebaseerd op de door de begunstigden ingediende voortgangsrapportages.

(1) Dit veld moet worden ingevuld als het operationeel programma wordt medegefinancierd door het EFRO of door het ESF indien gebruik wordt gemaakt van de keuzemogelijkheid in artikel 34, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1083/2006.

* De 4 projecten met ESF-achtige uitgaven in 2009 zijn niet in de betaalaanvraag opgenomen.

Tabel B14: Committingen t/m 31 december volgens typologie

MKB; Kennisoverdracht	26%
Kennis; Water	13%
Incubator; Energie	11%
Beheer	9%
Milieu; MKB	9%
Openbare ruimte	8%
Recreatie	8%
Ontwikkeling; Onderhoud	4%
Bedrijfsruimte	3%
Cultuur; Bedrijfsruimte	3%
Toerisme	3%
Economie	1%
Kennisoverdracht; Bedrijven	1%
Werk; Recreatie	1%

Bijlagen

Tabel B15: Contextindicatoren

Contextindicator	Uitgangswaarde (2003)				Doelstelling Landsdeel West 2013	Opmerking
		2007	2008	2009		
Bruto Regionaal Product (% ontwikkeling)	240 mld. euro	283 mld. euro*	295 mld. Euro*	nb	2% p.j. (CPB: 1,75%)	1
Werkzame beroepsbevolking (% ontwikkeling)	3.524.000	2,5%	1,9%	0,0%	0,5% p.j. (CPB: 0,25%)	
Werkloosheid (% werklozen in de beroepsbevolking)	5,3%	4,4%	3,8%	4,7%	4% p.j. (CPB: 4,5%)	
Totale uitgaven aan R&D (% in nationale uitgaven R&D)	45,9%			nb	47,50%	2
Totale uitgaven aan R&D excl. universiteiten (% in nationale uitgaven R&D excl. universiteiten)	42,3%	44,4%		nb		3
Uitgaven R&D (% in bruto regionaal product)	3,8 mld. euro			nb	4,64 mld. euro	2
Uitgaven R&D excl. universiteiten (% in bruto regionaal product)	2,5 mld. euro	3 mld. euro		nb		3
Aandeel private bedrijven in totale uitgaven R&D	43,4%			nb	50%	2
Aandeel private bedrijven in uitgaven R&D excl. universiteiten	65,5%	68,5%		nb		3
Netto participatiegraad (% werkzame beroepsbevolking in totale beroepsbevolking)	65,5%	67,0%	68,4%	68,1%	68%	
Investerings in vaste bedrijfsactiva private sector (exclusief overheid, zorg en overige diensten)	16,9%	nb	nb	nb	16,90%	
Aanvullend						
Bruto Regionaal Product per inwoner	31.200 euro (2004)	37.000 euro*	38.500 euro*	nb	36.650 (groei 1,8% p.j.)	4
Arbeidsproductiviteit	74.900 euro (2004)	85.700 euro*	88.600 euro*	nb	83.400 (groei 1,2% p.j.)	4
Uitstoot broeikasgassen	100,5**	nb	nb		94	
Samengesteld eindcijfer Benchmark Gemeentelijk Ondernemingsklimaat (ministerie EZ)	6,2***	6,7***			6,7	

De uitgangswaarde (2003) van het OP is waar van toepassing aangepast aan de huidige kennis over 2003 en kan dus afwijken van de cijfers zoals die opgenomen zijn in het OP.

* voorlopige cijfers; ** Index basisjaar 1990; *** Uitgangswaarde 2002; **** Het is onduidelijk hoe 2002 is berekend. 2007 is een gewogen gemiddelde van de G31 steden die in landsdeel West liggen. Wordt 2002 ook zo berekend dan is het rapportcijfer hoger dan 6,2.

1- bekend t/m 2008; 2007 is voorlopig CBS-cijfer; 2008 is voorlopig cijfer TNO (op basis van CBS).

2- Over universiteiten zijn geen cijfers bekend vanaf het jaar 2005

3- Statistiek 1x per 2 jaar

4- beschikbaar zijn de voorlopige cijfers 2007 en 2008; bron is TNO (op basis van CBS).

Tabel B16: Uitstoot broeikasgassen Landelijk

Emissies van broeikasgassen, berekend volgens IPCC-voorschriften

	Ontwikkeling t.o.v. 1995 (=index100)	
	2007	2008
CO2	101	103
CH4	66	71
N2O	73	55

Bron: CBS, Statline

G4P4

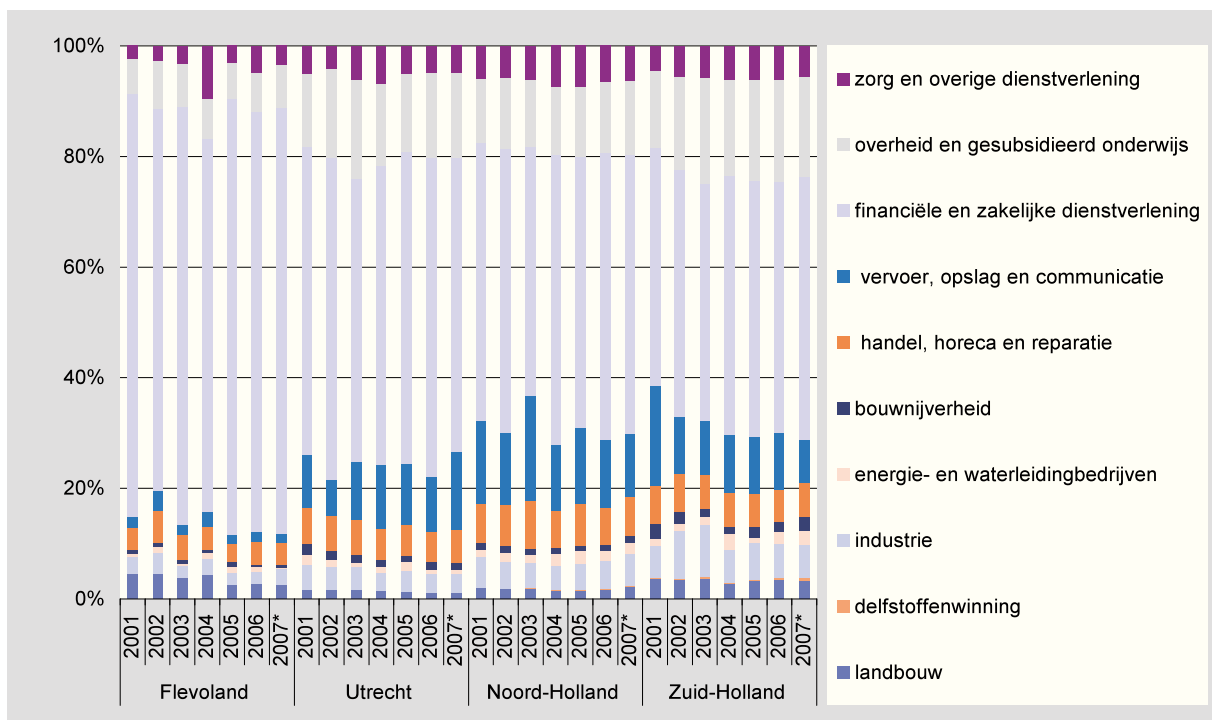
Tabel B17: Regionale investeringen in vaste activa vanaf 2001 in miljoenen euro (Contextindicator)

Provincies	Perioden	Totaal investeringen in vaste activa	Landbouw, bos- en visserij	Delfstoffen- winning	Industrie	Energie- en waterleidingbedr.	Bouwnijverheid	Handel, horeca en reparatie	Vervoer, opslag en communicatie	Financiële en zakelijke dienstverlening	Overheid en gesubsidieerd onderwijs	Zorg en overige dienstverlening
Flevoland	2001	3.113	139	0	94	22	20	126	60	2.386	193	74
Flevoland	2002	3.051	142	0	112	36	16	182	111	2.102	267	82
Flevoland	2003	3.631	141	0	76	15	22	164	69	2.747	281	115
Flevoland	2004	2.881	127	0	83	29	15	123	75	1.947	208	272
Flevoland	2005	3.823	102	0	84	40	29	127	64	3.015	244	118
Flevoland	2006	3.953	112	0	86	30	18	162	70	2.998	285	191
Flevoland	2007*	4.245	112	0	116	14	23	165	74	3.265	328	148
Utrecht	2001	8.016	127	0	368	149	148	537	753	4.472	1.061	401
Utrecht	2002	8.173	133	1	346	98	132	514	539	4.762	1.316	333
Utrecht	2003	7.770	128	0	318	69	116	480	816	3.977	1.389	474
Utrecht	2004	8.450	119	1	283	94	103	479	971	4.572	1.253	576
Utrecht	2005	9.149	121	0	339	121	108	497	1.013	5.159	1.292	462
Utrecht	2006	9.518	110	2	332	52	145	508	955	5.484	1.473	457
Utrecht	2007*	10.203	117	0	349	65	143	603	1.435	5.419	1.573	499
Noord-Holland	2001	16.522	329	11	906	225	222	1.135	2.504	8.306	1.919	966
Noord-Holland	2002	15.797	299	14	766	236	194	1.187	2.044	8.108	2.040	909
Noord-Holland	2003	16.463	316	29	728	250	172	1.430	3.106	7.432	2.003	996
Noord-Holland	2004	16.542	259	8	730	353	182	1.125	1.946	8.682	2.021	1.236
Noord-Holland	2005	16.822	254	24	802	357	166	1.253	2.282	8.154	2.091	1.238
Noord-Holland	2006	18.074	285	48	901	328	204	1.196	2.251	9.366	2.315	1.180
Noord-Holland	2007*	18.770	412	33	1.078	390	216	1.317	2.170	9.460	2.506	1.187
Zuid-Holland	2001	22.029	789	74	1.253	289	604	1.492	4.016	9.438	3.076	998
Zuid-Holland	2002	19.998	694	46	1.707	281	412	1.391	2.054	8.922	3.373	1.119
Zuid-Holland	2003	20.408	767	71	1.893	297	318	1.232	1.992	8.755	3.906	1.178
Zuid-Holland	2004	20.689	578	17	1.257	562	299	1.262	2.163	9.696	3.611	1.244
Zuid-Holland	2005	21.673	713	56	1.415	219	411	1.312	2.236	10.014	3.984	1.314
Zuid-Holland	2006	23.462	811	98	1.434	523	406	1.363	2.394	10.677	4.326	1.431
Zuid-Holland	2007*	25.708	841	126	1.570	637	644	1.592	1.998	12.193	4.685	1.421

* 2007 voorlopige aantallen

Bron: CBS (Statline)

Grafieken van de in tabel B17 aangegeven regionale investeringen

G4P4

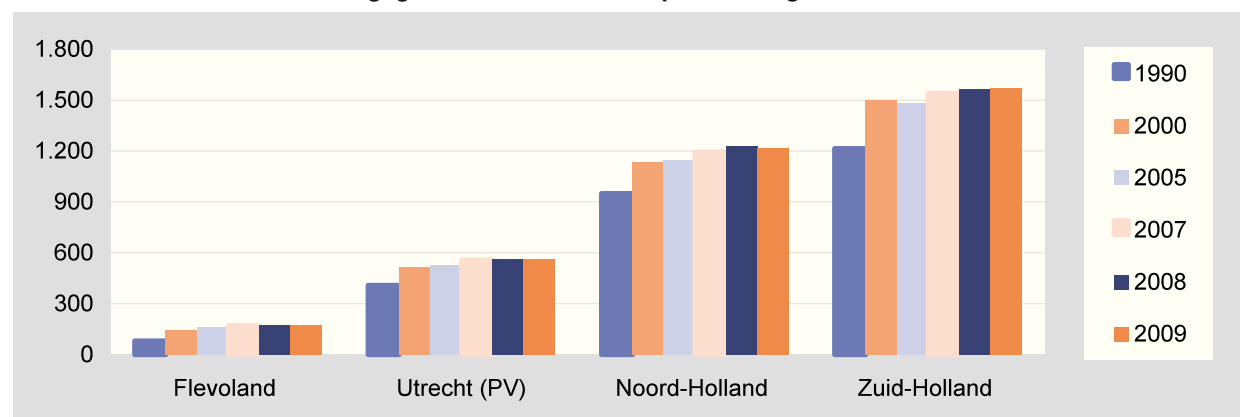

Tabel B18: Werkzame beroepsbevolking (x 1000) per gebied, 1990-2000-2005-2007-2008-2009

	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Nederland	5.644	6.917	6.918	7.074	7.259	7.410	7.373
Flevoland	81	141	163	163	171	177	176
Utrecht (PV)	409	518	527	538	558	561	565
Noord-Holland	950	1.134	1.149	1.172	1.194	1.230	1.217
Zuid-Holland	1.215	1.498	1.479	1.508	1.541	1.563	1.572
Amsterdam	271	330	339	342	355	365	358
Rotterdam	190	240	231	237	247	255	248
's-Gravenhage	149	206	207	207	211	213	216
Utrecht (gemeente)	93	126	128	134	141	142	144

Bron: CBS (Statline)

Grafiek van de in tabel B18 aangegeven werkzame beroepsbevolking

Bijlagen

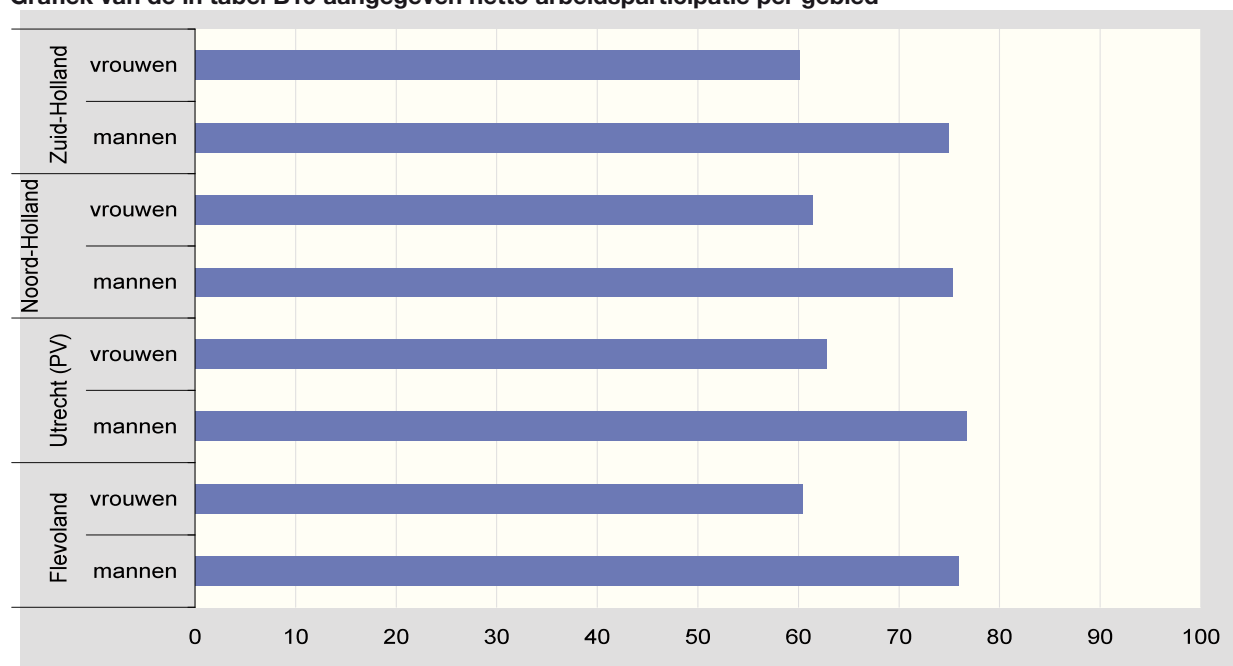
Tabel B19: Netto arbeidsparticipatie per gebied (Contextindicator)

		2000	2005	2006	2007	2008	2009
Nederland	mannen	77	73	74	75	76	75
	vrouwen	52	53	55	57	59	60
Utrecht	mannen	76	71	73	75	74	72
	vrouwen	62	58	59	60	62	64
Amsterdam	mannen	68	68	71	71	73	72
	vrouwen	56	58	57	61	63	60
's-Gravenhage	mannen	79	71	71	73	73	73
	vrouwen	59	57	56	57	58	60
Rotterdam	mannen	69	65	65	69	70	69
	vrouwen	51	48	53	55	58	56
Flevoland	mannen	81	77	76	78	79	76
	vrouwen	51	54	53	55	59	60
Utrecht (PV)	mannen	79	76	76	78	77	77
	vrouwen	57	58	59	61	62	63
Noord-Holland	mannen	76	73	75	75	77	75
	vrouwen	55	57	58	59	62	61
Zuid-Holland	mannen	77	73	74	75	75	75
	vrouwen	54	54	56	57	59	60

Bron: CBS (StatLine)

Netto arbeidsparticipatie: de werkzame beroepsbevolking in procenten van de bevolking (15 t/m 64 jaar)

Grafiek van de in tabel B19 aangegeven netto arbeidsparticipatie per gebied

G4P4

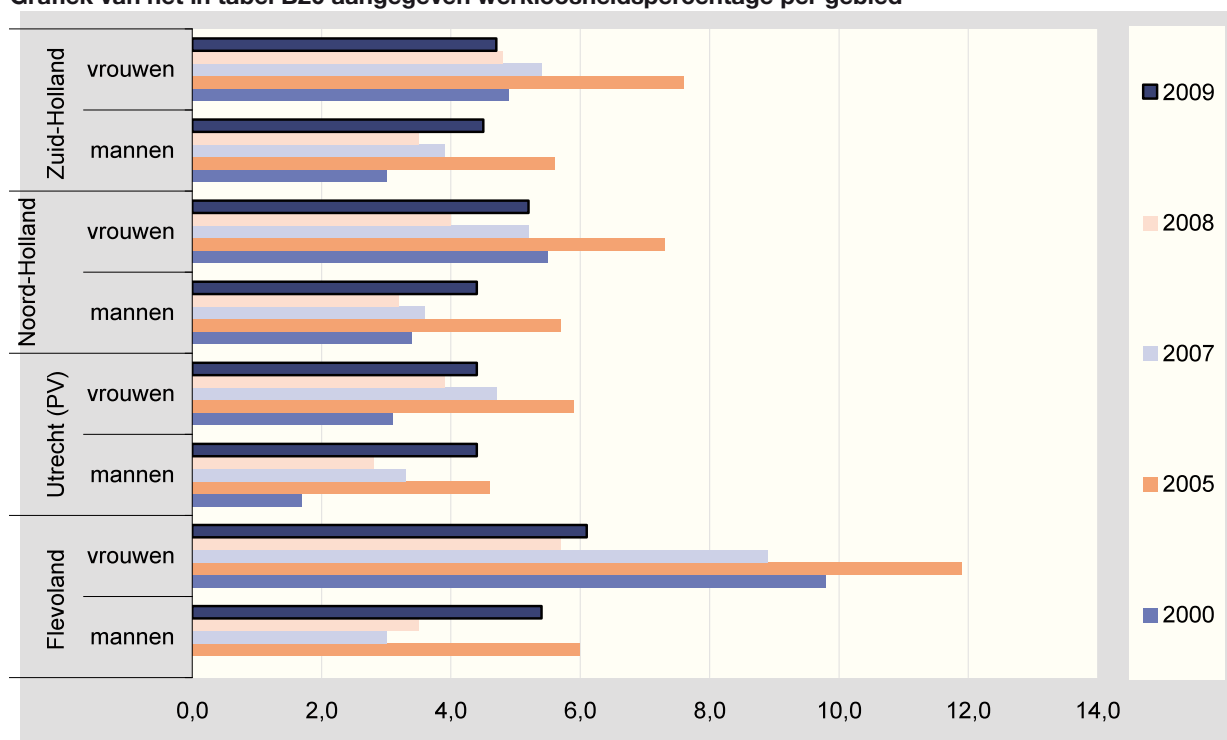
Tabel B20: Werkloosheidspercentage per gebied en geslacht

		2000	2005	2006	2007	2008	2009
Nederland	mannen	2,7	5,6	4,5	3,6	3,3	4,5
	vrouwen	5,4	7,8	6,9	5,8	4,8	5,3
Utrecht	mannen	2,6	7,8	5,0	3,8	4,2	6,2
	vrouwen	.	7,5	6,3	6,2	5,3	4,7
Amsterdam	mannen	7,0	9,9	7,3	5,5	5,0	6,3
	vrouwen	6,7	8,2	7,5	6,7	4,4	6,8
's-Gravenhage	mannen	3,4	7,7	6,5	4,4	3,7	5,5
	vrouwen	4,4	7,7	7,2	5,3	4,9	5,4
Rotterdam	mannen	6,3	10,1	8,7	6,7	6,6	7,6
	vrouwen	7,5	11,7	10,9	8,2	6,7	7,4
Flevoland	mannen	.	6,0	4,9	3,0	3,5	5,4
	vrouwen	9,8	11,9	11,0	8,9	5,7	6,1
Utrecht (PV)	mannen	1,7	4,6	3,9	3,3	2,8	4,4
	vrouwen	3,1	5,9	5,8	4,7	3,9	4,4
Noord-Holland	mannen	3,4	5,7	4,6	3,6	3,2	4,4
	vrouwen	5,5	7,3	6,3	5,2	4,0	5,2
Zuid-Holland	mannen	3,0	5,6	4,7	3,9	3,5	4,5
	vrouwen	4,9	7,6	7,1	5,4	4,8	4,7

Bron: CBS (StatLine)

Werkloosheidspercentage: de werkloze beroepsbevolking als percentage van de beroepsbevolking (15 t/m 64 jaar)

Grafiek van het in tabel B20 aangegeven werkloosheidspercentage per gebied

Bijlagen

Tabel B20.a: Verschil werkloosheidspercentage 2008-2009

		2008	2009	verschil	toename 2.009
Utrecht (PV)	mannen	2,8	4,4	1,6-	-57%
Amsterdam	vrouwen	4,4	6,8	2,4-	-55%
Flevoland	mannen	3,5	5,4	1,9-	-54%
's-Gravenhage	mannen	3,7	5,5	1,8-	-49%
Utrecht	mannen	4,2	6,2	2,0-	-48%
Noord-Holland	mannen	3,2	4,4	1,2-	-38%
Nederland	mannen	3,3	4,5	1,2-	-36%
NH	vrouwen	4,0	5,2	1,2-	-30%
Zuid-Holland	mannen	3,5	4,5	1,0-	-29%
Amsterdam	mannen	5,0	6,3	1,3-	-26%
Rotterdam	mannen	6,6	7,6	1,0-	-15%
Utrecht PV	vrouwen	3,9	4,4	0,5-	-13%
Rotterdam	vrouwen	6,7	7,4	0,7-	-10%
Nederland	vrouwen	4,8	5,3	0,5-	-10%
's-Gravenhage	vrouwen	4,9	5,4	0,5-	-10%
Flevoland	vrouwen	5,7	6,1	0,4-	-7%
ZH	vrouwen	4,8	4,7	0,1	2%
Utrecht	vrouwen	5,3	4,7	0,6	11%

Tabel B21: Research en Development; uitgaven naar provincie en categorie (x mln euro's)

Provincies	Perioden	Verrichte R&D uitgaven eigen personeel			
		Uitgaven totaal mln euro	Door bedrijven mln euro	Door universiteiten mln euro	Door researchinstellingen mln euro
Flevoland	2002	132	31	-	101
Flevoland	2003	119	40	-	79
Flevoland	2005	.	61	.	78
Flevoland	2007	.	76	.	81
Utrecht (PV)	2002	706	218	332	156
Utrecht (PV)	2003	746	221	338	187
Utrecht (PV)	2005	.	272	.	173
Utrecht (PV)	2007	.	368	.	188
Noord-Holland	2002	1419	744	409	266
Noord-Holland	2003	1387	747	401	239
Noord-Holland	2005	.	572	.	272
Noord-Holland	2007	.	701	.	327
Zuid-Holland	2002	1493	577	597	319
Zuid-Holland	2003	1595	660	563	372
Zuid-Holland	2005	.	776	.	336
Zuid-Holland	2007	.	910	.	351

Tabel B22: Research en Development; uitgaven eigen personeel (x mln euro's) door bedrijven

Gebieden	1996	2000	2002	2003	2005	2007
Flevoland	14	25	31	40	61	76
Utrecht (PV)	261	176	218	221	272	368
Noord-Holland	453	771	744	747	572	701
Zuid-Holland	550	645	577	660	776	910
Totaal West-Nederland	1.278	1.617	1.570	1.668	1.681	2.055
Nederland	3.342	4.457	4.543	4.804	5.169	5.495
West-Nederland als % van totaal Nederland	38%	36%	35%	35%	33%	37%

G4P4

Tabel B23: Research en Development; uitgaven (x mln euro's) naar gebied en categorie

Gebieden	Perioden	Uitgaven totaal* x mln euro's	bedrijven x mln euro's	researchinstellingen x mln euro's
Nederland	1996	4528	3342	1186
	2000	5506	4457	1049
	2005	6385	5169	1216
	2007	6754	5495	1259
Flevoland	1996	111	14	97
	2000	166	25	141
	2005	139	61	78
	2007	157	76	81
Utrecht (PV)	1996	438	261	177
	2000	332	176	156
	2005	445	272	173
	2007	556	368	188
Noord-Holland	1996	713	453	260
	2000	1025	771	254
	2005	844	572	272
	2007	1028	701	327
Zuid-Holland	1996	938	550	388
	2000	965	645	320
	2005	1112	776	336
	2007	1261	910	351

Bron: CBS (StatLine)

* exclusief universiteiten

** cijfers over het jaar 2007 zijn voorlopig

N.B. Cijfers over de jaren 1995 en 2008 zijn niet beschikbaar

Cijfers over uitgaven door universiteiten zijn niet meer beschikbaar, omdat de universiteiten levering hebben stopgezet. Flevoland heeft geen universiteit.

Tabel 24 Research en Development; uitgaven (x mln euro's) naar gebied en categorie

		Uitgaven totaal*	Door bedrijven	Door researchinstellingen
Gebieden	Perioden	x mln euro's	x mln euro's	x mln euro's
Nederland	2002	5.707	4.543	1.164
Nederland	2003	6.020	4.804	1.216
Nederland	2005	6.385	5.169	1.216
Nederland	2007	6.754	5.495	1.259
Flevoland	2002	132	31	101
Flevoland	2003	119	40	79
Flevoland	2005	139	61	78
Flevoland	2007	157	76	81
Utrecht (PV)	2002	374	218	156
Utrecht (PV)	2003	408	221	187
Utrecht (PV)	2005	445	272	173
Utrecht (PV)	2007	556	368	188
Noord-Holland	2002	1.010	744	266
Noord-Holland	2003	986	747	239
Noord-Holland	2005	844	572	272
Noord-Holland	2007	1.028	701	327
Zuid-Holland	2002	896	577	319
Zuid-Holland	2003	1.032	660	372
Zuid-Holland	2005	1.112	776	336
Zuid-Holland	2007	1.261	910	351

* exclusief universiteiten

Cijfers over uitgaven door universiteiten zijn vanaf 2005 per provincie niet meer beschikbaar, omdat de universiteiten levering hebben stopgezet. Flevoland heeft geen universiteit.

Bijlagen

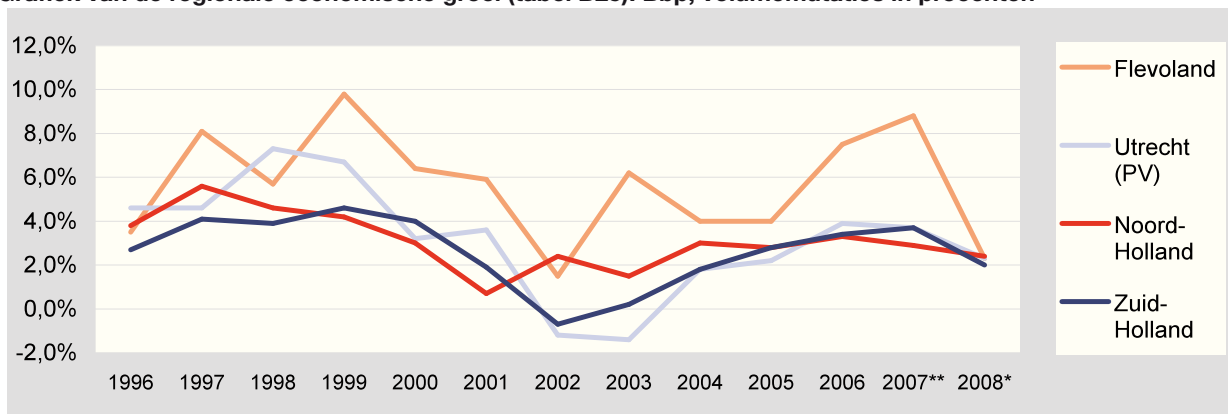
Tabel B25: Regionale economische groei: Bbp, volumemutaties in procenten

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007**	2008*
Nederland	3,4%	4,3%	3,9%	4,7%	3,9%	1,9%	0,1%	0,3%	2,2%	2,0%	3,4%	3,6%	2,0%
Flevoland	3,5%	8,1%	5,7%	9,8%	6,4%	5,9%	1,5%	6,2%	4,0%	4,0%	7,5%	8,8%	2,3%
Utrecht (PV)	4,6%	4,6%	7,3%	6,7%	3,2%	3,6%	-1,2%	-1,4%	1,8%	2,2%	3,9%	3,7%	2,3%
Noord-Holland	3,8%	5,6%	4,6%	4,2%	3,0%	0,7%	2,4%	1,5%	3,0%	2,8%	3,3%	2,9%	2,4%
Zuid-Holland	2,7%	4,1%	3,9%	4,6%	4,0%	1,9%	-0,7%	0,2%	1,8%	2,8%	3,4%	3,7%	2,0%

* exclusief universiteiten

Cijfers over uitgaven door universiteiten zijn vanaf 2005 per provincie niet meer beschikbaar, omdat de universiteiten levering hebben stopgezet. Flevoland heeft geen universiteit.

Grafiek van de regionale economische groei (tabel B25): Bbp, volumemutaties in procenten

Tabel B26: Aantal bedrijfsvestigingen per gebied, 1 januari

Gebieden	2005	2006	2007	2008	2009	toename aantal vestigingen 2005-2009	toename aantal vestigingen in %
Flevoland	21.970	23.730	25.410	27.740	29.510	7.540	34,3%
Utrecht (PV)	72.910	76.370	81.010	86.420	91.320	18.410	25,3%
Noord-Holland	184.170	189.560	194.140	204.700	216.390	32.220	17,5%
Zuid-Holland	142.610	147.080	154.460	162.600	172.080	29.470	20,7%
West-Nederland	421.660	436.740	455.020	481.460	509.300	87.640	20,8%
Nederland	934.630	967.350	1.008.950	1.059.050	1.109.430	174.800	18,7%

Bron: LISA

Tabel B27: Aantal uitgesproken faillissementen per gebied gedurende een jaar

Gebieden	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Flevoland	143	120	113	152	168	151	83	94	182	192	287	304	317	209	242	219	328
Utrecht (PV)	477	454	365	332	361	290	249	303	368	528	564	699	681	631	633	490	765
Noord-Holland	1.138	1.160	1.051	1.015	1.075	961	701	711	1.014	1.065	1.427	1.433	1.578	1.450	1.269	1.198	1.767
Zuid-Holland	1.547	1.586	1.492	1.325	1.300	1.147	891	996	1.238	1.526	1.884	2.004	2.227	2.143	1.686	1.341	1.987
West-Nederland	3305	3320	3021	2824	2904	2549	1924	2104	2802	3311	4162	4440	4803	4433	3.830	3.248	4.847
Nederland	6.428	6.464	5.847	5.577	5.547	5.031	3.840	4.498	5.834	6.771	8.748	9.349	10.082	9.179	7.952	6.847	10.559

Bron: CBS (StatLine)

Verdere gegevens over mutaties van bedrijven (starters, oprichtingen, vestigingen van bedrijven van buiten het gebied, opheffingen, vertrek van bedrijven uit het gebied, enz.) zijn regionaal niet te vinden op/opvraagbaar bij StatLine, www.lisa.nl, of te onbetrouwbaar om op te vragen b.v. bij de KvK

Tabel B28: Gegevens over de werkloze beroepsbevolking (x 1000) in absolute aantallen

Gebieden	2000	2005	2008	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
Amsterdam	24	34	18	20	29	24	28
Rotterdam	17	28	18	22	22	19	18
's-Gravenhage	8	17	9	9	15	13	13
Utrecht	3	11	7	6	9	9	9
Flevoland	7	15	8	9	11	12	10
Utrecht (PV)	12	29	19	21	25	29	28
Noord-Holland	51	79	46	51	64	62	68
Zuid-Holland	59	103	66	71	74	76	80
totaal West-Nederland	129	226	139	152	174	179	186
Nederland	270	483	304	341	373	394	410
West-Nederland als % van Nederland	47,8%	46,8%	45,7%	44,6%	46,6%	45,4%	45,4%

Bron: CBS (StatLine)

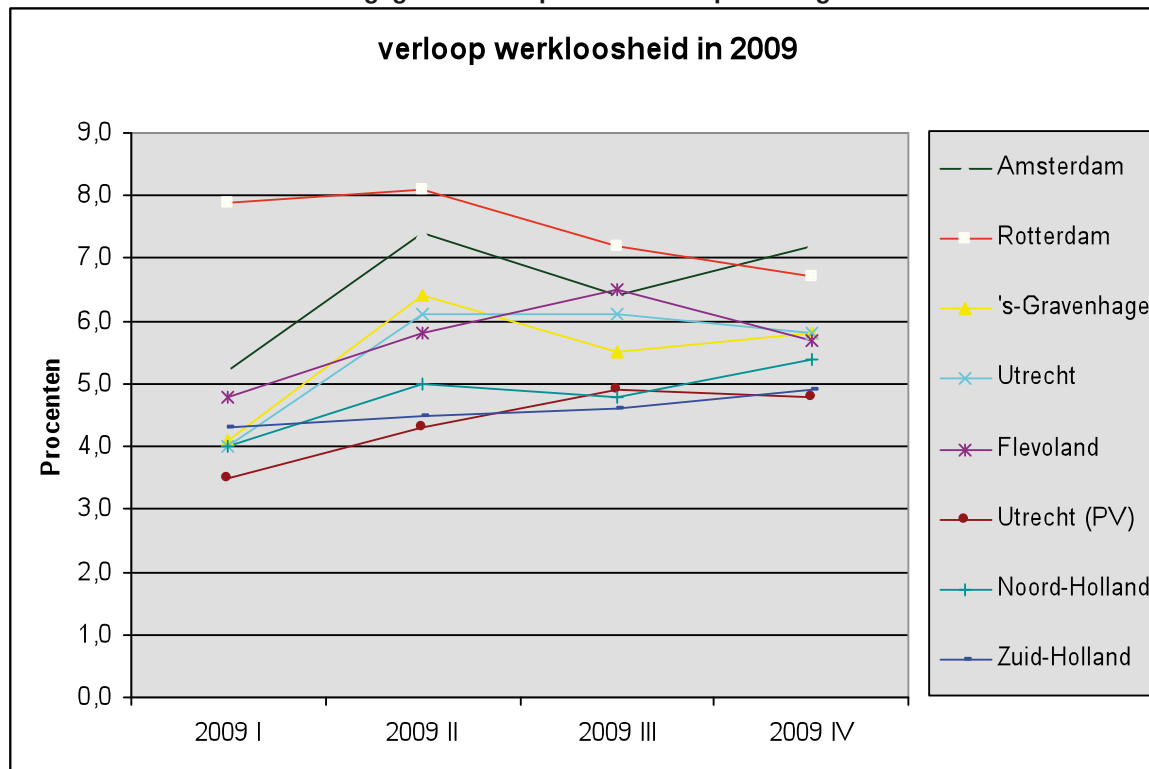
Tabel B29: Werkloosheidspercentage

Gebieden	2000	2005	2008	2009 I	2009 II	2009 III	2009 IV
	%	%	%	%	%	%	%
Amsterdam	6,8	9,1	4,7	5,2	7,4	6,4	7,2
Rotterdam	6,8	10,8	6,6	7,9	8,1	7,2	6,7
's-Gravenhage	3,9	7,7	4,2	4,1	6,4	5,5	5,8
Utrecht	2,4	7,7	4,7	4,0	6,1	6,1	5,8
Flevoland	5,0	8,5	4,5	4,8	5,8	6,5	5,7
Utrecht (PV)	2,3	5,2	3,3	3,5	4,3	4,9	4,8
Noord-Holland	4,3	6,4	3,6	4,0	5,0	4,8	5,4
Zuid-Holland	3,8	6,5	4,0	4,3	4,5	4,6	4,9
totaal West-Nederland	3,8	6,4	3,8	4,1	4,7	4,8	5,0
Nederland	3,8	6,5	3,9	4,4	4,8	5,0	5,3

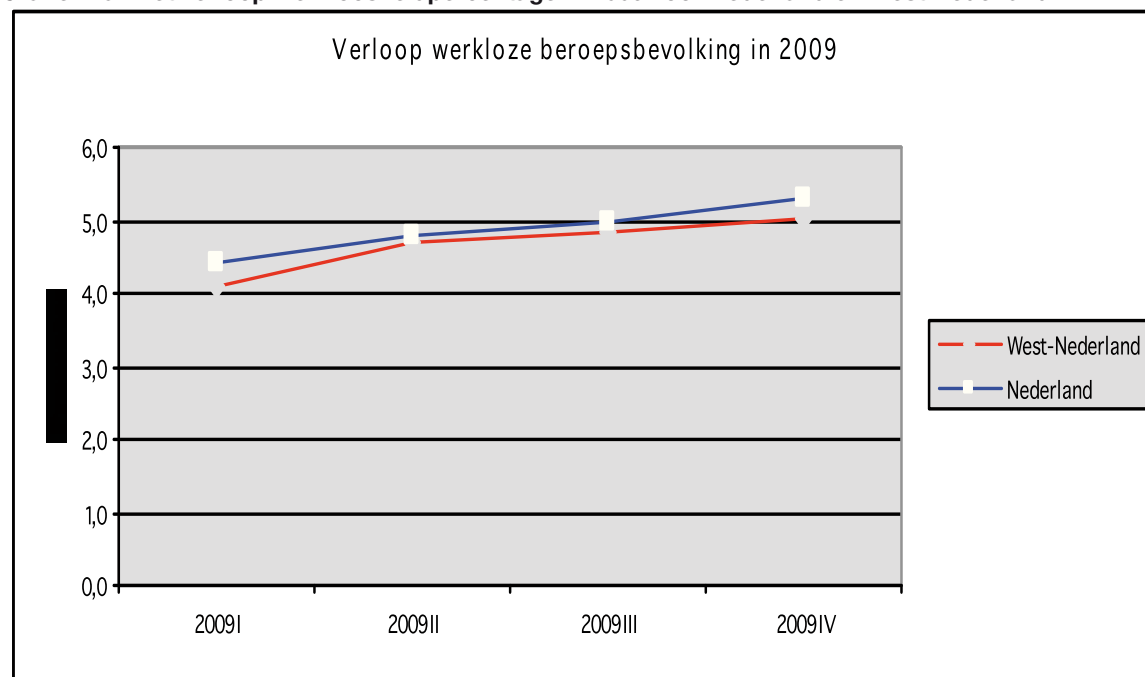
Bron: CBS (StatLine)

Bijlagen

Grafiek van het in tabel B29 aangegeven verloop werkloosheidpercentage in 2009

Grafiek van het verloop werkloosheidpercentage in 2009 voor Nederland en West Nederland

G4P4

Tabel B30: Openstaande vacatures per gebied

Gebieden	Perioden	Totaal aantal vacatures	Moeilijk vervulbare vacatures	aandeel moeilijk vervulbaar
		x 1 000	x 1 000	
Nederland	2000	183,4	91,3	50%
Nederland	2001	170,7	85,1	50%
Nederland	2002	115,1	31,8	28%
Nederland	2003	81,3	18,0	22%
Nederland	2004	109,3	19,3	18%
Nederland	2006	200,5	63,0	31%
Nederland	2008	237,5	92,1	39%
Flevoland	2000	2,4	1,0	42%
Flevoland	2001	3,0	1,9	63%
Flevoland	2002	2,3	0,5	22%
Flevoland	2003	1,5	0,4	27%
Flevoland	2004	2,3	0,4	17%
Flevoland	2006	4,4	1,1	25%
Flevoland	2008	4,1	1,4	34%
Utrecht (Prv)	2000	17,8	9,7	54%
Utrecht (Prv)	2001	16,8	7,7	46%
Utrecht (Prv)	2002	11,5	3,4	30%
Utrecht (Prv)	2003	7,8	1,5	19%
Utrecht (Prv)	2004	10,4	2,0	19%
Utrecht (Prv)	2006	20,4	6,1	30%
Utrecht (Prv)	2008	25,2	10,5	42%
Noord-Holland	2000	39,7	19,8	50%
Noord-Holland	2001	33,2	16,3	49%
Noord-Holland	2002	23,5	6,0	26%
Noord-Holland	2003	13,9	3,4	24%
Noord-Holland	2004	21,1	4,2	20%
Noord-Holland	2006	38,5	11,4	30%
Noord-Holland	2008	44,1	18,9	43%
Zuid-Holland	2000	40,9	20,3	50%
Zuid-Holland	2001	42,5	22,7	53%
Zuid-Holland	2002	23,6	7,2	31%
Zuid-Holland	2003	18,3	4,8	26%
Zuid-Holland	2004	23,6	4,9	21%
Zuid-Holland	2006	44,9	14,6	33%
Zuid-Holland	2008	53,7	20,7	39%
West-Nederland	2000	100,8	50,8	50%
West-Nederland	2001	95,5	48,6	51%
West-Nederland	2002	60,9	17,1	28%
West-Nederland	2003	41,5	10,1	24%
West-Nederland	2004	57,4	11,5	20%
West-Nederland	2006	108,2	33,2	31%
West-Nederland	2008	127,1	51,5	41%

Bron: CBS (StatLine)

N.B. Gegevens over de jaren 2005 en 2007 ontbreken omdat deze statistiek tweejaarlijks is.

Bijlagen

Tabel B31: Bruto-arbeidsparticipatie, leeftijdsgroep 15 tot en met 64 jaar

Gebieden	Geslacht	2000 %	2005 %	2006 %	2007 %	2008 %	2009 %
Nederland	Mannen	78,7	77,6	77,5	77,9	78,5	78,2
Nederland	Vrouwen	55,0	57,5	59,1	60,7	62,0	63,1
Utrecht	Mannen	77,8	77,1	76,9	77,6	77,2	76,5
Utrecht	Vrouwen	63,1	62,3	62,7	64,0	65,8	66,6
Amsterdam	Mannen	73,6	75,9	76,4	75,5	76,4	76,9
Amsterdam	Vrouwen	60,4	63,3	61,1	64,9	65,9	64,6
's-Gravenhage	Mannen	81,4	76,5	75,5	76,0	75,8	77,1
's-Gravenhage	Vrouwen	62,1	61,9	60,6	60,1	61,0	63,1
Rotterdam	Mannen	73,6	72,3	71,5	73,4	75,4	74,2
Rotterdam	Vrouwen	54,8	54,8	59,3	60,3	61,6	60,0
Flevoland	Mannen	81,9	81,9	80,0	80,6	81,9	80,2
Flevoland	Vrouwen	56,8	61,1	59,8	60,8	63,0	64,3
Utrecht (PV)	Mannen	80,4	79,3	79,4	80,3	79,5	80,2
Utrecht (PV)	Vrouwen	58,5	61,2	62,3	64,2	64,8	65,6
Noord-Holland	Mannen	78,6	77,7	78,2	77,9	79,2	78,7
Noord-Holland	Vrouwen	57,7	61,1	61,4	62,5	64,3	64,8
Zuid-Holland	Mannen	79,5	77,6	77,2	78,1	78,2	78,4
Zuid-Holland	Vrouwen	57,0	58,1	60,1	60,6	61,8	63,1
EU-27	Mannen	70,8	70,8	71,6	72,5	72,8	
EU-27	Vrouwen	53,7	56,3	57,3	58,3	59,1	

Bronnen: CBS StatLine en Eurostat

Verschillende definities arbeidsparticipatie

Deelname aan betaalde arbeid geldt als een belangrijk criterium voor de emancipatie van bevolkingsgroepen. Betaald werk biedt immers kansen op economische zelfstandigheid. Wie cijfers wil vergelijken moet er rekening mee houden dat er voor arbeidsparticipatie verschillende definities bestaan.

CBS

Onder arbeidsparticipatie wordt niet altijd hetzelfde verstaan.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) telt het percentage werkenden van de bevolking van 15-64 jaar. Banen van minder dan 12 uur per week worden niet meegerekend. Volgens deze definitie is de arbeidsparticipatie van vrouwen 57% (in 2007), een verschil van 18% ten opzichte van mannen.

Eurostat

In Europa wordt arbeidsparticipatie anders gedefinieerd: het statistisch bureau Eurostat telt banen vanaf 1 uur per week mee bij het percentage werkenden. De Nederlandse vrouwen scoren met 68% (in 2006) hoog op de Europese rangorde. Alleen Noorwegen, Zweden, Denemarken en IJsland kennen een grotere arbeidsparticipatie van vrouwen. Oorzaak van dit aanmerkelijke verschil tussen de Nederlandse en Europese cijfers is het grote aantal vrouwen in Nederland met een deeltijdbaai van minder dan 12 uur per week.

Economische zelfstandigheid

Arbeidsparticipatie leidt niet altijd tot economische zelfstandigheid. Iemand is economisch zelfstandig wanneer hij of zij 70% van het nettominimumloon verdient (het bijstandsniveau van een alleenstaande). Slechts 42% van de vrouwen in Nederland is economisch zelfstandig (in 2005). Het hoge percentage vrouwen met een kleine deeltijdbaai is hier onder andere debet aan. Bij de werkloosheid gaat het in Nederland over personen in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar en in heel Europa over personen in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar

G4P4

Tabel B32: Werkloosheidspercentage, leeftijdsgroep 15 tot en met 64 jaar

Gebieden	Geslacht	2000 %	2005 %	2006 %	2007 %	2008 %	2009 %
Nederland	Mannen	2,7	5,6	4,5	3,6	3,3	4,5
Nederland	Vrouwen	5,4	7,8	6,9	5,8	4,8	5,3
Utrecht	Mannen	2,6	7,8	5,0	3,8	4,2	6,2
Utrecht	Vrouwen	.	7,5	6,3	6,2	5,3	4,7
Amsterdam	Mannen	7,0	9,9	7,3	5,5	5,0	6,3
Amsterdam	Vrouwen	6,7	8,2	7,5	6,7	4,4	6,8
's-Gravenhage	Mannen	3,4	7,7	6,5	4,4	3,7	5,5
's-Gravenhage	Vrouwen	4,4	7,7	7,2	5,3	4,9	5,4
Rotterdam	Mannen	6,3	10,1	8,7	6,7	6,6	7,6
Rotterdam	Vrouwen	7,5	11,7	10,9	8,2	6,7	7,4
Flevoland	Mannen	.	6,0	4,9	3,0	3,5	5,4
Flevoland	Vrouwen	9,8	11,9	11,0	8,9	5,7	6,1
Utrecht (PV)	Mannen	1,7	4,6	3,9	3,3	2,8	4,4
Utrecht (PV)	Vrouwen	3,1	5,9	5,8	4,7	3,9	4,4
Noord-Holland	Mannen	3,4	5,7	4,6	3,6	3,2	4,4
Noord-Holland	Vrouwen	5,5	7,3	6,3	5,2	4,0	5,2
Zuid-Holland	Mannen	3,0	5,6	4,7	3,9	3,5	4,5
Zuid-Holland	Vrouwen	4,9	7,6	7,1	5,4	4,8	4,7
EU-27*	Mannen	7,8	8,3	7,6	6,6	6,6	9,0
EU-27*	Vrouwen	9,8	9,6	8,9	7,8	7,5	8,8

Bronnen: CBS statline, Eurostat

EU-27*: Werkloosheidscijfers vertegenwoordigen werklozen als percentage van de beroepsbevolking. De beroepsbevolking is het totaal aantal werknemers en werklozen. Werklozen personen tussen 15 en 74 jaar die:

- zonder werk tijdens de referentieweek,
- momenteel beschikbaar zijn voor werk, dwz beschikbaar waren voor arbeid in loondienst of als zelfstandige voor het einde van de twee weken volgend op het referentiejaar week,
- actief werk zochten, dwz specifieke stappen hadden genomen in de vier weken die eindigt met de referentieweek betaalde arbeid te zoeken of als zelfstandige of die een baan gevonden om later te beginnen, dat wil zeggen binnen een termijn van ten hoogste drie maanden.

Bijlagen

Tabel B33: Werkgelegenheid (werkzame personen) Randstad Holland naar deelregio

Gebieden	Aantal werkzame personen 2008 x 1000	Gemiddelde jaarlijkse groei 1995-2008 in %		groei 2008 in %	
Flevoland	165,7		4,7		4,1
Utrecht (PV)	724,4		1,8		1,2
Noord-Holland	1.523,2		1,5		1,2
Zuid-Holland	1.858,4		1,2		1,8
West-Nederland	4.271,7		1,5		1,6
Nederland	8.710,8		1,5		2,2

Bron: TNO op basis van CBS

Tabel B34: Academici als % in de totale werkgelegenheid, jaar 2007

Gebied	hoogst behaald onderwijsniveau wo master, doctor	Totale beroepsbevolking	Wo master, doctor in % van het totaal
Flevoland	14.173	175.250	8,1%
Utrecht (PV)	103.155	539.253	19,1%
Noord-Holland	214.059	1.254.666	17,1%
Zuid-Holland	214.463	1.592.173	13,5%
West-Nederland	545.850	3.561.342	15,3%
Totaal Nederland	913.042	7.603.328	12,0%

Bron: CBS, bewerking COS (draaitabel EBB 2007)

G4P4

Leden van het Comité van Toezicht en Stuurgroepen

Leden van het Comité van Toezicht Kansen voor West

mw. G. ter Horst	Voorzitter: Minister van BZK
dhr. R. C. Robbertsen	Gemandateerd voorzitter: Commissaris van de Koningin van de provincie Utrecht
mw. H. M. C. Dwarshuis	Gedeputeerde van Zuid-Holland
mw. M. K. M. Spit	Wethouder van Utrecht
dhr. F. J. van den Oever	Wethouder van Dordrecht namens de acht G27-steden in Landsdeel West en Almere
dhr. B. Mooren	Vertegenwoordiger van het bedrijfsleven (VNO/NCW)
dhr. M. Laboui	Vertegenwoordiger van de sociale partners (FNV)
dhr. S. J. Noorda	Vertegenwoordiger van een kennisinstelling (VSNU)
dhr. F. de Jong	Vertegenwoordiger natuur-, milieu en landschapsorganisaties (Milieufederatie)
dhr. G. J. Buitendijk	Vertegenwoordiger van het Ministerie van BZK
Hoofd control	Vacant
Coördinator	De heer Olaf Gahler
Medewerker(s) projectcontrol	De heren Eduard Lenoir, Frank Rotgans
Juridisch adviseur	Mevrouw Trudy de Jong
Economisch adviseur	Economie

Adviserende leden zijn vertegenwoordigers van de EC (DG-Regio), ministerie van EZ en managementautoriteit.

Leden van de stuurgroep West-Regio

mw. R. Kruisinga	Voorzitter. Gedeputeerde provincie Noord-Holland
dhr. R. Klooster	Vertegenwoordiger provincie Zuid-Holland
dhr. M.P. Cuijpers	Vertegenwoordiger provincie Noord-Holland
mw. Y. Ledoux	Vertegenwoordiger provincie Utrecht
mw. M. Haselager	Vertegenwoordiger provincie Flevoland
dhr. H. Duimelaar	Vertegenwoordiger Amsterdam
dhr. R. Schaar	Vertegenwoordiger Rotterdam
mw. M. Maatman	Vertegenwoordiger Den Haag
dhr. B. van Dijk	Vertegenwoordiger Utrecht
dhr. Van der Straaten	Vertegenwoordiger G27
mw. S. van Veldhoven	Vertegenwoordiger ministerie EZ

De managementautoriteit en het programmabureau West-Regio zijn adviserende leden.

Leden van de stuurgroep Amsterdam

mw. C. Gehrels	Voorzitter. Wethouder Cultuur
dhr. E. Jaensch	Vertegenwoordiger namens de stadsdelen Amsterdam
dhr. J. Hoek	Vertegenwoordiger namens de stadsdelen Amsterdam
dhr. R. Kloosterman	Vertegenwoordiger Universiteit van Amsterdam
dhr. T. Elfring	Vertegenwoordiger Vrije Universiteit
mw. E. Jacobs	Vertegenwoordiger Kamer van Koophandel Amsterdam
mw. E. Beimers	Vertegenwoordiger ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
dhr. M. Reitsema	Vertegenwoordiger namens de diensten van de gemeente Amsterdam

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

Leden van de stuurgroep Kansen voor Rotterdam

dhr. D. Schrijer	Voorzitter. Wethouder Werk, Sociale Zaken en Grote Stedenbeleid,
mw. W.L. Gillis-Burleson	Vertegenwoordiger sociaal-economische sector
dhr. M. Harbers	Vertegenwoordiger college B&W Rotterdam
mw. R. Schaar	Vertegenwoordiger Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam
mw. E. Beimers	Vertegenwoordiger ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

Bijlagen

Leden van de stuurgroep Den Haag

dhr. H.P.M. Kool	Voorzitter. wethouder Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Economie
dhr. T. Rijkerkerk	Kamer van Koophandel Haaglanden
mw. L.Callender	Hogeschool InHolland
dhr. P. Kapel	VNO – NCW
dhr. W.B. van Rookhuijzen	MKB Haaglanden
mw. M. Maatman	Directeur Beleid, Dienst Stedelijke Ontwikkeling gemeente Den Haag
dhr. M.J. Gordijn	Hoofd Economie, Dienst Stedelijke Ontwikkeling gemeente Den Haag
dhr. J.C. Schenderling	Algemeen Directeur Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn gemeente Den Haag
dhr. M. Andriessen	Directeur WAM, Dienst Sociale Zaken en werkgelegenheid gem. Den Haag
dhr. G.J. Boot	Directeur Dienst Bestuurszaken, directie Financiën gemeente Den Haag
dhr. P.H. Heskes	Directeur Dienst Stadsbeheer gemeente Den Haag
mw. E. Beimers	vertegenwoordiger Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

Leden van de stuurgroep Utrecht

mw. M.K.M. Spit	Voorzitter. Wethouder Sociale Zaken en arbeidsmarktbeleid
dhr. F. de Gelder	Wethouder Economische zaken, Cultuur, Stads promotie
dhr. M. Hessels	vertegenwoordiger namens het bestuur van de Kamer van Koophandel Utrecht
dhr. S. Fortuyn	vertegenwoordiger namens de Kring van Utrechtse ondernemingen
mw. Schaafstal	vertegenwoordiger namens Taskforce Innovatie
mw. E. Beimers	vertegenwoordiger Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

G4P4 ●●●●●

Bezetting programmamanagement

Bezetting programmamanagement van de managementautoriteit

Hoofd afdeling I&F/ Betaalautoriteit	dhr Michiel van Kruiningen
Programmamanager	dhr Ruud van Raak
Programmasecretaris	dhr Adri Hartkoorn
Controller Kansen voor West	dhr Floor de Rooy
1e Projectmedewerker	mw Nancy de Jong
Programma assistente	mw Suzanne van de Knaap (per 2010)
Juridisch adviseur staatssteun	OBR Juridische dienst
Juridisch adviseur aanbesteden	Gemeente Rotterdam Gemeentewerken
Communicatieadviseur	mw Mieke Cornet

Michiel van Kruiningen
Betaalautoriteit

Ruud van Raak
Programmamanager

Adri Hartkoorn
Programmasecretaris

Floor de Rooy
Programmacontroller

Nancy de Jong
1e Projectmedewerker

Suzanne v. d. Knaap
Programmamedewerker

Mieke Cornet
Communicatieadviseur

Bijlagen

Bezetting programmabureau West-Regio

Hoofd programmabureau	Mevrouw Joke van den Brink
Hoofd control	dhr Ton Bloothoofd
Coördinator	dhr Olaf Gähler
Medewerker(s) projectcontrol	De heren Eduard Lenoir, Frank Rotgans, Jeroen Elzenaar, Bart de Ree, Hans Vos en de dames Menny Barendse en Sharmain Khitanea
Ondersteuning, beheer, secretaresse	De dames Marieke Kaptijn, Yvonne Stodel, Aly Langeweg, Carla Giskes
Juridisch adviseur	mw Trudy de Jong
Economisch adviseur	Afdeling Economie

Joke van den Brink
Hoofd Programma-
bureau

Ton Bloothoofd
Hoofd Control

Olaf Gähler
Coördinator/
adviseur Stuurgroep

Eduard Lenoir
Medewerker Control

Frank Rotgans
Medewerker Control

Jeroen Elzenaar
Medewerker Control

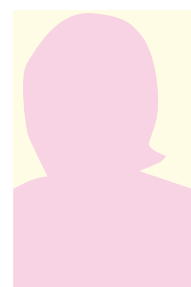
Bart de Ree
Medewerker Control

Hans Vos
Medewerker Control

Menny Barendse
Medewerker Control

Sharmain Khitanea
Medewerker Control

Marieke Kaptijn
Medewerker
Ondersteuning

Yvonne Stodel
Medewerker Beheer

Aly Langeweg
Medewerker Beheer

Carla Giskes
Secretaresse

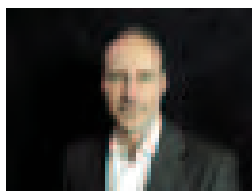

G4P4 ●●●●●

Bezetting programmabureau Kansen voor West Amsterdam

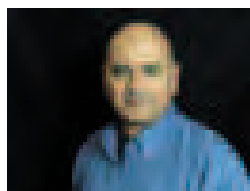
Adviseur	dhr Gerard den Boer
Programmamanager (vanaf okt.)	dhr Casper Kronenberg
Programmamanager	dhr Mathieu Baltissen
Programmamanager (tot 1 oktober)	dhr Peter Jan van Steenberg
Programmacontrol	mw Marit den Ouden
Programmasecretaris	mw Willie Klein
Projectassistentie	Afdeling Economie
Betalingsautoriteit	Dienst Wonen

Gerard den Boer
Adviseur

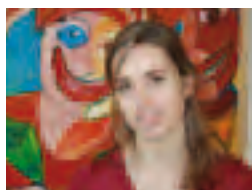
Casper Kronenberg
Programmamanager

Mathieu Baltissen
Programmamanager

Peter Jan van Steenberg
Programmamanager

Marit den Ouden
Programmacontrol

Willie Klein
Programma assistente

Bezetting programmabureau Kansen voor West Rotterdam

Programmamanager	dhr Albert van Veelen
Programmasecretaris	dhr Edwin Bijkerk
Projectcontroller	mw Sawitrie Kanhai
Projectassistentie	OBR afdeling IenF
Hoofd afd. IenF/ Betaalautoriteit OP	dhr Michiel van Kruiningen
Juridische ondersteuning aanbesteden	Gemeentewerken Rotterdam
Juridische ondersteuning staatssteun	Afdeling JZ OBR
Projectassistentie	Afdeling I&F

Albert van Veelen
Programmamanager

Edwin Bijkerk
Programmasecretaris

Sawitrie Kanhai
Projectcontroller

Michiel v Kralingen
Betaalautoriteit

Bijlagen

Bezetting programmabureau Kansen voor West Den Haag

Programmamanager	dhr Ton Overmeire
Beleidsmedewerker	dhr Fokke Tuinstra
Beleidsmedewerker	mw Yvonne de Ruiter
Beleidsmedewerker	dhr Wim Visser
Programmamedewerker	mw Renate den Heijer
Betalingsautoriteit	Hoofd Bedrijfsbureau van de directie Beleid

Ton Overmeire
Programmamanager

Fokke Tuinstra
Beleidsmedewerker

Yvonne de Ruiter
Beleidsmedewerker

Wim Visser
Beleidsmedewerker

Renate den Heijer
Programmamedew.

Bezetting programmabureau Kansen voor West Utrecht

Programmamanager	mw Annemarie Koolenbrander
Programmasecretaris	mw Sanne van den Broek
Programmacontroller	dhr Peter Dijkman
Programmamedewerker (15-9-2009)	mw Linda Iskarous
Artikel 9-controles	Functionaris van de Dienst Ondersteuning
Projectassistente	Bestuurs- en Concerndienst
Betalingsautoriteit	Hoofd Dienst Ondersteuning

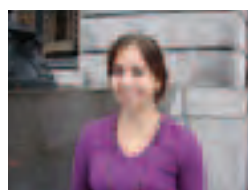
Annemarie Koolenbrander
Programmamanager

Sanne van den Broek
Programmasecretaris

Peter Dijkman
Programmacontroller

Linda Iskarous
Programmamedewerker

Bijlage: Activiteiten Stuurgroepen

Stuurgroep West-Regio

Alle projectvoorstellen voor het programmadeel West-Regio G-4 gelabelde gelden worden voor advies ingebracht bij de stuurgroep West-Regio. De stuurgroepen zijn belangrijk voor de samenhang van het programma, omdat vertegenwoordigers van alle partijen vertegenwoordigd zijn. Overleg vindt plaats in Haarlem. Ieder projectvoorstel is voorzien van een préadvies met de belangrijkste inhoudelijke en financiële aspecten van het project. In alle gevallen vindt er per project afstemming plaats over het préadvies met de partner in wiens regio het project valt.

Er zijn in 2009 zeven stuurgroepbijeenkomsten gehouden, waarvan één schriftelijk. Hieronder volgen de belangrijkste besluiten: Op 4 februari is het project Partners in Business SOB Haaglanden met een negatief advies voorgelegd aan de managementautoriteit. Belangrijkste reden was de mogelijke dubbeling met ESF financiering. De managementautoriteit heeft nadien een positief besluit genomen omdat er onvoldoende gronden waren om, op basis van niet passendheid, toetsingkader en gelijke behandeling, deze aanvraag af te wijzen. Daarnaast kregen de volgende vijf projecten een positief advies: Poortgebouw / Bezoekerscentrum Vredespaleis, Incubator Matrix VI, Technostarters – New Business Development YES!Delft, Taskforce duurzame Greenport Westland-Oostland, RDM Innovation Dock – fase 3.

Voor 13 maart was een schriftelijk overleg gepland maar hierop zijn onvoldoende reacties binnen gekomen. Daarom is dit overleg verplaatst naar 2 april.

Op 2 april kregen zes projecten een positief advies: Creative City Lab Amsterdam Area 2009, Energierijk, Open Innovatie Alliantie Groot Composiet, Walstroom Binnenvaart Rotterdam, Haarlemmermeer Noord-West Overbruggen en Zorg- en doelgroepenbad Bad Hanzeborg

Op 13 mei was er voor drie projecten een positief advies: House of Food, Tomaten op afvalwater en Versterking groenrecreatieve structuren Papendrecht.

Op 30 juni kregen acht projecten een positief advies: Doorstart Technofonds Flevoland, Technopolis Accelerator, Walstroom in Noord-Holland – deelproject Haven Amsterdam, Walstroom in Noord-Holland – deelproject Gemeente Zaanstad, Recroduct Zandpoort, Cross Media Expertisecentrum, Nieuwe Energie op de Creatieve As en Innovatiesnelweg. Het project Rotterdam Media Commission kreeg het advies een meer regionaal en ook aanbodgericht karakter te ontwikkelen en acquisitie van bedrijven minder expliciet naar voren te laten komen.

Op 4 september kregen de volgende drie projecten een positief advies: Rotterdam Media Commission, Life Science Centrum Amsterdam en Ontwikkeling kennisinstituut Scheepvaart & Transport. Verder heeft de stuurgroep op deze dag een interne evaluatie gehouden. Punten betroffen de taak(omschrijving) van de stuurgroep, de plaats van de stuurgroep in het proces, de vergaderingen van de stuurgroep en het functioneren van het Operationeel Programma en het Toetsingskader.

Op 11 december heeft de stuurgroep een negatief advies uitgebracht voor het project Investeringsregeling Zaanstad, omdat het te lokaal gericht was en de doelgerichtheid onvoldoende. Daarnaast zijn de volgende zes projecten voorzien van een positief advies: Spinoza Centrum, Toeristische ontwikkeling Zaanse Schans, Kassenwarmte Hoogeland en de Naaldhorst, Haven Zuid Alblasterdam, Laakzone Amersfoort en Ontwikkeling Buurtas Hoge-wegzone Amersfoort. Verder spreekt de stuurgroep af dat het programmabureau twee keer per jaar een overzicht maakt van de voortgang van de opgenomen regelingen en fondsen om daarmee de stuurgroep (en daarmee het Comité van Toezicht) inzicht te geven in de voortgang hiervan.

Bijlagen

Stedelijke stuurgroepen

De G-4 hebben ieder een eigen stuurgroep ingesteld voor het behandelen van projectvoorstellen. Na bespreking wordt het voorstel van advies voorzien voor de programma-autoriteit (college van B&W), die hierover een besluit neemt. De stuurgroepen geven ook een advies op de projectvoorstellen met gelabelde gelden. Dit advies is nodig, omdat de stuurgroep zowel een inhoudelijk als in veel gevallen een cofinancieringsadvies geeft voor verdere behandeling door het programmabureau West-Regio. De stuurgroepen bespreken projectvoorstellen aan de hand van een préadvies. Hierin staan de belangrijkste inhoudelijke en financiële aspecten van het project aangegeven. Als de stuurgroep van mening is dat een voorstel niet voldoende informatie geeft kan ze het voorstel aanhouden. De stuurgroep geeft ten slotte ook sturing aan de voortgang van het desbetreffende programmadeel.

Stuurgroep Amsterdam

In Amsterdam zijn in 2009 vijf bijeenkomsten gehouden; te weten op 20 februari, 24 april, 22 juni, 17 september en 30 november. In 2009 zijn zeven subsidieaanvragen in de stuurgroep besproken en van een positief advies voorzien: de Haringparkerstoren, Verbeteren economische functies op het Damrak, Amsterdam Smart City, Ons' Lieve Heer op Solder, West Orange, Energieloket en de Investeringsregeling voor ondernemers in Economische kansenzones A'dam. Het project Uitbreiding Verzetmuseum met een kindermuseum is de ingediende vorm afgewezen. De stuurgroep heeft de aanvrager hiervan op de hoogte gesteld en heeft hem uitgenodigd een nieuwe aanvraag in te dienen waarbij het gevraagde EFRO bedrag in verhouding staat tot de economische output van het project. Daarnaast heeft de stuurgroep acht projectvoorstellen besproken die vallen onder de gelabelde gelden van de stad. Dit betreft: Cinegrid, Life Science Centre Amsterdam, Amsterdam Cycling to Sustainability, Walstroom in Noord Holland, Spinozacentrum, Koudewinning Ouderkerkerplas, Radionucliden Centrum Amsterdam, Investeringsregeling Creatieve Bedrijvigheid Zaanstad. Ten slotte zijn ook 22 voorlopige aanvragen besproken.

In verschillende fasen van behandeling – meestal de voorlopige aanvraagfase – hebben projectindieners om diverse redenen projectvoorstellen ingetrokken. De belangrijkste hiervan zijn: geen additionaliteit of economische relevantie; niet passend in het programma, al volledig gefinancierd of geen tekorten, te klein voor het programma, te veel op cultuur alleen gericht of onvoldoende aantoonbare meerwaarde. Het programmabureau heeft de aanvragers geadviseerd een aanvraag te integreren in andere vorm of ze doorverwezen naar andere diensten binnen de stad. Daarnaast heeft de stuurgroep de voortgang van het programma besproken en de benodigde capaciteit van het Programmabureau Kansen voor West Amsterdam. Ook heeft de stuurgroep aangegeven dat er een limitering komt op de inzet op life-science projecten in de stad. Er zijn in 2009 geen bijzondere problemen geweest bij de uitvoering van het programma.

Stuurgroep Rotterdam

In Rotterdam zijn in 2009 vijf bijeenkomsten gehouden; te weten op 12 januari, 3 februari, 22 april, 9 september en 14 december. De stuurgroep heeft vier subsidieaanvragen in de stuurgroep besproken en van een positief advies voorzien: de projecten Revitalisering Nieuwe Binnenweg, Ondernemershuis op Zuid, Regeling bedrijven Verbeter Gebieden en Ondernemersregeling Kansenzones Rotterdam. Daarnaast stemde de stuurgroep in met vier projectvoorstellen die vallen onder de gelabelde gelden van de stad: de projecten RDM Innovation Dock, Walstroom Rotterdam en Ontwikkeling STC groep tot hoogwaardig kennisinstituut. Drie subsidieaanvragen zijn in 2009 in behandeling genomen: Renovatie Station Hofplein - De Hofbogen, Herinrichting Buitenruimte Katendrecht, en Uitbreiding Ondernemershuis op Zuid. Ten slotte heeft de stuurgroep ook acht voorlopige aanvragen besproken.

In 2009 zijn zeven projecten afgewezen, bijvoorbeeld omdat de bijdrage aan grondexploitatie ontbreekt, het uitsluitend ESF betreft, er geen samenwerking bestaat, het project niet past in provinciaal beleid, de additionaliteit ontbreekt, het project niet past in OP en UP, niet conform aanbestedingsregels is gewerkt of omdat een funding gap ontbreekt. Eén vergadering is

G4P4

benut om met de wethouder van gedachten te wisselen over de invulling van prioriteit 2 en het stellen van prioritering voor potentiële projecten. Daarnaast is de voortgang van het programma besproken en is verslag gedaan over de controlebezoeken. Ook is in de stuurgroep besproken hoe aanvragers de kwaliteit van aanvragen dienen te verhogen om aan de eisen van EFRO te voldoen. Tevens is aandacht gevraagd voor het volgen van de (eigen) aanbestedingsregels. Er zijn in 2009 geen bijzondere problemen geweest bij de uitvoering van het programma.

Stuurgroep Den Haag

In Den Haag zijn in 2009 twee stuurgroepbijeenkomsten gehouden; te weten op 15 april en 9 september. De stuurgroep heeft drie subsidieaanvragen besproken en van een positief advies voorzien; de projecten Startersfonds Den Haag, Keurmerk Veilig Ondernemen en Revitalisering bedrijventerrein Zichtenburg Kerketuinen. Daarnaast heeft de stuurgroep twee projectvoorstellen besproken die vallen onder de gelabelde gelden van de stad, Boulevard Scheveningen en Partners in Business SOB.

Daarnaast is de voortgang van het programma besproken en de start-bijeenkomst van het programma op 15 april 2009 in de Rolzaal. Verder is gesproken over de acquisitie van goede projecten en de rol van het programmabureau daarin. Den Haag heeft een uitgebreide groslijst met potentiële projecten die in iedere stuurgroep wordt besproken. Er zijn in 2009 geen bijzondere problemen geweest bij de uitvoering van het programma.

Stuurgroep Utrecht

In Utrecht zijn in 2008 vier stuurgroepbijeenkomsten gehouden; te weten op 15 april, juli (schriftelijk), 7 oktober en 10 december. De stuurgroep heeft zes subsidieaanvragen besproken en van een positief advies voorzien. Het betreft adviezen voor toekenning subsidie aan de projecten De Wissel, Partners in Nieuw Ondernemerschap, Wijk economie en Kleinschalig Ondernemerschap en Designer Café. Daarnaast is het project Villa Jongerius als voorlopige aanvraag besproken en zijn de projecten Flora's Hof Lichte Gaard en Emissievrije Bierboot gewijzigd. Bij de invulling prioriteit 1 werkt de gemeente samen met de provincie. Er is goede afstemming met Pieken in de Delta en regionale partners, zoals de Taskforce Innovatie, zodat er een samenhangend pakket ontstaat met projecten die elkaar versterken.

Daarnaast is de voortgang van het programma besproken. De aanvragen en de projectenpijplijn zijn redelijk in lijn met het stedelijke kader, al is er een oververtegenwoordiging te zien van culturele (incl. cultuurhistorie en toerisme) projecten. Er zijn in 2009 geen bijzondere problemen geweest bij de uitvoering van het programma.

Europa investeert in de toekomst. Deze uitgave en alle projecten
komen tot stand met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.